V A T R A

FOAIE ROMANEASCA DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE

Mai-Aug. 1959 IX, 3 FREIBURG

Nr 75

DIN OPINIILE POLITICE ALE LUI EMINESCU

Răsărită din rase mongolice, de natură cuceritoare, aşezate pe stepe întinse, a căror monotonie are înrâurire asupra inteligenţei omeneşti, lipsind-o de mlădioşie şi dându-i instincte haotice pentru idei de o vagă măreţie,- Rusia e în mod egal muma mândriei şi a lipsei de cultură, a fanatismului şi a despoţiei.. Intelectualitatea lor asmuţă contra Europei, pe care o numesc îmbătrânită şi enervată, coaptă pentru a cădea întreagă sub dominaţia rusească.. Impărăţia rusească nu este un stat, nu este un popor, este o lume întreagă, care, negăsind în sine nimic de măreţie intensivă, caută mângâerea propriei măriri în dimensiunile mari.. Acolo unde văd că vor întâmpina rezistenţă mare, Ruşii se opresc şi lucrează cu o răbdare seculară, spre a surpa încet, încet, temeliile puterilor ce li se pun împotrivă.. Ei nu sunt poporul plin de îndărătnică mândrie, ce provoacă pe alte popoare la luptă dreaptă şi hotărîtoare; sunt poporul ce-şi dă mereu silinţa să dezarmeze pe celelalte popoare, pentruca apoi să le supună..

Dacă este vorba de <u>umanitarism</u>, atunci poporul acela care într'adevăr are nevoie de o tratare umană este poporul nostru propriu exploatat, nu neamul exploatator al Evreilor.. Suntem în primejdia de a fi invadaţi şi cotropiţi de sute de mii de proletari flămânzi şi cu totul improductivi, al căror singur merit e o lăcomie rapace, a căror armă e vicleşugul şi corupperea, a căror patrie nu e nicăiri în lume.. Ei nu îndeplinesc necesităţi, ci dau naştere patimilor rele şi viciilor, le încurajează şi le satisfac.. Ei au introdus şi exploatat viciul beţiei la sate, au amestecat băuturile cu materii otrăvitoare, au înveninat astfel fiziceşte, au corupt moraliceşte.. Ca rasă străină, ne-au declarat războiu de moarte, introducând, în locul cuţitului şi pistolului, băuturi falsificate cu otrăvuri. Unde sunt evrei, natalitatea e mică şi numai mortalitatea mare...

In domnia Fanarioţilor au putrezit clasele noastre sociale; aristocraţia noastră, din războinică şi mândră ce era a devenit în cea mai mare parte servilă încrucişându-se cu stârpitura grecului modern, care e tot atât de şiret, dar mai corupt ca evreul de rând.. Libertate, egalitate, fraternitate! Ce e mai frumos în lume decât ca tot ce se scurge în România, ca într'o mlaştină, să fie liber ca noi, egal ca noi? Şi pe când această plebe se înmulţeşte pe zi ce merge, neamul nobil şi drept care cutremura odinioară pământul la un semn al lui Mircea Basarab, sărăceşte, scade mereu.. Politicianismul a prefăcut România în mocirla în care se scurg murdăriile sociale ale apusului şi răsăritului.. Moravurile publice, spiritul public la noi au luat o direcţiune foarte periculoasă şi toate condiţiile sociale s'au surpat şi s'au amestecat într'un fel de promiscuitate; tradiţiunile ţării s'au uitat cu totul, o clasă nouă de guvernanţi s'a ridicat, fără tradiţiune şi fără autoritate, încât ţara ne moare, temeiul şi baza naţionalităţii noastre nu-şi găseşte conştiinţa raporturilor politice cu cei ce o guvernează.. Nu este şi n'a fost nicicând politică frământarea bizantină de a parveni, intrigile personale de harem şi seraiu şi goana după aur a o mână de străini deghizaţi, constituiţi în societăţi de exploatare..

Un remediu radical ar fi numai o mână de fier, dreaptă şi conştientă de ţelurile ei bine hotărîte, care să inspire tuturor convingerea că statul român, moştenit dela zeci de generaţii care au luptat şi suferit pentru existenţa lui, formează moştenirea altor zeci de generaţii viitoare. Acest sentiment istoric al naturii intrinsece a statului şi trebuitoarea mână de fier îi lipsesc însă din nefericire, încât departe de a vedea existenţa statului asigurată prin cârmă puternică şi prevăzătoare a tot ce poate produce naţia mai viguros, mai onest şi mai inteligent, suntem dimpotrivă avizaţi de a aştepta siguranţa acestei existenţe de la mila sorţii, dela pomana împrejurărilor externe... Doamne al Vremurilor, unde e acel singur om, care să pună pe străini la locul lor, să curăţe România de tot ce a fost mai decrepit, mai ocolitor de muncă, mai stricat dincolo de Dunăre de ciuma asta orientală?.. Nu mai sperăm în venirea unui asemenea om. Acest popor românesc e atât de sărăcit, atât de ameţit prin fraze, încât un asemenea om ar muri sub garduri ca Şincai ori ca Avram Iancu, sau s'ar găsi cineva să-l vânză, precum pe Tudor..

Poate e singura chestiune, în care am scris cu atâta patimă de care e capabilă inima noastră, cu toată durerea şi cu toată mila, pe care ne-o inspiră tocmai ţăranul, acest unic şi adevărat popor românesc. El, căruia nu-i dăm nimic, în schimb păstrează prin limbă şi datini unitatea noastră naţională; el e păstrătorul caracterului nostru.. singurul care de zece veacuri n'a disperat de soarta noastră.. Aşa chilos şi greoiu cum este, e o parte din rezistenţă în el, pe care nimeni n'o poate sfărâma, nimeni îndupleca...

Elementul românesc să rămână determinant. Geniul lui să rămână pe viitor norma de desvoltare. Vroim statul naţional, nu statul cosmopolit.-

TABARA DELA UNGHENI. Suntem singuri. Puterea de a ne croi o altă soartă şi acum caşi mâine, nu vom găsi-o decât în noi. Trebue să ne învăţăm cu această idee: că dela Dumnezeu şi până la noi nu mai este nimeni care să ne ajute. De aceea nu există altă deslegare decât de a ne face singuri, cu braţele noastre, casa de care avem nevoie. Desigur, nici unul dintre noi n'am zidit case şi nici n'am făcut cărămizi. Inţeleg că ne trebuie în primul rând curajul de a sfărma mentalitatea în care creştem noi, mentalitate care-l face pe tânărul intelectual să-i fie ruşine, de a doua zi după ce a devenit student, să mai ducă un pachet în mână pe stradă. Ne trebuie curajul şi voinţa de a porni dela nimic. Voinţa de a răsturna obstacolele şi înfrânge greutăţile...

In ziua de 8 Mai (1924) am plecat, unii cu trenul, alţii pe jos. Total, 26. N'aveam nimic: nici sape, nici un fel de unealtă, nici bani, nici mâncare.. In sfârşit s'au format mai multe delegaţii care să meargă pe la casele creştinilor să ceară cu împrumut sape, hârleţe şi alte unelte trebuitoare. A doua zi ne-am dus la locul de pe malul Prutului. Preotul satului ne a făcut o rugăciune.. Ajutaţi de câţiva cărămidari de meserie, dintre care mi-aduc cu drag aminte de Moş Chiroşca, am început să frământăm lutul şi să facem cărămizi... Prima noastră tabără de muncă a avut efectul unui început de revoluţie în mentalitatea curentă. Toată lumea din jur - ţărani, muncitori, şi nu mai puţin intelectualii - se aduna plină de curiozitate să ne privească. Această lume era învăţată să-i vadă pe studenţi plimbându-se, eleganţi, pe Lăpuşneanu sau cântând cântece de veselie în jurul meselor din berării, în ceasurile lor libere. Acum îi privea cum frământă lutul cu picioarele, plini de noroi până la brâu, cum cară apă din Prut cu căldările, cum stau aplecaţi pe sapă sub arşiţa soarelui. Lumea asista la sfărmarea unei mentalităţi stăpânitoare până atunci: e ruşine pentru un intelectual să muncească cu braţele, mai ales în muncile grele, rezervate în trecut robilor sau claselor dispreţuite. Cei dintâi care au înţeles valoarea din acest punct de vedere, a taberei, au fost tocmai cei din clasele dispreţuite. Ţăranii şi muncitorii, despărţiţi sufleteşte de celelalte categorii şi sfioşi, pentru că munca lor nu era preţuită, s'au luminat la faţă, văzând în aceasta, din primul moment, un semn al preţuirii muncii istovitoare şi a preţuirii lor. Ei s'au simţit onoraţi şi poate au întrezărit în viitor zile mai bune pentru ei şi pentru copiii lor.-

Corneliu Zelea Codreanu

P O P U L A R E

Foaie verde mărăcine,
Când îmi văz vara că vine
Mult mi-e drag şi-mi pare bine
Saltă inimioara'n mine.
M'auzi neică, pupăza,
Eşi afară, nu mai sta,
Ia-ţi cotu şi foarfeca
Şi-mi croieşte o ipingea,
Să samene cu frunza,
Cu frunza şi cu iarba,
Să intru'n codru cu ea.
M'auzi, neică, 'n crângurei,
Ia croieşte-mi poturei,
Verzi ca şi frunza de tei,
Să intru'n codru cu ei
Cu doisprece voinicei
Să-mi apăr ţara cu ei
Toţi voinici, înalţi ca mine,
Imbrăcaţi şi'narmaţi bine.

Frunză verde merişor,
Mă sui încetişor,
Mă sui la munte'n sus,
S'ascult glasul păsăruicii,
Să-mi treacă de dorul puicii.

Du-te, Ioane, du-te,
Cu oile'n munte,
Şi-ţi adă aminte
Unde m'ai lăsat.
De lături de sat,
Cu furchiţa'n brâu,
Cu secera'n grâu...
Puţin secerat
Şi rău m'am tăiat,
Puţin sânge-mi curse,
Mare dor m'ajunse.

Mănânce-vă cânii, oi,
Mult doruţ umblă cu voi
Şi'nainte şi'napoi
Şi-a mei mândri câte doi!
Mănânce-vă cânii sterpe,
Mult doruţ umblă cu tete
Şi-a mei mândri câte şepte!
Păcurar cu oile,
Calce-te nevoile
Scoborî cu oile'n vale,
C'acolo-i bună mâncare.
Până oile c'or paşte
Noi om sta şi ne-om cunoaşte.

Bine-i stă la cer cu lună,
Ca şi mândrei cu cunună;
Bine-i stă la cer cu stele,
Ca şi mândrei cu mărgele.
Cântă păsărele'n codru,
Toate-mi cântă mai la modru
Numai biata ciocârlie
Aia-mi cântă'n pribegie.
Pribegia mult e rea,
Cui nu e harnic de ea!
Pribegia cui e bună?
La feciorul fără mumă.
Pribegia cui e dată?
La feciorul fără tată.

Ceru-i mare, stele multe
Şi mai mari, şi mai mărunte
Dar ca luna
Nu-i niciuna
Ca luna de luminoasă
Şi ca mândra de frumoasă.
C'aşa merge de frumos
Gândeşti că scrie pe jos!

x
x x x x

§§ D-na şi av. Butuceanu, scăpaţi din iadul comunist cu prilejul revoltei ungureşti şi stabiliţi momentan la Roma, au fost dăruiţi de Dumnezeu, în preziua Bunei Vestiri, cu un copilaş Alexandru. Cele mai bune urări!

§§ Din München se anunţă nunta, la 27 Iunie, c. a d-lui Gh. Bulumete (naş, dr. Apostolescu) din Paris la 19 Iulie, a d-nei Maria Wyss Trandafir cu ing. Duiliu Sfinţescu (naşi, A. L. R. prinţesa Ioana şi prinţul Nicolae). Ambelor familii cele mai calde urări!

§§ Duminică 15 Martie s'a pus la Buenos Aires piatra fundamentală a bisericii comunităţii române ortodoxe din Argentina, care se va zidi prin generozitatea d-nei şi d-lui Stefan Toculescu. Printre preoţii slujitori, românul Arhimandrit Uscriu.-

§§ De sărbătoarea "Corpus Domini" a fost la München o mare procesiune religioasă, la care a participat şi un grup de români şi românce, îmbrăcaţi în splendide costume naţionale, sub conducerea pr. Vasile Zăpârţan. Ziarele locale au avut cuvinte frumoase, Münchener Katholische Kirchenzeitung a publicat şi o fotografie a grupului ce reprezenta "Rumänien"

SARBATOAREA DELA FREIBURG

Că omul sfinţeşte locul,s'a dovedit încă odată cu cazul Bibliotecii din Freiburg: prin fapta lor,îndrăsneaţă şi de toată lauda,un pumn de români au reuşit să facă din acest "carpatin" oraş german dela graniţa cu Franţa şi Elveţia un punct de atracţie şi nădejdi pentru întreg exilul nostru.Treaba a fost îndrăsneaţă,pentrucă pleca dela zero, iar ctenitorii ei erau oameni necăjiţi,lipsiţi de rădăcini locale şi grevaţi de lupta pentru pâinea cea de toate zilele.Le-a trebuit tenacitate,abnegaţie şi -mai ales!- nemărmurită dragoste de neam,dublată de o adâncă durere pentru valorile distruse în ţară de năvălitori.

Iniţiativa,ca'n toate lucrurile sănătoase,a plecat dela veşnic săritorul "Ion".Avem în exil un rege,un mitropolit,o ciurdă de foste excelenţe - toţi,bine ghiftuiţi pe vremuri din generosul buget al ţării,plus Vlaşca şi Teleormanul; ei bine,cea mai perfectă lupă -atomică,dac'o fi existând- n'ar putea descoperi nici cea mai vagă urmă de participare a vreunuia din aceştia la vreo treabă ce-ar cere o cât de mică jertfă; pentru ei, este deja un merit când n'au umblat cu piedici,clevetiri,sau chiar denunţuri.In "zidurile" Instituţiei din Freiburg,ca de altfel în ale oricărei patriotice realizări din exil,se găsesc sacrificate o sumă de omeneşti rosturi de viaţă,toate cu elan consimţite de fiii fără blazoane tarifate ai înfloritelor noastre plaiuri.

Ierte-ne profesorul Virgil Mihăilescu că-i tulburăm modestia,dar,cum în orice acţiune este un motor,nu putem să nu menţionăm aici,deşi pentru cei mai mulţi poate nici nu era nevoe,numele de care este mai ales legată splendida realizare din Freiburg.

Biblioteca s'a înfiinţat,oficial,la 1 Mai 1949.La împlinirea a zece ani de viaţă, exilul a fost poftit la meritata prăsnuire.Bilanţul acestui prim deceniu s'a încheiat destul de mulţumitor: 10.000 de volume,sute de colecţii de publicaţii periodice şi nenumărate alte valori culturale,editarea unui Buletin şi a numeroase studii folcloristice, literare,ştiinţifice.Această desvoltare a determinat ridicarea Bibliotecii la rang de Institut de cercetări româneşti - ceeace,departe de a însemna o "decoraţie",reprezintă noi şi mult mai importante sarcini.Cărora,ctitorii instituţiei îşi încordează toate puterile spre a le face faţă; ar fi însă bine ca admiratorii să pună umărul şi cu altceva decât cu laude şi osanale...

Serbarea decenală a început în după amiaza de 9 Mai cu o slujbă oficiată de preoţii Emilian Vasiloschi şi Graţian Radu; după care,au rostit însufleţite cuvântări parohul campatrioţilor din Germania şi directorul Bibliotecii Horia Stamatu a vorbit despre actualitatea Ţiganiadei lui Budai-Deleanu,"o epopee necunoscută",- urmat de arhitectul Petit cu admirabile proecţii de monumente şi peisagii din ţară.- De Zece Mai,au slujit mons.Octavian Bârlea şi pr.Haik,răspunsurile fiind date de corul dela München al părintelui Zăpârţan.După amiază a fost executat de orhestra locală dela radio "concertino în stil clasic" de Lipatti.Au vorbit prof.Mihăilescu,dr.Maurach din Ministerul Refugiaţilor din Bonn,prof.dr.Bergsträsser dela Universitatea locală,un reprezentant al Freiburgului,poetul Hans Diplich din partea Nemţilor din România,mons.Bârlea şi av.I.V.Emilian. Aurelian Neagu a cântat Sârba,Mugur-mugurel,Ciohănaşul,Duce-m'aş şi tot m'aş duce,din opere; Paola Caffarella,la pian,din Bela Bartok şi Dinicu; iar corul din München,în splendide costume româneşti,Soacra cu trei nurori şi Trompetele răsună.Seara a fost o recepţie dată de A.S.R.Principele Nicolae - urmată de o masă comună.

Au participat la festivităţile dela Freiburg,pe lângă oficialităţi şi personalităţi germane,franceze şi americane - din Spania: Prinţul Nicolae,dr.Mihai Fotin Enescu,Horia Stamatu; din Italia: mons.Oct.Bârlea,d-na şi dl Const.Papanace,d-na şi d-ra Caffarella, dr.Petre Vălimăreanu,arhitect Alexandru Petit; din Elveţia: d-na şi dl Pintori,d-na Maria Wyss Trandafir,d-ra Maria Mezger,dr.Svetlana Matta-Stegern,Florea Nicoriuc,Ficăta; din Franţa: Ing.Duiliu Sfinţescu,d-na şi sculptor Dumitru Anastase,ing.Cristu Nastu,Ion Rotaru,d-na şi cpt Cruţescu,Enache Puşcă,C.Sfinţescu,pr.Graţian Radu; din Germania: av. Ilie Gârneaţă,d-na şi prof.V.Mihăilescu,George Racoveanu,dr.V.Apostolescu,general Ion Gheorghe,dr.I.V.Emilian,pr.Vasiloschi,dr.Şt.Teodorescu,d-na şi av.Mircea Orendovici,maior Al.Păunescu,d-na Marta Pokorny,d-na şi prof.Cesnicovschi,prof.I.Vinţan,dr.Paul Miron, dr.C.Nagacevschi,dr.Const.Sporea,Aurelian Neagu,av.G.Gudi,d-na şi dl Ciuponic,d-na şi dl Vasile Martea,pr.Zăpârţan,pr.Haik,George Branca,ing.Traian Isbăşescu,Hans Diplich,lt.P. Bărbulescu,Stoian,fam.Waller,fam.Bădulescu,fam.Teuşan,V.Grigorovici,fam.Mielu Teodorescu Alex.Copas,fam.C.Deffert,d-na Vischer,fam.Pietrowschi,fam.Knitta,d-na Elad,Pregbeanu,dr. Geta Gavrilescu-Bender,fam.Willy Pragher,fam.J.Lachomski,fam.col.Ebenhöh,fam.Gollob,d-na Nastasi,prof.Hartmann,dr.Schulze,fam.Kern,etc.,etc.

Mesagii,felicitări,adeziuni,s'au primit dela un infinit număr de personalităţi germane în frunte cu prinţesa Diana de Hohenzollern,dela prof.Carducci,mons.Capros,pr.Bărbat,Eugen Drăguţescu,Mircea Popescu,Irina Frăţiţă,Frunză-Giotta,prof.M.Camilucci(Roma), prof.N.I.Herescu,mons.Cosma,N.Dianu,Dimitrie Borea,Virgil Ierunca,dr.Buhociu,d-na Nicoprovici,ing.Aristide Ştefănescu,prof.Marcel Fontaine,Serge Prod'hon,prof.Combi,Etienne Bellet,Traian Miron(Franţa),prof.Gino Lupi,dr.C.Drăgan,Manzatti(Milano),P.S.Teofil Ionescu,Raoul Bossy,col.Ivanovici(Statele Unite),prof.Buescu(Lisabona),prof.Caragaţă(Florenţa),prof.Iroaie(Palermo),fam.Ion Chirilă,fam.Candeleanu,prof.Uscătescu,V.Iosinschi, Vintilă Horia,Morillo Santiago(Madrid),Dumitru Bacu(Grecia),N.Lahovary,Lucia Forovici

C.Scheidegger,prof.dr.Huber,Pintori,N.Staeger(Elveţia),prof.Magnino(Roma),prof.Găzdaru,
ing.Marcel Nicolau,dr.Mardarie Popinciuc(Buenos Aires),Dorina Gabor(Viena),dr.Faust Bră-
descu,av.Nicu Iancu(Brazilia),Gil Vircy(Bruxelles),prof.ing.Mihail Prodan,V.Bendescu,ma-
ior Bordea,pr.Cadaru,pr.Popan,fam.prof.Braga,dr.D.Pârău,Dimitrie Neaga,dr.Alexandru Şu-
ga,Macarie Avram,fam.Modoi(Germania),Emil Mărcuşiu(Cleveland),etc.,etc.

Donaţii de cărţi,documente,reviste cu acest prilej: Prinţul Nicolae,D.C.Amzăr,Lozo-
van,Fritz Werner,A.San-Galli,ing.Wiedenmayer,Eftimie Gherman,gen.Gheorghe,prof.Lupi,mons.
Bârlea,dr.Mircea Popescu,Sorin Nicolae,Gh.Bulumete,Mihai Enescu,ing.Cristu Nastu,ing.D.
Sfinţescu,Vintilă Horia,pr.Graţian,dr.Paul Miron,P.Vălimăreanu,Traian Miron,pr.Haik,Gil
Vircy,Kurt Schlütter,Uscătescu,prof.Künzig,prof.N.A.Gheorghiu,prof.Herescu,pr.Bonaven-
tura Morariu,prof.Combi,d-na Czapp,dr.Dahms,dr.Liess,dr.Nicu Iancu,Nicoriuc,etc.

Donaţii de obiecte diverse: fam.prof.Cesnicovschi,d-ra Meder,d-na Pokorny,d-na Do-
rina Gabor,d-na Vischer,Branea,dr.Velardi,Modoi,G.Racoveanu,Nicoriuc,gen.Gheorghe,fam.
Waller,col.Ebenhöh,fam.Bendas,Giotta-Frunză,etc.

Donaţii în bani,cu prilejul festivităţii: Prinţul Nicolae,d-na San-Galli(Elveţia),pr.
Bărbat,mons.Capros,dr.C.Drăgan,Manzatti,Caffarella(Italia),Candeleanu(Spania),G.Bălaşu
(Canada),Cezar Teodorescu(St.Unite),Colonia Română din Rio de Janeiro,col.I.Tomoroveanu
(Paris),W.von Moltke,d-ra Meder,gen.Ion Gheorghe,ing.Traian Boeru,d-na Geier,Bendas,
Zeller,Giacomelli,baroneasa Loe-Schulz(Germania),etc.

Cărturarii strânşi la luminoasa sărbătoare din Freiburg au discutat,în răgazuri,şi despre "dorurile şi necazurile" ce ne mistuie pe toţi,ajungând la concluzii a căror rea- lizare ar umple de bucurie orice conştiinţă românească.Pornindu-se dela constatarea că cei ce ne-au robit ţara vor <u>nimicirea spiţei noastre</u>,- singura speranţă rămânând,în afa- ră de Dumnezeu,la Românii liberi,risipiţi în toată lumea,s'a văzut nevoia ca aceştia să-şi strângă aşa dar rândurile.Bună parte dintre ei au reuşit să reziste ispitelor din lumea liberă păstrând intacte dragostea de ţară,durerea de durerea fraţilor robiţi,voin- ţa de luptă.Greutăţile exilului nu îngăduie fiecăruia putinţa iniţiativei,nici partici- parea <u>totală</u> la acţiune.Se impune strângerea într'un nucleu solidar a elementelor ce vor să se dedice exclusiv luptei de eliberare a ţării,post de veghe şi acţiune ceas de ceas, care,faţă de carenţa actualelor formaţii,să-şi asume apărarea intereselor vitale ale neamului.Acest <u>Centru de Acţiune</u> ar trebui să fie în curent cu tot ce se întâmplă în le- gătură cu naţiunea noastră,spre a putea interveni unde trebue; preocupările lui ar îm- brăţişa tot ce priveşte viaţa românească de oriunde.

Pentru realizarea complexei misiuni,componenţii sâmburelui începător ar trebui să locuiască laolaltă,în aceeaşi casă sau localitate,reconstituind în juru-i o adevărată vatră românească,cu odăile ornate în gust românesc,cu o capelă,cu prăsnuirea în duh tra- diţional a sărbătorilor; aci s'ar aduna,vara,puii de români să înveţe limba,istoria şi geografia patriei,de-aci ar pleca anual calendarul naţional-bisericesc pentru toţi băje- narii,s'ar tipări ilustrate cu figuri răscolitoare,etc.Cătunul-bază ar creşte prin adu- cerea de familii harnice pe ogorul naţional,cărora li s'ar creia posibilităţi de lucru. Pentru nevoile sufleteşti ale Românilor împrăştiaţi prin ţările Europei,Centrul ar dis- pune de o misiune religioasă.

Centrul Român de Acţiune ar organiza în toate ţările,mai ales printre străinii năs- cuţi şi trăiţi în România,grupuri de prieteni cari să-i sprijine acţiunea,să participe la manifestările româneşti,să ajute materialiceşte.Ar îndruma deasemeni constituirea în grup,pe ţări,a refugiaţilor de toate naţiile,pentru un front comun.

Primul lucru de făcut e inventarierea elementelor dispuse să pună umărul.Dintre a- cestea s'ar numi în capitale şi marile oraşe corespondenţi cari să se îngrijească de în- drumarea cercurilor de prieteni,a asociaţiilor de refugiaţi,de organizarea serbărilor naţionale,de comemorarea lor în parlamentele locale,de semnalarea articolelor,cărţilor şi oricărei activităţi locale ce-ar privi România.Sediul ar trebui dotat cu un puternic aparat de radio,care să completeze informaţia culeasă din presă,rapoarte,etc.

In studiul Centrului Român de Acţiune ar intra problemele teritoriale(Basarabia,Bu- covina de nord,Ardealul,sudul Dunării),perspectivele federaliste,unitatea bisericească. Luând poziţie în problemele ce vântură omenirea,el ar lua legătura cu forţele ce trag în acelaş sens(catolicism,mişcări anticomuniste,federaliste,moral-religioase).S'ar îngriji din vreme să aibă gata materialul documentar în toate problemele,pentru orice ocazie s'ar ivi.In acest scop el ar apela,dela caz la caz,sau în categorii de cazuri,la colaborări competente.

Ca presă Centrul Român de Acţiune s'ar servi momentan de presa românească existentă. Pentru străini,-din motive psihologice şi băneşti,- nu-i necesar să se facă reviste în alte limbi,ci să se folosească cele străine.Vrerile româneşti ar circula astfel pe ca- nale deja existente,de prestigiu şi tiraj.

Evident,pentru o activitate aşa vastă,existenţa unei tipografii proprii ar fi bine- venită.La fel de recomandabilă,pentru cât mai efectivă concentrare a potenţialului,ar fi o acţiune de astupare a sparturilor dintre noi,de reconciliere cel puţin a elemente- lor combative.-

Gândurile de mai sus frământate şi împărtăşite de cei ce-au participat la serbările dela Freiburg,schiţează un adevărat -şi foarte oportun- program de acţiune pe exil.Dată

fiind carenţa de autoritate,infinitele decepţii cu formaţiile ce şi-au luat asupă-şi rolul de goarnă a vrerilor româneşti,grei ar fi acum primii paşi.Astăzi,adevărata voce a României adevărate este absentă în lumea liberă.Dacă fapta e o dovadă,atunci Institul din Freiburg -care a dovedit abnegaţie,patriotism,tenacitate şi multă seriozitate,merită desigur încrederea colectivităţii române din exil,pentru o ultimă încercare; el ar putea deci îndrăsni,inaugurându-şi activitatea,şi noul deceniu al Bibliotecii,cu organizarea acţiunii de mai sus.Dar pentru asta e necesar concursul,cât mai generos,total şi desinteresat,al tuturor bunilor români.-

Petre Vălimăreanu

POVESTEA VORBEI de Anton Pan

Doi precupeţi tineri se'ntovărăşiră
Şi după negoţu-şi prin ţară ieşiră,
Colindând prin sate,în lunga lor cale
Odată'nserară la un sat pe vale,
Şi să mâe noaptea au tras împreună
La o casă care le-a părut mai bună,
Unde'n bătătură le eşi'nainte
Un bătrân de treabă şi foarte de cinste.
Ii primi el bine,îi băgă în casă
Şi ei îi cerură întâiu şi'ntâiu,masă,
Zicându-i: "Tătuţă,sântem flămânzi tare,
Fă bine,'ngrijeşte de ceva mâncare!"
Bătrânul le zise: "Şedeţi,fiţi pe pace,
Că despre mâncare om face ce-om face!"
Până când dar mase,moşul să le puie,
De vreo veste nouă întreabă să-i spuie.
Vorbind una alta,cu toţii'mpreună
Caşi unii alţii cândva,când s'adună;
Ieşind din ei unul afară,la treabă.
Moşul găsind vreme,pe celalt întreabă
Zicându-i: "Jupâne,voi fraţi sunteţi,poate,
Că vă văz prea bine semănând la toate?"
Tovarăşi-i zise,cu scârbă într'însul:
"Aş! n'aş mai vrea frate să am şi ca dânsul;
Că atât doar are,chip şi trup ca omul,
Dar poţi să-i dai paie ca şi la tot boul!"
Vorbind ei soseşte cel eşit afară;
Şi îndată vorba între ei schimbară.
Puţin dacă trece şi acesta ese;
Moşul iarăşi,care,curios fusese
Asemeni şi-acestui face întrebare:
"Jupâne!",zicându-i,"fraţi sânteţi îmi pare,
Că semănaţi,uit'te,la chip cu'ntregime,
Potriviţi întocmai şi la înălţime!"
Ş'acest iar răspunse: "Ai greşală,tată,
Să-mi fie el frate,n'aş vrea nici odată,
Că e măgar mare,care nu mai simte,
Să-i pui să mănânce tărâţe'nainte".-
Auzind bătrânul aceste cuvinte
Către unul altul nedându-şi ei cinste,
Se scoală îndată,cată o copaie,
Merge şi o umple până sus cu paie;
Mai ia încă una,se duce cu dânsa,
Apucă şi pune tărâţe într'însa
Şi cu amândouă intrând el în casă,
Le puse'nainte pe pat,fără masă.
Ei,văzând aceasta,îl întreb d'odată:
"De ce ne pui astea înainte,tată?"
"Poftiţi!",el răspunse,"că vă dau eu încă;
Boul şi măgarul de astea mănâncă!"
Iar ei începură'n ochi să se privească
Şi unul de altul faţa să-şi roşească.
Bătrânul,atuncea,gura-şi întremează,
Şi învăţătura astfel îşi urmează,
Zicând: "Copii tineri,rău să nu vă pară
De această glumă ce-o fac astă seară;
De sânteţi tovarăşi,ori fraţi,eu n'am treabă,
Cum vreţi puteţi zice la cine vă'ntreabă;
Decât zic,e bine ca omul vr'odată
P'alt să nu defaime,să-i pue vr'o pată;
Şi mai mult p'acela care-l însoţeşte
Sau altfel cu dânsul 'mpreună trăeşte.
Că cine-i de treabă cu prost nu s'adună,
Cinstea cu ocara nu pot fi'mpreună;
Cine îşi defaimă contovărăşia,
Işi arată însuşi necuviosia.
Că fieştecare cu cin'se'nsoţeşte
Ca el prin urmare lumea-l preţueşte;
A umbla pe sine mai bun să se facă,
Defăimând pe altul,nu poate să placă;
Că e o zicală mai de toţi vorbită:
Omul la om trage,şi vita la vită!" -
Atunci luând moşul copăile date,
Le puse'nainte pâine şi bucate;
Şi îi cinsti bine,după cuviinţă,
Făcându-i el astfel greşala să-şi simţă;
Cari cât trăiră,tot îl pomeniră
Şi aceasta înşişi ei o povestiră.

§§ Din "Actiunea Catolică Română" aflăm că,în Statele Unite,P.S.Policarp Moruşca "a întemeiat 'Vatra Românească',una dintre cele mai bune publicaţii ale exilului românesc". Şi trebue subliniată extraordinara prevedere,dacă ne gândim că păstoria americană a defunctului episcop s'a încheiat în 1939,când nici nu se pomenea de exilaţi români... De fapt,de renumita publicaţie n'a auzit nimeni.Afară de cazul că-i vorba de "Vatra" noastră(care-i,şi ea,tot "românească",şi tot "dintre cele mai bune publicaţii ale exilului"); dar asta n'a făcut-o P.S.Moruşca,şi nici dl Manzatti,ci câţiva zăltaţi...

§§ "Căminul" pe Ian.59,în frumoasa "Seară de denii",scrie: "E Joia Paştelui.. e ziua răstignirii Domnului".- De ce atâta grabă? Sau nepotrivirea orară dintre Brazilia şi Palestina,să fie chiar de o zi?...
- Tot acolo,dl N.Teban povesteşte cum,trecând noaptea graniţa spre Franţa,clandestin, s'a învârtit într'un loc "până la ora 4 dimineaţa".- Cu aşa simţ al orientării,înţelegem,acum,de ce a rămas lângă "comandant"...

§§ "America" scrie,la 9 Aprilie,că la "bătălia dela Stălineşti",1711,"armata rusească este zdrobită,turcii ies victorioşi.Principatele române cad sub dominaţie străină.. Moldova ne-o iau ruşii,iar Muntenia rămâne sub suveranitatea turcilor".- Generoşi turcii aştia! bat de snopesc pe ruşi,şi apoi,în loc să le taie capul,se apucă să le dea cadouri.. o Moldovă întreagă! Şi asta,cu peste un secol înainte de răpirea Basarabiei! Din fericire,n'a fost aşa.Insă,ce n'au făcut atuncea turcii,încearcă să facă acum "America". Cu efecte retroactive...

§§ Evreul Lewis Liechtenstein Strauss, numit de Eisenhower ministru de Comerţ, a fost trântit de Senat. "Die Welt" din 22 Iunie arată că, cu ocazia desbaterilor, o femeee din tribună a strigat: "Strauss a finanţat şi revoluţia rusească!". Inceputul de antisemitism în St. Unite e confirmat şi de revista nord-americană "Time" din 15 Iunie.

§§ Comunismul e un "produs al talmudului antícreştin"; Marx era "un obsedat al urei, care se gândea să răstoarne ordinea creştină pentru a-i substitui o tiranie vindicativă": o spune Radu Florescu, o publică "Vocea libertăţii". Aşa nişte huligani!...

§§ In decursul anilor, nenumăraţi cititori, dintre holtei, ne-au rugat să le înlesnim întemeierea unei căsnicii româneşti. Cu realizarea fireştei şi mişcătoarei dorinţe se va ocupa de-acum -precum citim în ARA- un comitet de doamne format anume în acest scop. Burlacii -cărora li s'a urît cu binele..- îşi pot trimite datele personale la d-na Ana Karras, 78 Great Buckingham str., Redfern, Sydney, N.S.W., Australia. Se promite discreţie. Curaj!..

§§ Visul locuitorilor din Alaska şi Hawai, de a face parte din St. Unite, s'a realizat în fine, urcând astfel numărul stelelor de pe drapelul american dela 48 la 50. Dar a trebuit multă insistenţă: tot atât de multă, cel puţin, câtă depun locuitorii din estul Europei spre a scăpa de Rusia...

§§ Stabileşte dl Al. Suciu, în "Credinţa" din Detroit, că "patriotul cinstit îndură, munceşte şi aşteaptă ani şi veacuri întregi salvarea şi mântuirea poporului său".- Chestiune, cum se vede, doar de răbdare...

§§ Afirmă "Glasul" din Pankov, la 1 Ianuarie, că "nimeni nu mai vorbeşte azi despre foamea Moţului". Cu teroarea din ţară, cum dracu să vorbească?.. Câteva rânduri mai nainte, citim negru pe alb: "Ţara noastră aur poartă, noi cerşim din poartă'n poartă - versurile de mai sus au devenit azi un document tragic".- Tot are, şi pamfletul comunist, clipe de sinceritate...

- In alt număr se anunţă deschiderea, la Dalles, a unei expoziţii ruseşti, unde "pot fi văzute machetele sateliţilor sovietici".- Ce rău că nu ne-am "repatriat"! aveam acum prilejul să vedem expuse mutrele lui Stoica, Dej, Kadar, Ulbricht, etc...

§§ Din Istoria Uniunii şi Ligii Românilor americani, scrisă de dl Fekott, vedem, la pag. 209, că "primul membru decedat al societăţii -Vulturul- a fost Ion Teodorescu, la 6 Febr. 1906, plătindu-i-se un beneficiu de 75 dolari".- Ce-a făcut mortul cu banii, nu ni se mai spune...

§§ "Solia" afirmă, la 1 Febr., că ea "este udată cu sudoarea acelora care o scriu şi o aranjează, o tipăresc şi o împachetează", etc.- Cu aşa amalgam de sudori, mirosul ei specific se explică...

§§ In lungile-i spovedanii la "Glasul" ruinei ţării, tovarăşul Mihai Stănescu afirmă că s'a întors în ţară desgustat de ce-a văzut în exil; mai interesant ar fi să ne spună de ce a plecat din ţară!..

§§ "Solia" din 26 Oct. arată că, după un parastas în B. Aires, "s'a împărţit coliva la toată asistenţa, un legământ că nu sunt uitaţi cei căzuţi pentru libertate, patrie şi credinţă în Dumnezeu".- Solemnul "legământ" ar fi... coliva?

§§ "Vocea libertăţii" publică, în Iunie, nişte date caracteristice pentru era noastră atomică. Astfel, prinţul Carol a ajuns domnitor la "110 Mai 1866"; iar la 10 Mai "1977", "Marea Adunare Naţională procedează la ratificarea Independenţei României": aşa mult să mai fie?..

§§ "Fraţii noştri bătuţi de soartă şi ucişi de comuniştii bandiţi, au speranţa că le vom îndulci puţin nevoile şi suferinţele", scrie "America" într'un apel. Şi "îndulcirea n'ar fi să fie aşa anevoioasă, având în vedere că cei ucişi, de fapt, au puţine nevoi: ceva rugăciuni şi parastase...

§§ Ne scrie un cititor din Paris: "De curând s'a însurat şi 'camaradul' Verca; dac'o făcea mai de mult, poate ocolea prilejul de a-şi urma şeful şi în necurăţii".- Nu credem: doară şeful, când a făcut blestemăţia, era însurat în lege...

§§ "Solia" publică dela un timp înţelepciuni versificate: "Omul vine gol pe lume - de când soarele e soare - Şi abia cu'n strai pe sine pleacă pururea când moare.. De ce dar atâta trudă dup'averi-când ştie bine - Că el trebue să plece tot sărac, aşa cum vine?". Citind asemenea "vorbe cu tâlc", mai c'am abona, cu toată sărăcia, şi pe P.S. Trifa la "Solia".

§§ Ni se comunică căsătoria d-rei Nadina Roventa cu dl Dan Isăcescu, la Paris. Trăiască!

Ca încheiere a serbărilor organizate la deceniul Bibliotecii Române din Freiburg, A.S. Regală Principele Nicolae a oferit, la 11 Mai, în localul Institutului din Mercystr. 24, o recepţie, la care au participat numeroase personalităţi. Printre oaspeţi: A.S.R. Marea Ducesă de Saxa-Weimar-Eisenach, gen. Lecomte (comandantul Corpului I de Armată francez din Germania), gen. Desjours (adt adjunct), profesorii Bergstraesser şi Wolf dela Universitatea locală, Gaillat (consulul Franţei), Bourgois (rectorul Institutului francez), McIntosh (conducătorul "Casei americane"), etc. Simţite cuvinte a rostit prof. dr. Künzig. Paola Caffarella şi Aurelian Neagu au executat, la pian şi voce, arii româneşti şi bucăţi de operă.-

CRONICA PESIMISTULUI

§ Inventivitate muscălească. In genialitatea rusească, pe tărâm tehnic, n'am avut nicidată încredere excesivă. Şi aşa cum ştim că, pentru radio, Popov uzurpă, sfruntat, meritele lui Marconi, suntem convinşi că în domeniul atomic şi extra-cosmic Sovieticii n'ar fi înregistrat succesele spectaculare, pe care le-au înregistrat, fără concursul savanţilor nemţi capturaţi şi fără spionajul ovreiesc al diferiţilor Rosenberg, Fuchs, Pontecorvo, etc. Iată o amuzantă întâmplare recentă, care ne confirmă supoziţiile. De 1 Aprilie, o revistă astronomică americană, condusă de prof. Walter Scott Houstin, a publicat o veste cu totul inventată, o păcăleală: se spunea în ea că un anume -inexistent- prof. Hayall dela imaginara Universitate Sarras ar fi făcut descoperirea senzaţională că cei doi sateliţi ai planetei Marte -Deimos şi Phobos-, departe de a fi, cum s'a crezut până acum, naturali, ar fi staţii spaţiale, puse în orbită de Marţieni acum câteva milioane de ani. Fizicianul rus Syklovski a citit repede ştirea-farsă, nu s'a uitat la data periodicului american şi s'a zorit să lanseze vestea-bombă în presa moscovită, atribuind-o tehnicei avansate sovietice... Radio Moscova a reluat-o, difuzând-o amplu, şi aducând noi detalii: alte descoperiri ale compatrioţilor lui Popov.

Ceea ce ne miră e că ziarele occidentale n'au insistat mai deloc asupra păcălelii reuşite, în dauna Ruşilor. Nu e de crezut că anumite cercuri din presa apuseană, uşor identificabile, au tot interesul să exagereze succesele tehnice sovietice, ca să se justifice, pe plan politic, coexistenţa, cu sacrificarea definitivă a popoarelor din Est? E semnificativ că ziarele coexistenţialiste din lumea liberă sunt cele ce înregistrează amplu, pe prima pagină, orice reuşită, autentică sau nu, a ştiinţei muscăleşti. Pe la jumătatea lunii Mai, Comisia americană pentru ştiinţă şi astronautică a deschis o anchetă în scopul precis de a vedea de nu cumva succesele tehnice din URSS au fost înadins supraevaluate. Dar lucrările merg încet şi i se pun multe beţe în roate...

§ Un exemplar: popa Toderici! E vorba, aţi înţeles desigur, de acel preot, din întâmplare catolic, care, legat de cercul Vişoianu şi infectat de politicărie, a profitat de moartea generalului Rădescu ca să arunce cu noroi peste mormântul, abia închis, al fostului prim ministru. Un exemplar rămas din nenorocita faună a popilor liberali sau ţărănişti dintre cele două războaie mondiale, al căror simbol era ciomagul electoral. In "Almanahul pribegilor români" pe 1959, al d-lui C. Arsene, dl Şeicaru povesteşte o nouă ispravă a numitului preot, de pe timpul când se afla la Paris. E o scenă mişcătoare, având-l ca protagonist pe căpitanul Alexandru Cristescu, erou pe front şi martir al exilului. In ziua de Vinerea Mare, mai disperat decât oricând, după două luni de căutare a unui lucru în Franţa, invalidul nostru s'a dus la căminul din Rue Ribéra, unde i se permitea să mănânce. Povesteşte căpitanul Cristescu: "ducându-mă la cămin, părintele Toderici şi-a întrerupt jocul de ping-pong ca să-mi spună cu brutalitate: Nu-ţi mai putem da ajutor. Şi începând chiar de azi. De altfel eu te-am prevenit mai de mult. Orice insistenţă este de prisos. Şi, liniştit, s'a întors să-şi continue partida de ping-pong. Era în Vinerea Mare"...

Era în Vinerea Mare, iubiţi cititori, şi un preot îl dădea afară dintr'un cămin pe un biet refugiat, invalid, erou al neamului. Care, ca urmare, se duce pe malul Senei să se sinucidă, şi numai o întâmplare miraculoasă îl salvează dela gestul disperat. Noi nu ştim dacă lucrurile s'au întâmplat exact aşa cum le povesteşte dl Şeicaru. Intâmplarea cu generalul Rădescu ne autorizează să credem că da. Dar principalul interesat nu are care nimic de spus?...

§ Englejii!- Despre politica engleză în momentul de faţă, în raport cu Ruşii, nu mai spunem nimic: nici de umilitorul pelerinaj la Moscova al lui Macmillan, cu palmele aplicate pe obrajii împomătaţi ai premierului de mujikul Hruşciov, nici de creditele pe care guvernul din Londra le-a acordat unui regim, care se laudă că va înmormânta Occidentul. Dar despre politicienii români, cari au jucat pe cartea britanică, au trădat neamul de dragul Albionului, şi-au făcut un oracol din BBC, şi chiar astăzi mai încearcă să justifice trădarea engleză a Europei şi a popoarelor subjugate (Foreign Office-ul e hotărît pentru status quo în Europa: Macmillan a spus-o limpede, la Moscova şi Londra), - despre aceşti Români noi am avea ceva de spus. I-am invita, din coherenţă..., să-şi procure frânghie şi săpun şi să le folosească fără întârziere...

§ Constante ruseşti. Fenomen singular, în ţările ocupate şi exploatate de Ruşi, e pretenţia acestora, nu numai de a-şi face de cap, a ucide şi a jecmăni, dar a fi aplaudaţi şi adoraţi pentru delictele lor de înseşi victimele. Pe vremea când la Canal mureau deţinuţii cu sutele, - în adunările obligatorii comuniste, unde massele erau aduse în turmă li se cerea acestora să urle: "Slavă lui Stalin!". Noutatea nu-i, însă, chiar aşa de mare pe cât pare. Iorga, în vol. II din "La place des Roumains dans l'histoire universelle" (p. 212-213) scrie: "Pour se faire glorifier par ceux qui, en Europe, jugeaient des actions politiques, Cathérine II voulut que les Roumains eux-mêmes approuvent l'annexion à laquelle elle entendait les soumettre, et pas seulement par le serment, qu'on pouvait croire forcé, aux généreux de l'invasion, mais par un acte libre et spontané". Ca acela pe care-l behăe astăzi, la Bucureşti, membrii Adunării Naţionale, când e vorba să aprobe o nouă samavolnicie muscălească...

§ Toată Europa strigă. - Am reprodus cândva, în "Vatra", anecdota ovreiului, care se

plânge nevestei, la sosirea din călătorie, de antisemitismul tovarăşului de compartiment, fiindcă acesta, după ce-i dase tot ce-i ceruse, nu-i împrumutase şi periuţa de dinţi. Eminescu cunoştea bine acest sistem tipic ovreiesc. In comedia, neterminată, "Cogu tăti", e un personaj Leizer Zolzangesind, care, la ameninţarea cu bătaia, răspunde: "Să mă bată? Ei vei! Să mă bată; iu nu vrei de chit să mă bată.. Iu sânt untertan ninţeschi şi chind mă tragi de urechi pe mini, ţipi toată Europă.. Şi ce-i vidia Diniata prin ghizeturi franţizeşti, inglizeşti, ninţeşti.. Alle woin şugen.. Bier di pi Moldovă o tocat copiliile lui Leizer în patru bucăţi, o dat foc pi hotel.. o luat de la Leizer o sută de mii de galbini, l-o pradat, l-o pus pi conci, l-o botezát cu de-a silă, l-o pus sâ mânânce carni di pork, i-o bagat frigari pi ghit, o taiat pi Ruhla viu şi vine atunci comisie, şi iar comisie şi iar comisie.. ut wus is geweizen? a tragi pi Leizer de urechi...". Şi după ce observă că la Viena, la Berlin, la Paris toţi gazetarii sunt ovrei -la Bucureşti doar e un franţuz, Vermont, pseudonim al lui Grinberg -, personagiul lui Eminescu exclamă: "Şi ştii Diniata cine eşti stăpân în ţara Moldovii? Crezi că rumună? Rumună-i bun să are, rumună-i la praşălă.. numai iu stăpân. Stăpân ist Leizer Zoll-zan-gesind".- G. Călinescu, actualul academician roperist, comentând textul acesta observă în treacăt că "antisemitismul în România e motivat sociologiceşte". Iar acum, e motivat şi altfel...

Dragoş Măgureanu

__NOAPTE DE MAI__ de Şt. O. Iosif

Plăsmuiri din basme
M'au împresurat?
Aripi de fantasme
Poate-au scuturat

Aur peste ele?
Cine dete oare
Strai de sărbătoare
Gândurilor mele?

Stau încremenit -
Parcă niciodată
N'am mai pomenit
Noapte-aşa nstelată,

Floare de cireş
Mai strălucitoare,
Tril mai fără greş
De privighetoare!

Luna iese-acum
Şi 'n albastra noapte.
Ninge-argint pe drum,
Umple tot de şoapte;

Adâncite'n vis
Florile grădinii
Gingaşul narcis,
Iasomie, crinii,

Trandafirii'nvolţi
Sub catapeteasma
Uriaşei bolţi
Işi unesc mireasma;

Taine din poveşti
Murmură'n fântână,
Unde zăboveşti,
Dulcea mea stăpână?

Tremură de dor
Gândurile mele:
Nu te'nduri de ele
Tu, stăpâna lor.

Care'n orice floare
Pui un curcubeu
Tu, surâzătoare
Rază'n plânsul meu!

§§ "__Il Tempo__", Roma, 6 Aprilie, scrie că şeful, până mai deunăzi, al statului major al armatei italiene, gen. Liuzzi, evreu, nu era favorabil instalării de baze pentru "misili" în Italia. Printre primele acte ale noului guvern Segni, sprijinit de "dreapta", a fost scoaterea la pensie a generalului pentru "limită de vârstă",- deşi există o lege, prezentată de senatorul, comunist şi tot evreu, Terracini, care prelungeşte cu 5 ani cariera militarilor ce-au suferit de pe urma fascismului, "lege care, la timpul său, s'a spus c'a fost făcută chiar pentru generalul Liuzzi"...

§§ Intr'o conferinţă a prietenului Augustin de Foxa, tipărită de "__Carpaţii__" se vorbeşte de retragerea din Dacia, "în anul 271, sub domnia lui Aurelian, împăratul filozof pe care am putea să-l socotim pre-creştin".- Ceeace, dacă face un serviciu lui Marcu Aureliu, prelungindu-i viaţa cu vreo 70 de ani, necăjeşte probabil pe Aurelian, amator mai mult de soldăţie decât de filozofie.. Cât despre.. pre-creştinismul său, Aurelian şi l-a manifestat printr'o cruntă persecuţie contra urmaşilor lui Crist...

§§ "E firesc ca Marx să fie adversarul învăţăturii lui Cristos. Acesta se lepădase de discriminările ce dăinuiau în sânul lumii antice, şi celălalt vrea să le reintroducă. Unul se revoltase contra corupţiei ce se perpetua pe pragul Templului şi cu celălalt se __perpetuiază nostalgia paternalismului judaic__. în contra nelegiuirii căruia s'au ridicat toţi profeţii Vechiului Testament".- Această afirmaţie clară, care denunţă în comunismul evreului Marx nimic altceva decât o "nostalgie a paternalismului iudaic", deci un instrument în lupta pentru dominarea de către Israel a lumii, o face.. __Radu Florescu__! Şi o publică, neo-"huliganul" -ghiciţi unde?- în.. "Vocea libertăţii"! Tot e bine că fie şi mai târziu, a început lumea să deschidă ochii...

§§ "__Acţiunea Catolică Română__", n. 15, ne informează că "In întreaga lume catolică şi __în multe biserici protestante__ se ţine în fiecare an, în Ianuarie, o săptămână neîntreruptă de rugăciuni cu scopul de a dobândi dela Dumnezeu întoarcerea tuturor fraţilor disidenţi şi eretici __în Biserica Catolică__".- Altruişti, protestanţii ăştia...

- Acelaş număr ne aduce îmbucurătoarea veste că în curând vom avea "primul sfânt român", pe __Ieremia Valahul__, "născut în ziua de Sf. Petru a anului 1955": care ar fi, presum se vede, şi cel mai tânăr dintre toţi sfinţii...

- Tot acolo, în fine, se vorbeşte de "cele trei naţiuni -recunoscute- ale Transilvaniei: maghiară, __ruteană__ şi saxonă".- Se zice că Secuii, văzându-se scoşi din pâine de Ruteni, prin intrigile d-lor Drăgan-Manzatti au renunţat în bloc, ca protest, să se mai aboneze la "Acţiunea Catolică Română"...

§§ __Claude R. Eatherly__, şeful expediţiei aeriene ce-a aruncat, la 6 şi la 9 Aug. 1945, bombele atomice la Hiroşima şi Nagasaki cauzând 120.000 victime, are "mintea rătăcită": cu această scuză, cel puţin, s'a apărat acum 2 ani la tribunalul din Abilena (Texas), unde se găsea pentru devalizarea a două oficii poştale. Mai recent, la 15 Martie, a fost iarăş arestat, tot în Texas, în timp ce jefuia o băcănie.-

SELECŢIA STUDENTULUI ÎN RPR

Pentru a etala succesul pe tărâm cultural realizat după 23 August,comuniştii din RPR fac totdeauna comparaţie între trecut şi prezent.Şi trecutul e pictat în cele mai negre culori posibile,pentru ca prezentul să apară mai.. luminos.Se porneşte de obicei dela vechea poveste a obscurantismului premeditat,se trece la analfabetismul impus de clasa exploatatoare pentru a nu permite ţăranilor să se.. lumineze,se acuză burghezia ca element de descompunere,etc.

Că sistemul de selecţionare a viitorului intelectual nu era cel mai fericit,o ştim şi noi din proprie experienţă.Că nu toate elementele capabile puteau pătrunde şi promova doar pe calea onoarei şi a muncii cinstite,e deasemenea un adevăr incontestabil.Că elevii săraci abia puteau să se înscrie la studiile teoretice -mai greu la politehnică şi medicină,din cauza taxelor prea mari- şi aceasta numai în urma unor renunţări destul de dureroase,e iarăş adevărat.

Cunoscând aceste lucruri,putut-au oare comuniştii să rezolve problema selecţiei şi pregătirii studenţilor într'un mod mai echitabil,şi mai satisfăcător pentru cei săraci? Realitatea desminte cu putere toate autolaudele tovărăşeşti.Nu numai că n'au făcut nimic în plus,dar,mergând pe linia negativismului concepţiei,au svârlit cultura şi mai ales selecţia intelectualilor cu mult în urma nivelului pe care îl critică cu atâta vehemenţă.Rezoluţia C.C. din vara anului trecut pentru "îmbunătăţirea condiţiei sociale a studenţimii"(!) exclude din principiu dela învăţământul superior pe toţi fiii celor ce n'au "origine sănătoasă",adică proletară.Şi aceasta indiferent de valoarea intelectuală a copilului.Astfel fiii de doctori,profesori,preoţi,avocaţi,ingineri,etc,sunt condamnaţi <u>prin lege</u> să nu se poată înscrie la examenele de admitere ci să îmbrăţişeze o carieră.. în producţie.Să fie aceasta o formă nouă a păcatului originar din biblie?

Măsura ar fi să aibă ca urmare firească mărirea numărului studenţilor proveniţi din mediul rural.Alta este însă realitatea.In primul rând sunt loturile "preferenţiale" compuse din fiii membrilor de partid cu funcţii de răspundere.Comentariul asupra capacităţii este exclus.Vin apoi cei recomandaţi de către sfaturile populare şi intreprinderi recrutaţi din acelaş mediu: fii ai oamenilor de încredere.Aceştia beneficiază şi de bursele respective.Nici aici nu încape comentariu asupra capacităţii.Numărul acestora depăşeşte de obicei 50% din totalul locurilor "planificate",care se ridică de obicei până la maximum 300 pentru fiecare institut,limita inferioară fiind 50 de locuri. Pentru aceste locuri trebue să se bată toţi cei ce rămân cu drept de studii la facultăţi.La examenul de admitere se prezintă de obicei,pentru un singur loc,între 35-70 de candidaţi "din mediu sănătos".Un exemplu,pentru edificare: la facultatea de medicină, pentru 300 locuri rămase s'au prezentat în toamna anului trecut nu mai puţin de 3.500 candidaţi.La politehnică raportul a fost şi mai mare: 70 de candidaţi pentru un singur loc! La închiderea sesiunii de admitere au rămas numai în Bucureşti peste 15.000 de candidaţi în afara facultăţilor.Şi,toţi,fii de ţărani şi muncitori.Să se fi făcut măcar aici o selecţie în baza principiului valorii! Dar criteriul de selecţie a fost tot ştatul de serviciu adus partidului.Selecţionabilitatea a fost în raport direct cu recomandaţiile venite pentru fiecare student în parte.Recrutat dintr'un asemenea mediu,şi cu asemenea criterii,studentul nu poate să corespundă rigurozităţii programului didactic.

Nivelul intelectual este deadreptul dezastros.Schingiuirea programei analitice şi înlocuirea tuturor cursurilor vechi cu traduceri numai din limba rusă au şters complet specificul românesc al manualului didactic,specific cu atât mai necesar cu cât atât spiritual cât şi geografic românul se află pe alte coordonate decât rusul.De aceea randamentul în producţie al cadrelor tinere e absolut insuficient.In toate sectoarele.

Promovarea e şi ea condiţionată nu de capacitatea de asimilare a studentului,ci de gradul de delaţiune şi servilism faţă de partid.Dacă studentul are ghinionul să fie rudă cu cineva care este în strinătate,sau care să fi fost înainte de 23 August în vreo funcţie de stat,în mod automat este exmatriculat.Numai în toamna anului 1958 au fost eliminaţi cu asemenea criterii câteva sute de studenţi,dintre cari 24 numai din anul V dela medicină.fără drept de înscriere la altă facultate.Informatorii mişună pe coloarele şi în amfiteatrele facultăţilor.Cel mai mic indiciu de nesupunere e considerat atitudine reacţionară şi securitatea completează opera cadrelor.

Nici o limbă străină nu este studiată în mod obligatoriu.Mai bine de 75-80% din studenţi nu cunosc decât limba română,şi aceasta destul de săracă în vocabular,pentru că lectură nu se face,publicaţiile fiind îndopate cu propagandă,care este refuzată sistematic de tineret.Omul e produsul mediului; intelectualul,al programei analitice şi al profesorului.Cu un asemenea sistem selectiv şi cu asemenea pregătire,oricine îşi poate imagina gradul de "intelectualitate" al produsului facultăţilor reperiste.

Controlul partinic asupra educaţiei este atât de obtuz,încât de multe ori depăşeşte ridicolul.Cu ocazia serbării centenarului mediciniştilor,cadrele au ordonat prin organizaţia UTM ca într'o singură seară să se înveţe de toţi studenţii români,invitaţi la festivitate,imnul "Gaudeamus igitur",pentru a nu fi surprinşi de studenţii străini din ţările libere; dar tot partidul a interzis strofa doua,"Vita nostra brevis est",fiind considerată pesimistă şi decepţionistă.Studenţii au primit ordin să aplaude cu 50% mai mult delegaţia sovietică faţă de cele venite din Occident,pentru a demonstra... ataşamentul faţă de URSS.Dar s'a petrecut tocmai invers.Pentrucă ceeace constitue bătaia

de cap irezolvabilă pentru partid e faptul că chiar studenţii selecţionaţi după criteriile arătate sunt în majoritate absolută împotriva comunismului. Nedumerirea-mi proprie a fost elucidată foarte laconic de un student medicinist: "Şedinţele de educaţie marxistă? prilejul cel mai bun pentru divertisment şi odihnă după orele grele de disecţii şi analiză..".

Dincolo de acest aspect dezolant,se ascunde adevărata tragedie a neamului românesc. Un tineret care-şi iroseşte vitalitatea şi capacitatea în studiul inutil al marxismului, generaţie care caută un punct de ancorare dincolo de realitatea sclerozată în dogme perimate şi retrograde,hrănind poate în zadar iluzia unei eliberări de sub cisma obscurantismului slavo-comunist.-

Iancu Dunăreanu

INTRARE IN MAREA POVESTE de Pan M.Vizirescu

Statornic în dreaptă prietenie,
M'am ridicat cu butucii din vie;
Cu nucul - hei,nucul e astăzi pădure -
Visasem un leagăn în slăvile pure.

Haiduc,pe sub ierburi,în chiot m'am spart;
Cu roiul de gâze am vrut să mă'mpart:
Svon proaspăt pe'ntinderi -mânat cu năvală-
Să cad picătură pe orice petală.

Să calc prin desişuri poteci neumblate,
S'adun hrană bună din pietre'ncuiate,
Să urc foişorul crescut lumânare
Ce taie din muguri în neguri cărare.

Cu mieii prieteni am mers la pârâu;
Ardeau stele multe. In lanuri de grâu
Şopteau împăraţii,cu sfatu'n ulcele,
S'apuce condurii picioarelor mele..

In caucul mâinii am prins solzi de aur
Căzuţi din ciocanul vestitului Faur;
Şi,însumi scânteie în sbor peste creste,
Trecusem hotarul în marea poveste.

§§ Din Banatul înstreinat. "Libertatea" din Vârşeţ ne informează,la 18 Ian.,că în comuna românească Margovăţ sătenii au găsit în toamna trecută,cu ocazia unor săpături mai adânci pentru plantarea viţei de vie,o sabie,suliţi,unelte şi obiecte din era bronzului.- Secţia de dramă din Marghita a prezentat piesa "Haiducii",fanfara a cântat "Negruţa".- La Locve,s'a jucat "Capra cu trei iezi".- La liceul din Vârşeţ a avut loc,în Martie,o şezătoare literară.Pe lângă scriitorii Mihai Avramescu,Cornel Bălică,Simion Drăguţa şi Ion Bălan dela "Lumina",şi-au citit din propriile lucrări şi elevii începători în ale scrisului: Domnica Zăria,Ileana D.Bulic,Iosif şi Todor Muntean.- Elevii normalişti au organizat expoziţii antialcoolice şi programe artistice la Sredistea Mică şi Mesici.- La Alibunar,teatrul de amatori din Nicolinţi a jucat piesa "Măistoriţa la modă",de I.St. Popovici; iar teatrul local,"O noapte furtunoasă" de Caragiale.- Membrii echipei de dramă din Vârşeţ au jucat în satele Voivodinţi şi Straja,la 9 şi 10 Mai,în regia d-lui N. Polverejan,"Omul de pe Marte".Au urmat alte spectacole,la 16,17 şi 19 Mai la Sutiesca, Ecica şi Vârşeţ.-

§§ Soc. "Doina" a organizat de 1 Martie,la Los Angeles,o reuşită şezătoare.La masa ce-a urmat a luat cuvântul,după preşedintele Marius Moselle,dl învăţător Gh.Ionescu ,care a înfăţişat o întreagă panoramă a istoriei naţionale,dela Traci la tragedia de azi, aducând motive de speranţă cu dârza rezistenţă a celor dela vetre şi cu activitatea savanţilor,artiştilor şi publiciştilor din exil.Fiii dascălului,Florin şi Lavinel crescuţi în spirit şi limbă românească,au recitat din Cotruş.Care,fiind de faţă,a spus câteva cuvinte şi a recitat "Psalmul românesc".Au urmat cântece şi jocuri româneşti.

§§ Dl Nicolae Sorin ne semnalează existenţa,la Aachen,a unui muzeu al ziarelor,posedând şi exemplare româneşti(unele foarte rare,de pildă "Albina românească" a lui Asachi, din 22 Sept.1832!); la sugestia sa,muzeul a acceptat şi publicaţiile din exil.Interesează mai ales primul număr,şi cele comemorative.Adresa: Zeitungsmuseum,Bad Aachen,Germania.

§§ Ziarele din Montreal(Canada) publică lungi articole dedicate succesului obţinut de Nina Diaconescu cu ocazia festivalului de dramă pe 1959.Compatrioata noastră,care numai de 2 ani a ales libertatea,la Veneţia,şi-a putut organiza în Montreal o Companie teatrală,cu care a obţinut trofeul Calvert şi premiul de 1000 dolari,cu interpretarea piesei "Le Militaire Fanfaron" de Plautus.Alţi doi membri ai companiei sale au obţinut importante premii.- In cursul aceluiaş festival,trupa franceză "L'Atelier du Proscenium" a obţinut patru dintre cele mai înalte premii cu prezentarea piesei "Victimes du Devoir" a lui Eugen Ionescu.-

§§ Senatorii Dodd,Keating,Bridges,deputaţii Machrowitz şi Bentley au ridicat în parlamentul american,la începutul lui Martie,problema liberării României.Ultimul,a citit în Camera Reprezentanţilor o scrisoare a dlui Fărcăşanu,în care,preamărindu-se rezistenţa popoarelor robite,se cere să se discute independenţa Europei răsăritene cu ocazia discuţiei asupra Berlinului.- Deputatul Ray J.Madden,şeful comisiei de investigaţie a crimelor sovietice dela Katyn,a cerut în Congresul american ca în tratativele dela Geneva să se ţină cont de popoarele robite de Rusia cu încălcarea tuturor tratatelor la care aderase. Intre mărturii,d-sa a citat o declaraţie a dlui Fărcăşanu contrară coexistenţei, care ar duce la robirea întregei lumi.La concluzii,s'a asociat şi deputatul Machrowitz.-

§§ Revista "Flamuri" din Roma publică,pe prima pagină,o hartă cu un impresionant număr de "orase şi sate din Albania de sud,incendiate de armata greacă în 1914". Interesante apucăturile moderne ale acestor oameni,cari pretind a descinde direct din Plato şi Socrate...

LA MOARTEA LUI EMINESCU

Lovit în cap cu o piatră de un alienat,Petrea Poenariu,se stingea în azilul d-rului Șuțu din Bucrești,acum 70 de ani,la 15 Iunie 1889,Mihai Eminescu.Inmormântarea a avut loc la Belu,după două zile,- "și era imposantă de simplă ce era",scrie "Candela" din Cernăuți,care face,la 1 August 1889,o dare de seamă a pioasei ceremonii.Au vorbit,în drum spre ultimu-i lăcaș: la biserica Sf.Gheorghe Nou,Ventura,prim redactor la "Adevărul"; D. A.Laurian și,în numele studenților,C.Calmuschi în fața Universității; la cimitir,dr. Neagoe,amic intim al poetului.Redăm discursul lui Calmuschi:

Făclie de veghe pe umede morminte,
Un sunet de clopote în oarele sânte,
Un vis ce își moaie aripa'n amar:
Astfel trecut-ai de al lumii hotar.

Ai trecut hotarul lumii,blând luceafăr,înecat de amărăciunile ei,sfărmat de mizerie și suferințe.Cu cât durerea-ți era mai mare,cu atât te înălțai mai mult; cu cât cerca să te răpună,cu atât accentele tale triste pătrundeau inimele mai adânc; cu cât ai fost mai nenorocit și mai desgustat de viață cu atât apari mai mare în cadrul rece al morții.Să lăsăm să curgă durerea în valuri,să scăldăm cu lacrime mormântul lui Eminescu; să nu încercăm nici să le oprim,nici să le punem stavilă,căci va fi cu neputință; moartea lui, întristata lui viață,vor fi un isvor viu și vegnic de durere și de lacrime.

Noi,tinerimea universitară,care simțeam și plângeam împreună cu dânsul,citindu-l și recitindu-l,cari învățam de la el a ne aprofunda în meditare și a ne înălța în gândire, rămânem astăzi de piatră,când vedem figura cea măreață a poeziei,fără suflare și rece, întinsă în acest sicriu.. Iar când ne uităm la această buză,pe care parcă a încremenit un ultim surîs de dispreț către trecut și de nepăsare către viitor,când privim această cutie osoasă,unde cândva se închidea o gândire așa de arzătoare,în care se topeau mii de patime și din care să năşteau note ce aveau să sguduie mii de inime,și când ne gândim că peste câteva minute vom auzi huruind bulgării de țărână,ce vor cădea peste sicriul lui, fără să vrem vom repeți versurile: Poți zidi o lume'ntreagă,poți s'o sfarmi: orice ai spune, Peste toate o lopată de țărână se depune. Mâna,care-a dorit sceptrul universului, și gânduri Ce-au cuprins tot universul,încap bine'n patru scânduri.

Eminescu a fost un luceafăr,care,ca să mă servesc de o idee de ale lui,s'a suit încet pe ceriu,și exista,până ce noi nu-l zărisem; dar astăzi,deși apus,îl vedem și-l vom v vedea mereu.Intr'o poezie zicea,că e scris să trecem prin lume "ca visul unei umbre și umbra unui vis".O,da! Ai fost un vis,ce ai trecut așa de iute,însă în scurta ta trecere ai lăsat atâta farmec și ai răspândit raze așa de multe și de strălucitoare,încât ele i-au orbit mai pe toți câți au trăit și s'au adăpat din isvoarele literaturii noastre și mai înainte de tine și odată cu tine; iară umbra acestui vis e așa de mare,încât veacuri multe se vor simți plutind și influențând asupra celor ce te vor studia și te vor admira.

Acum scapi de lumea,de care erai așa de desgustat,găsești mult căutata ta pace în liniștea și odihna de veci.Ți s'a împlinit ultima dorință,ți-a fost ascultat singurul dor ce l-ai mai avut; crengile teiului își scutură,plângând,floarea pe fruntea ta uscată, obosită de dureri și de lume.Nu te va mai necăji nimeni,vei fi în pace,cât timpul va toarce la caierul său,Luceferii-ți vor face pe plac să privească mormântul tău fără de noroc și fără de prieteni,iară freamătul frunzelor se va îngâna cu cântarea buciumului în amurgul serei la căpătâiul tău.Și noi,cari te-am iubit și te-am prețuit atât de mult, îți vom desmerda multă vreme cu lacrime mormântul și-l vom corona cu flori de tei,pronunțând numele Eminescu,care conține așa de mult,cât o lume întreagă.Te-ai dus!

De-asupra criptei negre a sântului mormânt
Se scutură salcâmii de toamnă și de vânt,
Se bat încet din ramuri îngână glasul tău..
Mereu se vor tot bate,tu vei dormi mereu!

"Ducem la groapă o glorie națională! a spus Laurian,Eminescu nu a fost numai un confrate de talent în presă,nu a fost numai un prieten statornic la zile grele; Eminescu a fost un rod genial al țării,un poet care spinteca norii cu gândul și găsea dincolo de stele forme noi pentru cugetarea românească".

Redăm articolul lui Caragiale,"In Nirvana",scris cu prilejul tristului eveniment:

Sunt peste douăzeci de ani de-atunci.Locuiam într'o casă unde trăsese în gazdă un actor,vara director de teatru în provincie.Stagiunea migrării actorilor se sfârșise: era toamnă și aceste pasări călătoare se'ntorceau pe la cuiburile lor,Văzându-mă că citeam într'una,actorul îmi zise cu un fel de mândrie: Iți place să te ocupi cu literatura.. Am și eu un băiat în trupă,care citește mult; este foarte învățat,știe nemțește,și are mare talent; face poezii; ne-a făcut câteva cuplete minunate.Eu crez că ți-ar face plăcere să-l cunoști.- Și-mi povesti cum găsise într'un otel din Giurgiu pe acel băiat - care slujea în curte și la grajd- culcat în fân și citind în gura mare pe Schiller.In ieslea grajdului,la o parte,era un geamantan -biblioteca băiatului- plin cu cărți nemțești.Băiatul era foarte blând,de treabă,nu avea nici un vițiu.Era străin de departe,zicea el,dar nu voia să spună de unde.Se vede cine a fi copil de oameni,ajuns aci din cine știe ce împrejurare.Actorul îi propusese să-l ia sufler cu șapte galbeni pe lună,și băiatul primi cu bucurie,Iși luase biblioteca și acum se afla la București.Seara trebuia să vie la directorul lui - astfel puteam să-l văd.Eram foarte curios să-l cunosc.Nu știu pentru ce,îmi închipuiam pe tânărul aventurar ca pe o ființă extraordinară,un erou,un viitor om mare.In închipuirea mea,văzându-l în revoltă față cu practica vieții comune, găseam să dispreţul lui pentru disciplina socială e o dovadă cum că omul acesta trebue

să fie scos dintr'un tipar de lux,nu din acelea din care se trag exemplarele stereotipe cu miile de duzine.Deşi în genere teoria dela care plecam eu,ca să gândesc astfel - că adică un om mare trebue în toate să fie ca neoamenii - era pripită,poate chiar deloc întemeiată,în speţă s'a adeverit cu prisos.

Tânărul sosi,Era o frumuseţe! O figură clasică încadrată de nişte plete mari negre; o frunte înaltă şi senină,nişte ochi mari - la aceste ferestre ale sufletului se vedea că cineva este înăuntru; un zâmbet blând şi adânc melancolic.Avea aerul unui sfânt tânăr coborît dintr'o veche icoană,un copil predestinat durerii,pe chipul căruia se vedea scrisul unor chinuri viitoare. "Mă recomand,Mihail Eminescu".Aşa l-am cunoscut eu.Câtă filosofie n'am depănat împreună toată noaptea aceea cu nepregetul vârstei de şaptesprezece ani! Ce entuziasm! ce veselie! Hotărît,închipuirea nu mă înşelase.. Era un copil minunat.Intr'o noapte mă pusese în curentul literaturii germane,de care era încântat.

- Dacă îţi place aşa de mult poezia,trebue să şi scrii,i-am zis... Am aflat eu că dumneata ai şi scris.

- Da,am şi scris.

- Atunci, - şi mie-mi place poezia,deşi nu pot scrie - fii bun şi arată-mi şi mie o poezie de dumneata.

Eminescu s'a executat numai decât.Era o bucată dedicată unei actriţe de care el era foarte înamorat... D'abia mai ţiu minte.Ştiu atâta că era vorba de strălucirea şi bogăţiile unui rege asirian nenorocit de o pasiune contrariată... cam aşa ceva.Poezia aceasta îmi pare că s'a publicat prin 68 sau 69 în "Familia" din Pesta.

A doua zi ne-am întâlnit iarăşi.Dar peste o zi o nemulţumire intimă intervenise.Actriţa fusese foarte puţin mişcată de mâhnirea regelui asirian.Eminescu era de astă dată tăcut şi posomorît,vorbea puţin şi contradicţia îl irita.In zadar l-am mai rugat să-mi mai arate vreo poezie sau să mi-o citească tot pe aceea care o cunoşteam.A plecat să se culce de vreme,şi dimineaţa la amiazi,când m'am dus la el,l-am găsit tot dormind.L-am ascultat.Se dusese acum supărarea,ba era chiar mai vesel ca alaltăeri.Am petrecut toată ziua râzând,mi-a vorbit despre India antică,despre Daci,despre Ştefan cel Mare,şi mi-a cântat doina.Ii trecuse ciuda regelui asirian şi acuma se bucura în linişte de avuţia şi strălucirea lui.

Aşa l-am cunoscut atuncea,aşa a rămas până în cele din urmă momente bune: vesel şi trist; comunicativ şi ursuz; blând şi aspru; mulţumindu-se cu nimica şi nemulţumit totdeauna de toate; aci de o abstinenţă de pustnic,aci apoi lacom de plăcerile vieţei; fugind de oameni şi căutându-i; nepăsător ca un bătrân stoic şi iritabil ca o fată nervoasă. Ciudată amestecătură! - fericită pentru artist,nenorocită pentru om!

Primăvara următoare a plecat cu o trupă ambulantă de teatru prin Moldova.Am aşteptat toamna pe Eminescu în zadar - trupa s'a reintors fără dânsul.Părintele lui,de fel din Botoşani,l-a regăsit pe excentricul fugar,şi mai cu binele,mai cu deasila,l-a luat acasă şi d'acolo l-a trimis la Viena.Am văzut mai târziu "Ideal pierdut în noaptea unei lumi ce nu mai este"... Eminescu îşi ţinea făgăduiala: copilul creştea om mare.Mai în urmă l-am întâlnit tot aici pe Eminescu,cu un frate al lui,ofiţer.Plecau amândoi în străinătate,el la Viena,celălalt la Berlin.Militarul era frate mai mare; tot aşa de frumos,de blând şi de ciudat - o isbitoare asemănare în toate.Acela a mers la Berlin; în câteva luni a speriat Academia militară cu talentele-i şi a dat un examen care l-a făcut pe mareşalul Moltke să se intereseze foarte de aproape de soarta lui,hotărît să-l ia pe lângă dânsul.Ca să-şi încoroneze succesul,militarul s'a dus acasă şi,fără să lase măcar o vorbă,s'a împuşcat.Peste mai multă vreme,când am vorbit cu Eminescu de trista împrejurare a militarului,el mi-a răspuns râzând: "Mai bine! ăla era mai cuminte ca noi!"

Peste câţiva ani a venit în Bucureşti tata lui Eminescu.Era un bătrân foarte drăguţ, glumeţ şi original.Făcuse o bună afacere şi venise să-i cumpere fiului haine şi ceasornic şi să-i dee "din viaţă" o sută de galbeni,partea lui de moştenire din averea părintească.L-am întrebat atunci pe Eminescu dacă mama lui trăeşte.Mama murise,dar,după aerul posomorît cu care mi-a răspuns,am înţeles că de moartea ei se legau nişte amintiri mai crude ca de o moarte normală,nu numai dureroase,dar şi neplăcute.Am aflat apoi că o soră a lui,care-l iubea foarte,trăia retrasă într'o mânăstire; biata fată era paralizată din copilărie.Şi au fost oameni,nu de rând,oameni de seamă,cărora le-a plăcut să facă sau să lase a se crede că nenorocirea lui Eminescu a fost cauzată de un viţiu.Era,în adevăr un om dezordonat,dar nici de cum viţios.In lumea asta,mulţimea celor de rând crede că plăcerile materiale ale vieţii sunt privilejul lor exclusiv şi că oamenii mari nu au voie să aibă şi ei defecte.Avea un temperament de o excesivă neegalitate,şi când o pasiune îl apuca era o tortură nepomenită.Am fost de multe ori confidentul lui.Cu desăvârşire lipsit de manierele comune,succesul îi scăpa foarte adesea... Atunci era o sbuciumare teribilă,o încordare a simţirii,un acces de gelozie,cari lăsau să se întrevadă destul de clar felul cum acest om superior trebuia să sfârşească.Când ostenea bine de acel cutremur se închidea în odaia lui,dormea dus şi,peste două trei zile,se arăta iar liniştit ca "Luceafărul" lui - "nemuritor şi rece".

Acum începea cu verva lui strălucită să-mi predice budismul,şi să-mi cânte Nirvana, ţinta supremă a lui Buda-Çakiamuni.O aşa încordare,un aşa acces a avut în ultimele momente bune: acela a fost semnalul sfârşitului.După cutremur,el nu s'a mai închis în odaie să se culce şi mai facă ce făcea mai înainte Luceafărul.A pornit înainte,tot înainte;

până ce a căzut sub loviturile vrăjmaşului pe care-l purta în sânu-i, încă din sânul maicei sale. Copil al unei rase nobile şi bătrâne, în el se petrecea lupta decisivă între flacăra celei mai înalte vieţi şi germenul distrugerei finale a rasei - geniul cu nebunia. Lupta a fost groaznică. Incercarea, drumul, către Nirvana a fost tot aşa de dureroasă cât şi de strălucită. In capul cel mai bolnav, cea mai luminoasă inteligenţă - cel mai mâhnit suflet în trupul cel mai trudit! Şi dacă am plâns când l-au aşezat prietenii şi vrăjmaşii, admiratorii şi invidioşii, sub "teiul sfânt", n'am plâns de moartea lui; am plâns de truda vieţii, de cât suferise această iritabilă natură dela împrejurări, dela oameni, dela ea însăşi. Acest Eminescu a suferit de multe, a suferit şi de foame. Da, dar nu s'a încovoiat nici odată: era un om dintr'o bucată, şi nu dintr'una care se găseşte pe toate cărările. Generaţii întregi or să suie cu pompă dealul care duce la Şerban Vodă, după ce vor fi umplut cu nimicul lor o vreme, şi o bucată din care să scoţi un alt Eminescu nu se va mai găsi poate.

Să doarmă în pace necăjitul suflet! Ferventul budist este acum fericit: el s'a întors în Nirvana - aşa de frumos cântată, atât de mult dorită - pentru dânsul prea târziu, prea de vreme pentru noi.-

"Multe dintre cele mai frumoase poezii ale lui Eminescu -scrie <u>Slavici</u>- sânt în genul poporal nu numai ca limbă, ca ritm, ca rimă şi ca temperament, ci şi după felul de a gândi şi de a simţi, ce se dă în ele pe faţă. La dânsul, această potrivire cu felul poporal era voită dinadins.. Eminescu ţinea să se potrivească întru toate cu poporul, pentru că numai aşa putea să străbată şi să rămâie.. De aceea a pătruns scrisul lui în cercuri din ce în ce mai largi şi stăpâneşte din ce în ce mai mult inimile şi minţile, de aceea creşte el şi se înalţă din zi în zi mai înalt în gândul tuturora".-

<u>Xenopol</u>: Spiritul reprezentativ care a desăvârşit la noi ideia naţionalistă este poetul Eminescu.. el prezintă naţionalismul cu toate multiplele sale trăsături: istoric, romantic, pesimist, sentimental, iubitor de neam, religios.-

<u>Aurel C. Popovici</u>: Eminescu e mintea limpede a unui ţăran român crescut la şcoale bune. Pare că neamul românesc l-a născut spre a ne da icoana vie a firii româneşti.. un fel de arătare a duhului naţional.. Articolele lui scânteiază o întreagă filosofie politică. Citind pe Eminescu, ai impresia că-ţi vorbeşte glasul istoriei naţionale din el. Eminescu e cel mai mare suflet românesc ce a trăit vreodată, ochiul cel mai văzător între români..

<u>Hasdeu</u>: Eminescu va trăi, deşi a murit nebun! Vor muri însă nenumăraţi 'înţelepţi care au lăsat, lasă şi vor lăsa să înebunească un Eminescu!-

<u>LUI EMINESCU</u> de Traian Demetrescu

Şi nu mai eşti, o groapă sub rânjetele-i crunte
Cuprinse necuprinsul din geniala-ţi frunte,
Şi după cum în viaţă ţi-a fost eternul dor
Tu dormi, tu dormi acuma sub teiul plângător.

Iar vântul când va bate în gârbovita iarnă,
Puzderii de zăpadă deasupra-ţi o s'aştearnă
Şi vara o să-ţi cânte cu freanătul ei lin
Cum ai cântat tu dulce al poeziei chin.

Dormi! ţeasta ta o'ncape un biet coşciug de scânduri,
Ea ce-a'ncăput în viaţă un univers de gânduri;
O, dormi în dulcea pace, din al veciei cort,
Etern poet, căci numai pentru cei morţi eşti mort.

§§ La masivul număr al "<u>Carpaţilor</u>" închinat celei de a 20-a aniversări dela asasinarea Căpitanului -număr la care binomul Şeicaru-Sima a avut inteligenţa să nu colabo... "...plicat".. <u>Bire</u>, restabilind "adivorul" prin publicarea unei scrisori a lui.. Stelescu: am avut neta impresie a unei javre care latră după un tanc...

§§ La 31 Decembrie trecut, 12% din populaţia agricolă a Ungariei era băgată în colhozuri; exact peste 3 luni, procentul se întreise, ajungând 36%. Au comuniştii ăştia aşa o putere de convingere! Mai ales când sunt plătiţi pentru asta: "<u>Steagul Roşu</u>" afirmă că numai în regiunea Bucureşti sunt 30.000 "agitatori" în slujba colectivizării benevole..

§§ "<u>Daily Telegraph</u>" din 13 Mai scrie că firma Lyddon a făcut cu Reperceul un contract de 5 milioane sterline pentru o fabrică de celuloză. Industriaşi englezi se află la Bucureşti pentru negocierea unui alt contract de 6 milioane. Firma Rustyfa, care a negociat cu Rusia o furnitură de 14 milioane sterline negociază şi cu România o livrare de 7 milioane, avantajându-se din munca robilor. Să fi fost Byron chiar englez?..

§§ "Dacă pe fiica mea ar pândi-o riscul de a trăi într'o lume lipsită de libertate, într'o lume comunistă, eu, ca tată, aleg pentru copila mea <u>mai degrabă riscul bombei atomice</u>",- a declarat ministrul de Externe al Italiei Pella, cu ocazia recentului voiaj în America. Din păcate, atitudini aşa de răspicate şi de curajoase se văd destul de rar, aproape deloc...

CALENDAR NATIONAL

1 Mai Ziua muncii: "Mişcarea Legionară va da muncitorimii mai mult decât un program neîmplinit, mai mult decât o pâine mai albă, mai mult decât un pat mai bun într'o casă sănătoasă. Ea va da muncitorimii dreptul de a se simţi stăpână peste ţară deopotrivă cu toţi ceilalţi români. Ea va putea păşi pe Calea Victoriei cu pas de stăpân, iar nu de rob. Pentru prima dată muncitorul va simţi senzaţia, bucuria, mândria de a fi stăpân. De a fi stăpânul ţării lui. Faţă de aceste toate, celelalte chestiuni interesează puţin. Pentru că muncitorul stăpân îşi va avea legile, organizarea în stat şi soarta, pe care singur şi le va face cu mână, cu cap şi cu conştiinţă de stăpân". (Corneliu Zelea Codreanu).

1 Mai 1949: Virgil Mihăilescu şi alţi români de inimă, refugiaţi, înfiinţează la Freiburg, în Germania, Biblioteca Română - transformată, la a 10-a aniversare, în Institut.

3 Mai 1502: Radu cel Mare dărueşte mănăstirii Govora, între altele, "câte 4 burdufe de brânză şi câte 6 caşuri", anual, din judeţul Gilort.

3 Mai 1858: Consulul piemontez Durio raportează lui Cavour, după o călătorie în Principate, că Moldovalahii speră mult în sprijinul ministrului lui Victor Emanuel şi că numele său e cunoscut şi aclamat pretutindeni.

3 Mai 1891: Regele Carol scrie primului ministru Lascăr Catargiu că dărueşte în faţa palatului regal un teren pentru construirea, pe socoteala sa, a "Fundaţiei Universitare Carol I", pe care o şi înzestrează cu 200.000 lei vechi, în rentă românească.

4/14 Mai 1600: Intrat pe la Oituz, Mihai coboară pe valea Trotuşului. La 10 Mai e la Bacău, la 11 la Roman. Alte două detaşamente intraseră în Moldova pe la Câmpulung şi Milcov. Henric IV, auzind de victorie: "Se zice că Românul e foarte tare şi că planurile lui cresc potrivit cu isbânzile".

6 Mai 1639: "Cu voia Tatălui şi cu lucrarea Fiului şi cu săvârşirea Sfântului Duh. Iată eu robul stăpânului Domnului Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Isus Cristos şi închinătoriu al Troimei, Ion Vasile Voevod, cu mila lui Dumnezeu Domnitor ţărei Moldovei, şi cu Doamna noastră Teodosca şi cu dăruiţii de Dumnezeu copii: Ion Voevod, şi Maria, şi Rucsanda, zidit-am această Sfântă rugă, în numele sfinţilor trei ierarhi Vasilie cel Mare, Grigore Teologul şi Ioan Crisostomul. Şi s'a sfinţit cu mâna Arhiepiscopului Varlaam.,".

8 Mai 1658: Începută de Constantin Şerban Basarab, fiul lui Radu Şerban şi soţul Domniţei Bălaşa, şi continuată de Mihnea III, e târnosită, încă neterminată, biserica Sfinţii Constantin şi Elena din Bucureşti, viitoarea mitropolie a Ţării Româneşti şi patriarhie a României.

7 Mai 1775: Convenţia dela Constantinopol pentru cedarea Bucovinei. Se pierdeau Suceava şi Baia, mormântul lui Ştefan şi vechile ctitorii voevodale. In Bucovina erau în acel timp, după gen. Enzenberg, doar 175 familii evreeşti.

7 Mai 1878: Concursul Societăţii limbilor romanice da Montpellier, pentru cel mai bun poem cu tema Cântecul latinului sau Cântecul gintei latine. Au luat parte poeţi francezi, italieni, spanioli, etc. Premiul, o cupă simbolică, l-a obţinut Vasile Alecsandri. Secretarul Societăţii, De Roqueferrier, l-a înştiinţat cu telegramă: "Juriul, compus din dnii Mistral, Tortoulon, Obedenaru, Quintana şi Ascoli, vă conferă în unanimitate premiul. Vă aştept".

7-25 Mai 1894: Procesul Memorandului, la Cluj. Condamnaţi: Dr. Ion Raţiu, G. Pop de Băseşti, Dr. Vasile Lucaciu, Dimitrie Comşa, Dr. D. P. Barcianu, Septimiu Albini, Nicolae Cristea, Iuliu Coroianu, Dr. Teodor Mihali, Aurel Suciu, Mihai Veliciu, Rubin Patiţia, Gerasim Domide, Dionisiu Roman, Patriciu Barbu. Veniseră peste 20.000 de ţărani.

10 Mai 1881: Regimentul 30 Dorobanţi, înfiinţat cu un an înainte în Dobrogea, e mutat definitiv la Câmpulung (Muscel).

10 Mai 1925: Congresul ucrainean aprobă hotarele Republicii Moldoveneşti, cerută încă dela 10 Oct. 1924 de "ţăranii şi muncitorii moldoveni" şi aprobată la 12 Oct. de Comitetul executiv ucrainean. Suprafaţă, 8.434 kmp. Capitală, Balta, apoi Tiraspol.

11 Mai 1849: Ungurii împuşcă la Cluj pe preotul Ştefan Ludovic Roth din Mediaş. Cu câteva ore înainte de asasinat, conducătorul sas din Ardeal scria fiilor: "Dragii mei copii, eu sunt condamnat la moarte şi peste trei ore sentinţa se va executa. Ceea ce îmi pricinueşte durere este gândul la voi, care sunteţi orfani de mamă şi acum pierdeţi şi pe tatăl vostru. Dar eu nu sunt în stare să mă împotrivesc puterii care mă duce la abator, ci mă împac cu soarta ca cu însăşi voinţa lui Dumnezeu.. Din parte-mi plec din lumea aceasta fără ură şi rog pe Dumnezeu să ierte duşmanilor mei".

12 Mai 1848: C. Negri, Alecsandri şi Alecu Russo alcătuesc, la Braşov, "Declaraţia de principii pentru reforma Patriei": [illegible] darilor, [illegible], Unirea, etc.

12 Mai 1861: Boliac [illegible] intră ca ministru de externe în guvernul Şt. Golescu.

16 Mai 1927: Corneliu Codreanu îşi dă, la Grenoble, doctoratul în Drept.

17 Mai 1929: Câteva sute de Români americani, veniţi în Ţară să participe la a 10-a aniversare a României Mari, vizitează mormântul lui Gheorghe Lazăr, la Avrig. Vorbeşte Adam Prie, preşedintele "Uniunii şi Ligii": "Invăţătorule, am venit la mormântul tău, noi, pribegii de peste mări şi ţări, cari acolo în depărtări ne-am făcut o datorie şi o fală din a păstra curată limba românească, pe care tu, cel dintâiu, ai arătat-o a fi mândră să stea la aceeaşi înălţime cu graiul celorlalte popoare civilizate". - La banchet a vorbit, printre alţii, institutorul macedonean Teodor Teja: Fraţii din Pind privesc cu inima strânsă de bucurie la sărbătoarea Unirii şi speră că nu vor fi uitaţi nici ei, nici ceilalţi Români rămaşi în afara hotarelor României Mari.

18 Mai 1820: Se naşte,în Vaşad(Bihor),Ioan Vancea,ales la 11 August 1868 mitropolit
unit al Ardealului.Moare la 31 Iulie 1892.

21 Mai 1821: Tudor e prins la Goleşti de Căpitan Iordachi,fost şef al gărzii de ar-
năuţi a lui Vodă-Şuţu(Gheorghe sau Iordache din Vlaho-Livadi,căruia,după moda vremii,i
se zice Olympios)."Prins,ca Mihai Viteazul,în mijlocul unor străini cari nu voiau să-l
apere şi al unor panduri obosiţi de asprimea unui şef,care,sub pedeapsă de moarte,nu în-
găduia jaful,Tudor fu ucis noaptea cu iataganele în şanţurile vechii cetăţi a Domnului
ţării sale".(Iorga).

22 Mai 1649: "Acest lexicon l-am extras eu,mult păcătosul monah Mardarie,pisar.Cu po-
runca şi cu binecuvântarea părintelui nostru chir Ştefan egumenul dela sfânta mănăstire
Cozia,unde este hramul Sf.Troiţă.In zilele binecinstitorului şi de Cristos iubitorului
Ion Matei Basarab,marelui Voevod.Şi în zilele arhiepiscopului şi mitropolitului chir
Ştefan a toată ţeara Ungro-Vlachiei,la anul 7157.Şi s'a sfârşit în luna lui Mai 22 de
zile".Manuscrisul acestui lexicon slavo-românesc cu tâlcuirea numelor a fost aflat de
episcopul Ghenadie al Râmnicului printre cărţile mănăstirii Cozia,pe la 1890.

23 Mai 1873: Moare în exil,la Heidelberg,Alexandru Ioan Cuza.Ţărănimea -relatează în-
tr'o culegere de folclor Simion Burileanu- "cădea în genunchi,şi cu lacrimile în ochi
săruta şinele trenului,pe unde trecea trupul lui Cuza Vodă",când fu adus în ţară.Spune
Kogălniceanu,la înnormântare: "Nu greşalele lui l-au răsturnat,ci faptele cele mari".

24 Mai 1798: La consistorul mănăstirii din Blaj,Samuil Micu e recunoscut nevinovat
în procesul cu episcopul Bob.Acesta-l persecută însă şi-l obligă să părăsească oraşul,
plecând la Buda,unde şi moare,censor al cărţilor româneşti,la 1 Mai 1806.

26 Mai 1925: Juraţii din T.Severin: N.Palea,G.N.Grigorescu,I.Caluda,T.Preoteasa,G.N.
Grecescu,D.I.Bora,V.B.Jujescu,C.Vărgatu,C.Surdulescu,Adolf Petayn,P.I.Zaharia,G.N.Boian-
giu,I.Munteanu şi G.N.Ispas,achită pe "Văcăreşteni" în procesul Manciu.Lunea zicea mar-
torilor poliţişti: "N'aţi avut suflet de părinte şi de român.N'aţi avut onoare de oa-
meni.N'aţi avut respect pentru lege.Aţi avut ordin? Aţi avut suflete de trădători".(CZC)

26 Mai 1958: Moare,la Madrid,aviatorul Bâzu Cantacuzino.

28 Mai 1812: Moldova e ruptă în două,printr'un tratat ticălos,care ne fură "Basarabia".
Poporul îşi manifestă ura înnegrind şi arzând păpuşi de cârpă îmbrăcate ruseşte.E de re-
marcat însă că,pe câtă vreme Ţărănimea,cu instinct sigur,e antimuscălească,amândoi boeri
şi toţi ciocoii sunt alături de Ruşi.

28 Mai 1864: Intorcându-se bolnav din Iaşi,unde era profesor dela 1855,moare pe drum,
în valea Almaşului,Simion Bărnuţiu.E îngropat la 2 Iunie în satul său,Bocşa românească.

28 Mai 1919: "Emigraţia comercială a Românilor din Pind şi Albania luase o mare des-
voltare îndată după cucerirea Peninsulei balcanice de către Turci; şi pretutindeni unde
se aşezau dânşii,erau socotiţi şi din cauza religiei,ca şi a părţilor de unde veneau,de
Greci.Multe din coloniile comerciale stabilite în Austria s'au dovedit a fi,de fapt,
aromâne".(discurs de recepţie la Academie al prof.Ştefan Ciobanu)

31 Mai 1924: Poliţia "democrată" năvăleşte în grădinăria legionară din Iaşi.Prefectul
poliţiei,"Manciu,strigă: legaţi-l cu mâinile la spate! Mă loveşte.Alţi doi se reped la
mine,îmi scot brâul cu forţa,mă leagă cu mâinile la spate,cât de strâns pot.Apoi simt o
lovitură trasă pe la spate cu pumnul în maxilarul drept.. Au urmat mai multe loviri pes-
te faţă,după care unii m'au scuipat în obraz.. Mai la o parte am zărit şi pe procurorul
Buzea,asistând la cele ce se petreceau.. Şi ne-au pornit.Eu mergeam înainte,legat cu
mâinile la spate şi scuipat pe obraz; iar ceilalţi în urma mea.. Prefectul şi cu cei-
lalţi mergeau pe trotuar frecându-şi mâinile.Jidanii ieşeau plini de mulţumire în uşile
prăvăliilor şi-i salutau respectuos.Eu de supărare aproape nu mai vedeam înaintea ochi-
lor.. (In cabinetul prefectului): Cel interogat era desculţat de ghete şi legat cu lan-
ţuri de picioare.I se introducea între picioare o armă şi apoi era ridicat cu tălpile
în sus,arma fiind ţinută pe umeri de doi soldaţi.Manciu desbrăcat de haină începea să
bată la tălpi cu o vână de bou.. Tălpile deveneau negre de sânge ca abanosul şi picioa-
rele umflate,încât tinerii nu se mai puteau încălţa".(Corneliu Codreanu)

Iunie 1835: I.G.Codrea(Codru Drăguşanu) fuge dela cancelaria companiei grănicereşti
dela Orlat(Sibiu) şi trece munţii ca să încerce "rotundul lumii".Se alege,între altele,
cu un "semi-blestem al mamei".Cu suita domnitorului Al.Ghica,ajunge în Austria şi Italia
austriacă.La Viena îl vede pe Metternich.Călătoreşte apoi prin Europa apuseană.

Iunie 1921: Andrei Glavina,român istrian,născut în 1881,dus de la oi la învăţătură în
România de Teodor Burada,în 1891,pe socoteala Ligii Culturale,- înfiinţează şcoală româ-
nească în comuna Valdarsa,la sud de Monte Maggiore,formată din satele româneşti Letai,
Gradinie,Şuşnieviţa,Nosolo,Sucodru,Bărgătina şi Grobnic.Şcoala,instalată în satul Şuşnie-
viţa,singura şcoală românească ce-a existat în Istria,încetă în primăvara anului 1925,
cu moartea timpurie a învăţătorului Glavina,care fusese şi primarul comunei.

1 Iunie 1931: Alegeri generale.Tânăra Gardă de Fier obţine 34.000 voturi.

8 Iunie 1668: Printr'un hrisov al lui Radu Leon Vodă,mitropolit fiind Teodosie,bise-
rica Sf.Constantin şi Elena din Bucureşti devine oficial Mitropolia Ţării Româneşti.

8 Iunie 1862: Moare în războiul civil american,la Cross Keys,căpitanul Nicolae Dunca,
român din Iaşi.

8/9 Iunie 1912: Se stinge,la Berlin,Caragiale.In Ianuarie refuzase să ia parte,la
Bucureşti,la sărbătorirea celor 60 de ani de viaţă,organizată de societatea scriitorilor
români(Emil Gârleanu),cum refuzase şi subscripţia publică,propusă de Rădulescu-Motru

8 Iunie 1930: Dată funestă în istoria neamului: se întoarce pe tron,datorită ticăloşiei politicianiste,Carol-Lupescu,agent al ovreimii,dement sanguinar.
9 Iunie 1856: Alecsandri publică,în "Steaua Dunării"(Iaşi),Hora Unirii.
12 Iunie 1790: Moare la Geneva pictorul Jean-Etienne Liotard.A petrecut mulţi ani în Balcani şi Turcia.In Moldova a stat aproape un an,în 1742,şi a făcut portretul domnitorului Constantin Mavrocordat şi a numeroşi boeri.
14 Iunie 1856: Cavour dă instrucţiuni cavalerului Mossi,ministru la C-pol,să facă demersuri la Poartă,explicând Turcilor că,unindu-se,Românii vor constitui o barieră solidă contra imperialismului slav,şi,în plus,nu au aspiraţii de expansiune spre sud,ci spre nord-est(Basarabia şi Bucovina) şi vest(Transilvania).
14 Iunie 1881: Incepe reconstrucţia bisericii Domniţa Bălaşa din Bucureşti.
15 Iunie 1619: Tânărul popă Ion Românul din satul Sânpietru,în Ţara Haţegului,începe să copieze "această carte ce să cheamă Alixăndrie"("în luna lui Cireşeriu,15 zile").O va termina "în luna făurariu,în 15 zile").E prima copie românească,cunoscută,a celebrului roman popular,după un original de dinainte de 1600,pierdut.
15 Iunie 1903: Moare,la Bucureşti,Mihail Văcărescu,cronicar teatral("Claymoor").
15 Iunie 1929: Moare la Bucureşti matematicianul Traian Lalescu,- n.la 12.7.1882.
17 Iunie 1711: Dimitrie Cantemir vesteşte mitropolitului Ghedeon,episcopilor şi oştirilor,părtenilor dela ţară,plăieşilor şi locuitorilor,printr'un "universal",că rupe legătura încheiată cu "păgânii" de Bogdan Vodă şi cheamă la luptă,până la 15 Iulie,pe oricine are simţire creştină.Mai semnează Gheorghiţă Mitre,Iordachi şi Costache Ruset, Ilie Catargiu.Tributul fusese "4.000 de galbeni,40 de cai,24 de şoimi".
20 Iunie 1507: Radu cel Mare întăreşte mănăstirii Glavacioc proprietăţile: satele Călugărenii de Neajlov şi Călugărenii de Teleorman,dăruite de Mircea cel Mare; satele Velea,Izvârta,Crângari,Sumărineşti,jumătate Călineşti,vinăriciul de pe hotarul satului, braniştea dela Slatina(dăruită de Vlad Călugărul,"cât este loc domnesc"),jumătate din venitul vămii Prahovei,1/3 din al vămii Doamnei,"vămăşăria" judeţului Teleorman în întregime,1/3 din muntele Prăslopul(cumpărat de Vlad Călugărul dela egumenul din Brădet cu un evangheliar în valoare de 1000 aspri,şi dăruit),4 vii la Topoloveni; 13 găleţi de grâu şi 13 de orz din judeţul Vlaşca; 42 ţigani cu copiii lor.
20 Iunie 1806: "Cât despre Moldova şi Muntenia,dacă Inălţimea Voastră vrea ca aceste două provincii să nu-i scape,trebue să folosească toate ocaziile favorabile ca să recheme vechile familii domnitoare; prinţii greci cari guvernează acum sunt agenţi ai Rusiei".(Napoleon Bonaparte către sultanul Selim III)
21 Iunie 1895: Se stinge,la 19 ani,poeta Alexandrina Mihăescu,născută la Gura Sărăţii, în apropiere de Buzău.Fratele i-a publicat un volum de versuri delicate: "Flori de zăpadă".
25 Iunie 1871: Boliac apostrofează la Cameră pe Brătianu: "Dorite frate! Acest poet Dumitru Bolintineanu,care ne-au mişcat anima cu cântecele sale,ar fi o crimă să-l lăsăm în mizerie".Primul ministru dă din umeri şi zice: "Ce să-i facem?".Bolintineanu va muri peste un an la balamuc,la Pantelimon.
25 Iunie 1878: "Va veni o zi la care vom asista la o colosală dărâmare de imperii şi, în acea zi,de vom fi pregătiţi,vom revendica tot ce a fost sau este încă al nostru". (Alecsandri către Iacob Negruzzi)
28 Iunie 1940: Rusia Sovietică ocupă Basarabia şi Bucovina de nord.
29 Iunie 1903: Moare,în Bucureşti,Ionescu-Gion,profesor,scriitor,conferenţiar.-

6/18 Iulie 1864: Reîntors din C-pol,Cuza anunţă printr'o proclamaţie că "Inaltele Puteri au consfinţit acum în toată întinderea ei autonomia noastră"; recomandă "bună înţelegere" şi'ndeamnă pe săteni să-şi îngrijească bine câmpurile,deoarece "civilizaţia vine totdeauna cu spicul în mână,cu spicul carele este semnul cel mai doveditor al culturii şi al avuţiei unui popor".
7 Iulie 1603: Lupta dela Braşov,contra lui Moise Secuiul,care trădase pe Mihai Viteazul.Se distinge Gheorghe Raţ,generalul lui Mihai,şi al lui Radu Şerban.
12 Iulie 1672: In drum spre Cameniţa,Mohamed IV ajunge la Iaşi.Alaiul nu cauzează multă pagubă -scrie Neculce-,doar sate din marginea drumului.Hrana se plăteşte,şi e mare belşug,vara aceasta,în Moldova.Cum Turcii vorbesc de iernat aci,Duca Vodă trimite pe Miron Costin să discute cu Vizirul; căruia,atunci,învăţatul boer îi spune faimoasele cuvinte: "Sunt Moldovenii bucuroşi să se lăţească Inpărăţia în toate părţile cât de mult; iară,peste ţara lor nu le pare bine să se lăţească".Oastea turcească era urmată de câini legaţi cu lanţuri de aur şi argint,cu cercei de pietre scumpe la urechi.
12 Iulie 1797: Moare Ienăchiţă Văcărescu,scriitor şi om politic.A avut de suferit sub diversele "domnii"."Dacă nu voi avea ştreang când îmi va cădea Ienăchiţă în mână - spusese Al.Moruzi- voi lua pletele Doamnei mele,spre a-l sugruma".
19 Iulie 1499: Radu cel Mare pomeneşte intr'un hrisov veniturile mănăstirii Râncăciov(Muscel): între altele,"găleţile obavnice" ale dijmei domneşti din grâu şi orz de la satele Racoveşti şi Dobroleşti,judeţul Pădureţilor.
20 Iulie 1866: Se naşte în Basarabia,din gospodari sălişteni(ajunşi pe-acolo cu turmele),Ioan N.Roman,pionier al românismului în Dobrogea,colaborator la "Convorbiri literare",autor al unui volum de "Poesii"(1895).Moare la 12 Iulie 1931,la Constanţa.Statuia i-a fost dărâmată de ruşi,după ocupaţie.

20 Iulie 1927: Moartea regelui Ferdinand."Adânc religios,mult mai mult decât Carol I, care fusese crescut în atmosfera bismarckiană,el îşi căuta în ceasurile grele refugiul într'o conştiinţă care se rostea prin rugăciune. Studii foarte bine făcute îl iniţiaseră în cunoştinţa istoriei şi a clasicismului antic,şi citirea era pentru dânsul una din adevăratele şi marile bucurii ale vieţii; iubirea-i pentru natură era nesfârşită... Şi dânsul un om al strictei datorii cu orice jertfă,Ferdinand al României punea,în mijlocul unor aparente îndoeli asupra drumului de urmat,înainte de toate acel imperativ categoric,pe care-l exprimă,înfăţişându-se înaintea Parlamentului,în formula de bun Român(Iorga).

27 Iulie 1782: "Aravicesc mitologicon,care cuprinde povestiri şi întâmplări foarte iscoditoare şi frumoase,alcătuite întâi pe limba aravicească prin prea învăţatul şi prea înţeleptul derviş Ampumpekir,iar acum întâi din italieneşte tălmăcite pre limba grecească şi tipărite,care cu multă osârdie s'au îndreptat precum cele l'alte toomai aşa şi acesta nu după talieneşte,ci după greceşte româneşte,precum cele l'alte două tomuri aşa şi a treilea. La anul 1782 Iuliu 27 în Scheiu Braşovului".E vorba de Halimaua grecească.

31 Iulie 1227: Se institue,în cotul sud-estic al Carpaţilor,"Episcopatul Cumanilor",- distrus de invazia tătărească din 1241. Călugărul Rogerius spune că şeful năvălitorilor, Bochetor,după ce-a trecut Siretul,"învingând pe Cumanii cari ieşiseră la luptă,au început să ocupe ţara în întregime".

1 Aug.1927: Apare "Pământul strămoşesc",bilunar,cu arhanghelul Mihail pe copertă,iar dedesubt harta României,"în care se arăta,prin puncte înegrite,măsura invaziei jidăneşti".

5 Aug.1746: Domnul muntean Const. Mavrocordat,într'un "act naţional",semnat şi de mai mulţi boeri,"observând că "nu au fost de niciun folos,ci şi de mare pagubă acest vechi obicei al rumâniei,care dela moşii şi strămoşii noştri până astăzi au rămas asupra capului nostru,pentru că a fi fraţii noştri cei întru Hristos supt jugul robiei noastre nu iaste alt păcat mai greu şi mai mare",decide ca boerii să libereze pe toţi "rumânii" ce au. Cine nu-i slobozeşte "din bună voinţa lui,ca să-i iarte pentru a sa pomenire",poate pretinde ca preţ de răscumpărare câte 10 taleri de cap de om. O primă reformă în acest sens fusese efectuată la 1 Martie 1746.

5 Aug.1841: Alexandru Ghica Vodă înfiinţează la spitalul Colţea o şcoală de "mică chirurgie". Conducător,dr. Creţulescu.

10 Aug.1884: Se naşte,la Baldovineşti(Brăila),Panait Istrati. Moare la 16 Apr.1935,în Bucureşti,şi e îngropat la Bellu.

10 Aug.1958: Se înfiinţează,la Sydney,prima parohie română ortodoxă din Australia.

11/21 Aug.1690: Lupta dela Zărneşti,lângă Braşov. Deoparte,sub comanda gen.austriac Heissler,erau nemţi,nobili maghiari,secui şi contingente orăşeneşti; de cealaltă,trupele turco-tătare ale seraschierului Cerchez-Ahmed şi ale lui Emeric Tököly,cu oastea lui de "curuţi" ardeleni. Într'o jumătate de ceas Heissler e bătut,dar îşi poate răscumpăra soţia.

15 Aug.1714: Asasinarea într'o piaţă din C-pol,sub ochii unui sultan degenerat şi din furia ucigaşe a unui vizir "păgân rău peste seamă",a întregei dinastii domneşti a Brâncovenilor. Domnitorul împlinea 60 de ani. Omorul fu săvârşit -observă Iorga- în prezenţa şi a exponenţilor creştinătăţii apusene,care nu refuză invitaţia."Sângerară înaintea căruntului părinte,cu trupul frânt de chinuri,toţi fiii: Constantin,Ştefan,Radu,până la copilandrul Matei,care,singur,se cutremură înaintea toporului şi trebui sprijinit de tatăl însuşi,pentru ca,împăcat în gândul jertfei sale de creştin,acesta să-şi puie şi el capul bătrân pe trunchiul stropit cu atâta sânge al odraslelor sale iubite". Italianul Del Chiaro e de părere că Brâncoveanu ar fi putut evita tragedia,"dacă avea mai buni miniştri şi mai puţini duşmani înlăuntrul ţării,cât şi în afară,care intrigaseră până la exterminarea sa". Cantacuzinii,cari au nu puţină răspundere,vor cădea şi ei,la 6 Iulie 1716,după ce's închişi la Baş-bagi-Culè şi apoi în teribila groapă a lui Bostangi-Paşa, la Forno. Capetele se trimit Vizirului,trupurile sunt aruncate unde fuseseră aruncate cele ale Brâncovenilor,în aceleaşi ape ale Bosforului.

16 Aug.1594: Aron Vodă al Moldovei face tratat de alianţă cu Imperialii; e vorba de "cruciata" plănuită de Clement VIII(1592-1612) în cap cu împăratul Rudolf(1576-1612). Cruciata găsise răsunet la Filip II al Spaniei,la ducatele de Toscana,Mantova,Ferrara,la statele germane. Aron ucide,la 13 Noemvrie,pe Turcii din Iaşi,atacă Tighina,Chilia,cucereşte Ismailul(Martie 1595),Măcinul,etc.

16 Aug.1783: Iosif II decretează libertatea ţăranilor din Transilvania de a se căsători şi fără aprobarea prealabilă a grofului.

17 Aug.1827: "S'au născut iubită fiica noastră Ecaterina,cari s'au botezat de către preosfinţitul Mitropolit şi vărul meu premari,Veniamin,în satul Ţigăneştii,prin vechil părintele egumenu de la Adam"(notă pe o carte,scrisă de poetul Costache Conachi). Mitropolitul Veniamin Costache era fiu al unei surori a mamei poetului,născută Cantacuzino. Unica fată,Catinca sau Caterina sau Cocuţa s'a căsătorit cu prinţul Nec. Vogoride,într'o nuntă rămasă de pomină,la care a fost de faţă şi Vodă Sturza. Catinca s'a recăsătorit apoi cu un principe Ruspoli.

23 Aug.1917: Moare,în luptele dela Muncelu,cu gradul de sublocotenent,Ecaterina Teodoroiu(Toderoiu),- născută la Vădeni-Gorj în 1898.

26 Aug.1716: Austriacii trec pe la Câineni spre Piteşti,împotriva Turcilor. Nicolae Mavrocordat se retrage "la Copăceni sau Călugăreni,legând tabără",până la venirea Turcilor. Mitropolitul Antim şi parte din boeri nu urmează pe Domn,ci rămân în Bucureşti.

26 Aug.1884: Moare, în Bucureşti, generalul doctor Carol Davila.
26 Aug.1944: Aviaţia americană bombardează Otopenii.
22 Aug.1890: Moartea poetului Vasile Alecsandri.
29 Aug.1492: Vlad Călugărul dărueşte mănăstirii Sf.Ilie dela Atos un mertic anual de 1100 aspri, iar călugării "să roage pe Dumnezeu pentru sufletele părinţilor mei Vlad Voevod şi maica mea, monahia Eupraxia şi pentru noi şi pentru copiii noştri pe cari ni i-a dăruit Dumnezeu, Radul Voevod şi Mircea şi Vladul".
31 Aug.-5 Sept.1952: Congresul Uniunii şi Ligii Societăţilor Românilor americani, ţinut la Loren/Ohio, decide: "Limba oficială în relaţiile dintre membri şi societăţi, între societăţi şi Oficiul central, între societăţi şi societăţi este şi va rămâne pentru totdeauna limba română".-

BUCIUMAŞUL DELA HUŞI de Virgil Cisman

O, buciumaş fără de nume,
Artist cu suflet bun şi blând,
Tu nu mai eşti de mult în lume,
Iar eu te mai aud cântând.

In serile de vară, line,
Ţineai oraşul deşteptat,
De-asupra mândrelor coline
Plutea un cântec fermecat.

Era un fel de tălmăcire
A timpului trecut, străbun,
O şoaptă veche de iubire,
Ceva moldovenesc şi bun.

Acum nu mai cânţi în via
Din faţa casei părinteşti;
Trecut din viaţă în vecia
Cea fără grijă, odihneşti.

Dar eu am mai rămas pe-aice
In valea plângerilor, biet
Şi buciumul tău zice, zice,
In sufletul unui poiet.

Astfel fiinţa ta obscură
Se leagă azi de viaţa mea:
Uitării cea de veci, te fură -
Un vers ce'n sufletu-mi mijea.

In parcul cu statui cioplite
De visul meu neînplinit,
Printre figurile iubite
Şi cele care m'au mâhnit,-

Tu, între viţe încărcate
Cu struguri parfumaţi şi noi,
Cânta-vei, pe nerăsuflate,
Durerile de pe la noi.

§§ Sf.Elena, născută în Bitinia dintr'o familie evreiască, nu era considerată de Diocleţian ca soţie, ci concubină a tribunului militar Constanţiu Clor, întrucât legea romană nu permitea unirea a două persoane de condiţie socială aşa diferită. Deşi dase lui Constanţiu un fiu, pe viitorul împărat Constantin, tribunul fu silit de împărat, aflându-se'n Dalmaţia, să-şi lase tovarăşa de viaţă şi să ia'n căsătorie pe Teodora, fiica "colegului" întru domnie Maximian Hercule.- Elena rămânând astfel şi fără soţ şi fără fiu. Dar când, la moartea lui Constanţiu, legiunile din Britania aclamară pe Constantin împărat, acesta-şi aminti de sfânta-i mamă, pe care o luă cu sine şi, după victoria contra lui Maxenţiu, la Ponte Milvio, 312, îi dete titlul de "augusta" şi-i permise să dispună de tezaurul imperial. La Roma, mamă şi fiu -primul împărat roman creştin- se'ntrecură în zidiri de biserici şi'n acte de generozitate pentru nevoiaşi.

După victoria lui Constantin asupra lui Liciniu, împăratul Orientului, Elena se mută în Palestina, ajungând la Ierusalim prin Peninsula Balcanică, Cipru şi Tir. Aci deveni un fel de exploratoare a locurilor sfinte, construind biserici la Betleem, pe Muntele Măslinilor, pe locul Invierii. Cum s'a ajuns, cu săpăturile de pe Golgota, la aflarea crucii lui Isus, a povestit apoi Sf.Ambrozie din Milan.-

§§ Semnalăm prodigioasa activitate a prof.Dinu Adameşteanu din ultima vreme: la 26 Ianuarie a vorbit la "Institut d'Archéologie et d'Art" dela Sorbona despre "Les étapes de la hellénisation de la Sicile"; la 28 Ianuarie a inaugurat anfiteatrul Facultăţii "Beaux Arts" din Grenoble cu "Les termes de l'art sicéliote". Despre "L'hellénisation de la Sicile" a vorbit la Universităţile din Aix-en-Provence şi Montpellier la 2 şi 4 Febr. "Hellenisierung Siziliens" a fost tema şi în conferinţele ţinute, tot în Febr., la Universităţile din Heidelberg, Tübingen, Freiburg, Saarbrücken, Bonn, Hamburg, Berlin. In fosta capitală germană a vorbit şi despre "Archäologie und Luftaufnahmen". Alte conferinţe, pe teme arheologice, a ţinut la Universităţile din Napoli, 15 Apr., şi la Palermo, 24 Aprilie.

§§ Roma Societatea Academică Română a decis să-şi ţină al III-lea Congres anual între 26 Sept.-4 Oct., la Strasbourg. Au anunţat conferinţe, până acum, dnii N.I.Herescu, G.Racoveanu, Mihai Enescu, Mircea Popescu, Lezovan Căcătescu, Oct.Nanu, G.Pordea, G.Barbul.- La 28 Mai s'a inaugurat la Villa Corsini o expoziţie de Artă, la care a participat, cu subiecte din viaţa vegetală, cunoscuta noastră pictoriţă Giotta Franză.- Galeria de Artă "Selecta" şi-a inaugurat a 72-a expoziţie la 27 Mai, cu opere ale pictorului Drăguţescu Ioan -aşa semnează tovarăşa de viaţă a maestrului Sergiu Celibidache- a expus pictură abstractă cu succes de critică şi public, la Roma şi Veneţia; expune acum la Muzeul de Bellearte din Caracas (Venezuela).- Părintele Carol Capros a fost făcut, în Aprilie, monsenior şi numit prelat papal domestic "pentru activitatea sa în slujba bisericii grecocatolice române în străinătate". Ii facem cele mai bune urări.- In cadrul serbării organizate de "Armonia" la 5 Aprilie a vorbit despre Dimitrie Cantemir, prof.Mircea Popescu.

- "Il Tempo" din 30 Mai publică fotografia dlui "Yonnel" Rotaru, ales, în Franţa, rege al ţiganilor nomazi. Incă un succes... naţional.-

CUDALBI (Ianuarie,1958)

Peste Cudalbi corul îşi varsă fără încetare de câteva zile noianul de zăpadă,singura binefacere ce-o mai aduce vântul de răsărit,de ani de zile.Prin sita deasă de fulgi, satul doarme.Doar din când în când,câte o umbră se strecoară grăbită pe uliţele troienite,turburând pentru o clipă monotonia albului,apoi totul revine în liniştea dela început.

In clădirea Sfatului Popular,lângă sobă,trei oameni discută în şoaptă de câteva ore. Se apropie prânzul şi nu sunt încă decişi să termine discuţia.Deodată,liniştea este întreruptă de ţârâitul strident al telefonului.Prin firul îngheţat,soseşte dela Regiune ultima dispoziţie - secretarul regiunii de partid,Afanasie Dunaev,tună şi fulgeră,ameninţând ca de obicei cu puşcăria pe secretarul organizaţiei de bază din comună:

- Regiunea noastră se găseşte în urma tuturor celorlalte în ce priveşte colectivizarea.Mi-am luat angajamentul faţă de partid ca până la începutul campaniei de primăvară şi în cinstea zilei de 1 Mai să cooperativizez cel puţin trei pătrimi din ţărani.Până acum n'am reuşit să fac nimic.Am fost chemat la Bucureşti şi criticat chiar de tovarăşul Moghioroş,care este însărcinat cu colectivizarea.Sunt cu toţii supăraţi,mai ales pentru regiunea voastră,şi în special pentru satul Cudalbi.Aveţi peste două mii de familii şi n'aţi reuşit măcar o mică gospodărie cu zece familii.Nu ştiu dacă este vorba de oportunism,sau de sabotaj!

- Tovarăşe secretar,am făcut tot ce-am putut pentru a lămuri pe ţărani despre avantagiile muncii în colectiv.Se încăpăţînează însă să refuze.Spun că ei sânt stăpâni pe aceste pământuri de sute de ani,cică de pe vremea lui Ştefan cel Mare: "Dacă aşa au muncit şi au trăit strămoşii,aşa vrem şi noi".Toate şedinţele,toate lămuririle sunt zadarnice.Am încercat să-i ameninţ.Acum evită să mă întâlnească.Când le vorbesc,refuză să-mi răspundă sau mă privesc ironic.Toată munca dusă de brigăzile venite dela Galaţi a fost zadarnică.Credeam că ei vor reuşi să-i lămurească mai bine ca noi,dar...

- Să-i lămurească? Dar ce face şeful de post? Ce face preşedintele Sfatului? Ce fac membrii de partid? - tună mai departe secretarul dela regiune.Mie îmi trebue colectivă cu orice preţ.Nu mă interesează cum.Aveţi trei zile la dispoziţie.Şi dacă până Duminică nu se depune cererea de înfiinţare a colectivei la regiune,vă ia dracu pe toţi.Dă-mi pe preşedinte la telefon...

Secretarul era palid.Cu un aer de satisfacţie abia ascuns făcu semn preşedintelui sfatului popular.Preşedintele,un muncitor venit de undeva de pe malul Dunării,dintr'un port mic,om între două vârste,cu sprâncene dese şi ochi verzui,se ridică turburat de pe scaun când văzu gestul secretarului.Ca să scape de căratul sacilor şi de gerul iernii, primise cu grabă să fie numit preşedinte al sfatului popular din această comună,sperând în adâncul sufletului că nu va fi obligat să recurgă la măsuri rele şi că va reuşi să-i convingă pe ţărani să treacă la colectiv destul de uşor.Promisese la regiunea de partid, îşi luase angajamentul solemn în faţa acestui secretar,care acum îl tortureză zi de zi. De când sosise în comună trecuseră mai bine de zece luni şi nici un semn cât de mic nu lăsa să se întrezărească o speranţă cât de cât pentru înfiinţarea colectivei.Toată strădania lui fusese zadarnică.La gândul că poate va fi obligat să se întoarcă iarăş acolo unde fusese,sau poate şi mai rău,un fior rece îi trecu prin spate.Ii veni să urle Se mărgini însă să strivească între dinţi o înjurătură pe care nu a auzit-o niciunul din ceilalţi şi duse receptorul la ureche...

- Ascultă,tu eşti Afghenie? Unde-ţi este angajamentul,tovarăşe preşedinte? Te-ai pus pe îngrăşat? Dacă tu ai uitat de unde te-am scos,eu nu am uitat încă.Şi...

- Tovarăşe secretar,să...

- Nu vreau să aud nimic.Chiamă pe şeful de post.Uite lista - ia notă.Trebue să bagi groaza în ţărani.Chiamă-i pe chiaburii aceştia la Sfat.Şi nu le dai drumul până nu semnează declaraţia.

Pe măsură ce secretarul dictează,faţa preşedintelui se întunecă mai mult:

- Dar aceştia nu sunt chiaburi,tovarăşe secretar.Noi...

- Sunt sau nu,puţin mă interesează.Am informaţii precise că sunt cei mai bineväzuţi din sat,şi aceasta face mult.Nimeni dintre ţărani nu iese din vorba lor.Chiamă-i şi spune-le că ai dovezi că sunt reacţionari,spioni sau ce dracu vrei.Spune-le că o să le putrezească oasele în închisori.Şi dacă nu cedează,să mi-i lămureşti în aşa fel ca două săptămâni să nu se poată ridica din pat.Ai nevoe de ajutoare?

- Nu,tovarăşe secretar... am să fac eu... Şi îmi iau angajamentul ca de data aceasta să nu mai dau greş,- bâigui preşedintele.

- Să-mi raportezi telefonic rezultatul Aştept la regiune până la orele douăsprezece noaptea.Altfel!!! Un

Un ţăcănit slab puse capăt convorbirii.Preşedintele căzu moale pe scaun.
Preşedintele mai continua să
Trecuse ora prânzului şi discuţia încă nu se terminase. să treacă la
creadă că totuş se va găsi o posibilitate pentru a-i convinge pe ţărani
colectiv fără să-i oblige prin forţă.In adâncul lui îi părea rău de tot ceea ce făcea,
dar pornise pe acest drum şi acum îi era teamă să mai dea înapoi.Plecase de mic dintr'un
sat din deltă,fusese ani dearândul hamal într'un port dunărean,lucrase cot la cot cu sute de alţi ţărani la căratul sacilor,la încărcatul grâului sau peştelui,şi îl durea şi
pe el când era obligat să se poarte rău Ce să facă dacă ţăranii nu vroiau să-l înţeleagă?
Să se mai întoarcă iar la căratul sacilor şi la pâinea mâncată în grabă între două ture
nu prea avea chef.

Secretarul însă insista să se execute întocmai dispozițiile dela regiune. Rămăsese neînduplecat la toate argumentele președintelui. Avea și el, ca și alții, planul lui ascuns. Regiunea îi promisese că-l va alege președinte la colectivă dacă vor reuși. Și de acolo mai departe, la regiune, la cadrele de partid și, cine știe? dacă va fi destul de activ, nici drumul spre București nu era închis.. Visul care-i încălzise întotdeauna inima.. Să fie mare la București! Se înscrisese în partid dela 23 August 1944 și cu toate că avea dosar bun, cu toate că referințele erau cât se poate de frumoase, până acum fusese lăsat să putrezească în acest sat nenorocit.

- Trebue să facem așa cum ne învață partidul, tovarăși. Orice abatere duce la greșeli grave. Dacă făceam de atunci cum spuneam eu, nu primeam astăzi săpuneala aceasta.

Inchise ochii. Și prin fața lui începură să defileze, ca la paradă, mașini luxoase localuri, femei.. Se vedea tolănit într'o mașină, gonind cu viteză spre lacul Herăstrău. Auzise el dela un tovarăș venit dela "Centru" că pe acolo se petrece în lege...

El îi cunoștea pe țărani mai bine ca președintele. Era doar din sat și crescuse cu ei. Ii văzuse în foametea din '47, în timpul răscoalei Vrâncenilor, îi chinuise pentru cotele de grâu și carne, pentru corvezi și adunări de protest, pentru ajutorarea Coreenilor sau Grecilor, le cunoștea toate pornirile, toate gândurile ascunse, și era convins că nici într'o sută de ani nu vor reuși pe calea convingerii să formeze colectiv. Prea erau răzeșii legați de brazdă, ca să se lepede așa de repede de ea. Până la urmă, părerea lui se impuse.

Locotenentul Pavel, șeful postului de jandarmi, ridică din umeri disprețuitor. Considerase toată discuția ca lipsită de sens. Cu șase luni înainte, când fusese transferat în această comună, propusese chiar el secretarului această soluție. Venea dintr'un sat dobrogean de pe malul Dunării, și acolo avusese ocazia să pună în aplicare felul lui de a rezolva asemenea chestiuni delicate. Și munca lui fusese încununată de succes. Pentru aceasta doar fusese lăudat de șeful securității, colonelul Gogu Bălan, și propus pentru avansare cu mult înaintea colegilor lui. Fusese apoi trimis în regiunea aceasta pentru că era una din cele mai îndărătnice din Moldova de sud. Nu se grăbea. Știa că până la urmă tot punctul lui de vedere se va impune. Acum însă, când chiar comitetul central ordona grăbirea colectivizării, când știa că el va fi cel care va rezolva așa cum știe el, un sentiment de superioritate îl copleși. Câți țărani îndărătnici nu trimisese el până acum, cu picioarele umflate de rangă, legați burduf, să ispășească vini imaginare prin beciurile securității din Constanța! Avea el vorba lui: "Cu dușmanii poporului nu te joci. Și nu umbli cu mănuși. Dacă nu-l stârpești..." - și făcea un semn cu mâna în jurul gâtlejului.

Se ridică de pe scaun, moleșit de căldura sobei. Cât timp durase discuția, se luptase cu somnul, pentrucă noaptea trecută nu închisese ochii. Soțul Leanei era plecat cu treburi tocmai la Galați. Și trebuia să mai rămână încă vreo câteva zile. Doar el îi dase autorizația de călătorie! Surîse satisfăcut, cu gândul la noaptea care vine.

Frigul de afară îl mai desmorți. Trecu grăbit în partea cealaltă a clădirii, spre postul miliției. Cei zece milițieni stăteau de vorbă în jurul sobei. Săriră ca arși în picioare, toți îl știau de frică.

- Tovarăși, astăzi avem treabă. O să ne mai desmorțim și noi puțin. Prea am lâncezit în timpul din urmă. Mergeți în sat și aduceți-mi pe toți aceștia la Sfat. Dar cu grijă, să nu se prea observe de țărani. Și cât mai repede.

Milițienii se priviră mirați. Nu se petrecuse nimic deosebit în ultima vreme. Nici bătăi, nici furturi. Și nici securitatea nu dăduse mai bine de o săptămână pe acolo.

Șeful încruntă sprâncenele. Eșiră cu toții grăbiți, încingând centurile pe drum, cu pistoalele automate în mână.

Vestea arestării se răspândi ca fulgerul printre țărani. Nu surprinse pe nimeni. Era ceva obișnuit. Totuș, auzind mereu de arestări prin satele de prin prejur -de când cu ultima plenară a comitetului central, când se hotărîse să se intensifice campania pentru socializare-, curiozitatea îi urni de prin jurul sobelor sau dela debitul de băuturi spirtoase. Incepură să se adune prin casele din jurul Sfatului, așteptând să vadă ce se va întâmpla. Orele treceau, și nimeni din cei ce fuseseră chemați nu se întorcea...

O ușe vopsită în culoarea argilei. Pe ea, cu litere roșii pe fond alb, o inscripție: PREȘEDINTE.- Țăranii fură introduși unul câte unul. Se aranjară dealungul peretelui spre ușe, în picioare, cu căciulile în mână. Câteva minute nimeni nu turbură liniștea. Tăcuți, nemișcați, priveau undeva în gol, peste capul președintelui. Erau obișnuiți cu asemenea invitații. Locotenentul Pavel se întoarse spre milițieni: Doi din voi vor rămâne la ușe; niciunul din aceștia nu are voe să părăsească localul Sfatului fără permisiunea mea. Doi plecați prin sat, să observați ce se petrece printre țărani. Veți raporta imediat dacă observați ceva turburări. Restul... - și făcu semn cu mâna spre camera postului. Apoi își reluă locul pe scaun, alăturea de secretarul de bază. Președintele stătea aplecat cu capul într'un morman de hârtii, prefăcându-se că citește. Tăcea intenționat, ca să intimideze pe țărani. Afară, zăpada se întețise. Vântul începu să bată cu destulă tărie, învolburând fulgii în vârtejuri. Câte un fulg se lipea de geamul cald, se topea imediat prelingându-se în boabă măruntă de apă. Țăranii începură să dea semne de nerăbdare. Din opincile mari, zăpada se topise. Pe podea se făcuse o băltoacă destul de mare.

- V'am chemat aici pentrucă ne-am hotărît să înființăm chiar azi colectivă în sat. Iată declarațiile. Sunt gata completate, nu trebue decât să le semnați. Dacă acceptați să

fiţi primii,veţi fi aleşi în comitetul de conducere al colectivei.Aveţi cinci minute de gândit.

- Nu înţeleg de ce vă adresaţi tuturor deodată,răspunse Toader Spătaru.Fiecare trebue să răspundă pentru el.Doar este vorba de interesul fiecăruia.Cât mă priveşte vă rog să mă scutiţi de cele cinci minute.Nu am de gând să intru în nici o colectivă.Doar v'am spus lucrul acesta de zeci de ori.Nu înţeleg de ce nu mă lăsaţi în pace.

- Vrei să rămâi toată viaţa sărac? N'ai auzit de rezultatele obţinute de colhozurile din URSS? Vrem şi noi să folosim experienţa lor,să facem şi noi poporul fericit.

- Am fost şapte ani de zile prizonier în Rusia.Te rog să nu-mi vorbeşti mie de fericirea lor!Dacă vrei matale tovarăşe preşedinte să intri,drum bun.Eu nu te pot opri.Dar eu nu intru.Pământul acesta îl am dela tata,Şi el dela bunicul.Şi din moşi strămoşi, nici o brazdă nu fu înstrăinată.Chiar când muream de foame,nu m'a lăsat inima să mă despart de un pogon.Cu ce scot din el şi din braţele mele,mi-e destul pentru nevastă şi copii...

Dar nu apucă bine să termine vorba şi un pumn puternic îl izbi între ochi.Se clătină.Işi reveni însă imediat.Locotenentul Pavel stătea ameninţător în faţa lui: Am să te învăţ eu să vorbeşti mai cuviincios despre patria socialismului,banditule!

- Dacă crezi cumva că prin bătae mă vei speria şi mă vei obliga să semnez cererea de înscriere,te înşeli.Şi nici de tine nu mi-e frică.Dintr'un pumn te-aş trimite în lumea celor drepţi.Nu vreau însă să-mi las copiii şi nevasta să bată la uşa voastră.

Toader tremura de mânie.Abia reuşea să se stăpânească.

- Ameninţi,hai? Sergenţi' duceţi-l la beci! Şi dacă face un semn de nesupunere,trageţi fără milă!

Pe când Spătaru se depărta cu miliţienii după el,secretarul se apropie de ceilalţi: Au trecut cinci minute.Vedeţi ce-i aşteaptă pe duşmanii poporului,Nu fiţi proşti.Până la urmă tot veţi semna.Dacă refuzaţi să vă supuneţi dispoziţiilor partidului,înseamnă că sunteţi împotriva lui...

- Nu suntem împotriva nimănui,răspunse bătrânul Cârje Marin.Dumneavoastră scriţi prin gazete că ţăranii să intre în colectivă prin convingere.Apoi dacă eu nu sunt convins că acolo e bine,dece să mă înscriu? Şi dece mă forţaţi tocmai voi,care scriţi prin gazete?

- Crezi că noi o să aşteptăm să se convingă toţi proştii? Trebue să colectivizăm regiunea şi n'o să ne împiedicăm de o stârpitură ca tine - îi întoarse vorba secretarul.

Bătrânul îl privi cu milă: Apoi,dacă eu,o stârpitură,sunt piedică în calea voastră, dece nu faceţi colectivă fără mine? Sunt atâţia ţărani în sat.Las'să rămân eu ultimul. Sunt bătrân.Vreau să mor şi eu în legea strămoşilor.Dacă copilul vrea,să-i fie de bine.

- O să mori acum,banditule! Crezi că degeaba te-am adus aci? Crezi că nu cunoaştem cu ce te ocupi? Crezi că nu ştim de fugarii pe care îi adăposteşti noaptea în casa ta? Crezi că nu ştim că împreună cu Spătaru aţi făcut o organizaţie împotriva regimului şi că aşteptaţi pe americani ca să ne suciţi gâtul? Dar până să vină ei,suntem noi aici.Şi de noi nu scăpaţi,dacă nu vă intră minţile în cap...

- Să nu vorbeşti strâmb,că tebbate Cel de sus.. Dar n'apucă să termine vorba şi pumnul secretarului îi umplu gura de sânge.Şi rând pe rând fiecare din cei nouă ţărani a refuzat.Şi rând pe rând au fost duşi la beci.

- Acum a sosit momentul meu,spuse zâmbind Pavel.Intr'o oră o să aveţi declaraţiile gata semnate.Dacă mă ascultaţi,eram deja cu treaba terminată de multă vreme.

- N'ai să te bucuri singur de succes,îi răspunse secretarul.Şi eu pot să bat oameni legaţi.Plăcerea aceasta vreau s'o am şi eu.Pe Spătaru îl vreau numai pentru mine.Am cu el o socoteală cam veche.De când aşteptam să-mi cadă în mână.. Vii,tovarăşe preşedinte?

Preşedintele îi urmă cu capul plecat.Un protest slab,care-i miji în inimă,se stinse pe buze.Telefonul secretarului era cât se poate de clar... Trecură toţi trei în camera din fund,unde era biroul şefului postului de miliţie.

Legat de mâini cu o frânghie groasă de cânepă,Toader Spătaru fu adus sus.De aici, nimeni nu putea auzi ce se întâmplă.Zăpada care cădea,estompa şi mai mult orice sgomot, orice strigăt.Locotenentul Pavel ţinea în mână o hârtie scrisă cu creionul.Se uită atent la ea,murmură câteva cuvinte neînţelese,apoi se întoarse spre cel legat.

- Am aici dovezi că eşti şeful unui grup reacţionar,care urmăreşte răsturnarea guvernului pe cale armată.Cârje a mărturisit.Dacă vrei să scapi de plutonul de execuţie,nu-ţi rămâne decât să semnezi declaraţia.

Toader tăcea.Părea că nici nu aude vorbele lui.

- Va să zică recunoşti că ai luptat împotriva regimului

Toader continua să nu răspundă,

- Ai să mă rogi banditule să semnezi,dar nu am să vreau eu... Pe el,sergent!

In câteva clipe,Toader zăcea pe podea.Vinele de bou ale miliţienilor intrară în funcţie.Il desbrăcaseră de sumanul gros,lăsându-l în cămaşe.După câteva minute doar câteva fâşii de petece însângerate mai atârnau pe spatele lui.Nici un geamăt nu-i trăda durerea.Peste o oră,un murmur sugrumat,un fel de oftat îi sgudui trupul.Şi căzu în nesimţire. Găleata cu apă! ordonă ofiţerul.O găleată plină cu apă aproape îngheţată fu asvârlită pe capul înfierbântat al ţăranului.Apa rece îl readuse în simţiri

- Ai să semnezi acum? şueră Pavel.

Toader continua să tacă.Doar în ochi i se aprinse o flacără,a cărei lucire numai secretarul o cunoştea.Ii încercase cu mulţi ani înainte mânia,când fusese prins furând nişte snopi de pe ogorul lui.Şi nu putea uita.Toader uitase de-acum şi de nevastă şi de copii.Sângele răzeşului se deşteptase în el.Nu fusese bătut niciodată până acum.O palmă dată de un ofiţer,pe front,l-a costat pe el trimiterea disciplinară în linia întâia,iar pe celălalt câteva săptămâni de spital.Şi acum.. Bătut,şi încă legat,mai rău ca hoţii de cai.Incercă să se smucească din frânghii,dar fu zadarnic.Trupul îl duru.Şi gemu surd, fără să vrea.. Fu târît apoi din nou în beci şi svârlit pe pământul rece şi umed.

Şi rând pe rând au fost aduşi ceilalţi opt,şi rând pe rând au asudat secretarul şi Pavel,cu cei patru miliţieni împreună.Găleţile cu apă au fost întrebuinţate mai mult ca oricând,dar declaraţiile au rămas nesemnate.

Intre timp,în faţa sfatului popular începuseră să se adune grupuri de ţărani.Curiozitatea dela început se transforma în nelinişte.Orele se scurgeau şi cei arestaţi nu apăreau.. Cei doi miliţieni postaţi în faţa intrării încercau să-i liniştească,deşi nici ei nu prea erau stăpâni pe sine.Le spuneau că au fost chemaţi pentru nişte informaţii cu privire la planul de însămânţări şi că nu li se va întâmpla nimic.Dar nimeni nu-i mai crezu.Sub paşii nervoşi ai ţăranilor,zăpada începu să se calce.Şi mereu,cu lăsatul amurgului,alţi şi alţi ţărani veneau să îngroaşe rândurile celor din faţa Sfatului.Gerul îi alungase de pe la treburile puţine spre fosta cârciumă,unde acum nu se mai vindea vinul de altădată,ci spirt din cartofi amestecat cu diferite esenţe.Şi ţăranii beau şi acum ca şi înainte,aştptând în zadar vremuri mai bune.Dar încetul cu încetul se goli şi cârciuma.O nelinişte din ce în ce mai apăsătoare îi aduse pe toţi în faţa Sfatului.Nu mai rămăsese bărbat pe acasă.. Şi aci aşteptau,vorbind încet.. Şi cei închişi nu se arătau.. Apoi,parcă împinsă de aceeaşi nelinişte,grupurile mici se topiră într'o pată neagră,agitată...

- Vreau să ştiu ce-i cu Toader Spătaru şi cu ceilalţi - slobozi scânteia,care rupse liniştea de până acum,un ţăran ca la patruzeci de ani,cu faţa smeadă şi privirea întunecată.

- Dacă nu te astâmperi,ai să te'ntâlneşti cu el în beci,se obrăznici un miliţian.

- Lasă-mă să mă duc să văd.Dacă nu-i nimic,ne împrăştiem singuri,- strigă unul din mulţime.Pata neagră începu să freamăte ca pădurea în furtună.Miliţianul duse mâna la trăgaci: Dacă face cineva un singur pas,am ordin să trag!

Din pata neagră se desprinse un flăcău ca de douăzeci de ani.Inalt,spătos,cu sumanul aruncat pe umeri şi căciula dată voiniceşte pe spate,îşi făcu loc cu coatele printre ţărani şi se opri în faţa miliţianului:

- Dacă matale spui că nu-i nimic,lasă-mă să-i duc tatii un pac de tutun şi sumanul, că-i bătrân şi poate să răcească.

- Taică-tu nu are nevoe de tutun...

- Ba are,şi-am să i-l duc acum.

Impinşi de cei din spate,cari nu prea auzeau ce se vorbeşte în faţă,ţăranii se apropiaseră foarte mult de trepte,pe nesimţite.Profitând de cearta dintre cei doi,un alt flăcău se năpusti pe neaşteptate asupra miliţianului şi-i smulse pistolul din mână.Un foc de armă rătăci prin crengile goale ale caisului din curte,repetându-şi ecoul,ca o prevestire sinistră.Şi deodată puhoiul se rupse.Celălalt miliţian se strecurase neobservat şi plecase spre sat,să nu aibă soarta ce-o prevedea pentru ceilalţi.Pata neagră se năpusti,se îmbulzi spre uşe.Peste o clipă,aceasta sări din ţâţâni.Ca apele care rup zăgazul,mugind,ţăranii începură să dispară în interiorul Sfatului.

Ocupaţi cu schingiuirea ţăranilor,cei din biroul miliţiei nu observaseră frământarea de afară.Şi la drept vorbind nici nu se aşteptau la o împotrivire din partea lor. Metoda nu era doară pentru prima dată întrebuinţată.Şi dăduse roade aproape în toate comunele unde fusese **folosită**.Nu aveau aşadar dece să se teamă.Uitaseră,sau poate nu cunoşteau însă un lucru.De s'ar fi dus în cimitirul vechi al satului,spre drumul către Prut,poate şi-ar fi schimbat părerea de Cudălbeni.Dacă regiunile de câmpie se supuseseră cu mai mare uşurinţă dispoziţiilor partidului,asta nu însemna că şi aci trebuia la fel să fie.Muntele era într'adevăr departe şi necunoscut,străin,acoperit cu legende şi mister.Dar pe multe din crucile roase de vreme şi ploi se putea citi inscripţia: "Căzut creştineşte pentru apărarea credinţei".Veche ctitorie a descălecătorilor,răzeşi de baştină,Cudălbenii înfruntaseră adesea singuri,aici,la marginea de jos a Moldovei,vitregia vremurilor,cu arcul sau cu puşca,după împrejurări,şi mulţi străini îşi găsiseră sfârşitul prin câmpiile neospitaliere dintre Siret şi Prut.Cei de azi moşteniseră tăcerea şi încăpăţînarea celor de altădată.Şi acum,când din nou ajunsese cuţitul la os,se răsvrăteau în ei tocmai strămoşii dela Valea Albă şi Lipnic,dela Cosmin,Roşcani,Plevna,Oituz.

Când au dat buzna în camera postului de miliţie,au rămas pentru o clipă năuci.Nu se aşteptaseră la aşa ceva.Pe podea,amestec de apă şi sânge.In amestec,un ţăran cu cămaşa sfâşiată,culcat,cu mâinile legate la spate.Peste el,secretarul de partid,cu mânecile suflecate,cu o vână de bou în mână,asudat,gâfâind.

- Dumnezeii mamelor voastre,ce căutaţi aici? Locotenentul de miliţie ridică pistolul. Inainte însă de a trage,un suman zbură prin aer către el.Se feri,dar în acelaş timp un ţăran mai iute se asvârli înainte.O luptă scurtă,o detunătură,şi unul din cei aplecaţi peste ţăranul care zăcea legat se lăsă moale pe o parte,gemu încet şi căzu alături.

Glonţul i se înfipsese în tâmpla dreaptă,eşindu-i deasupra ochiului.
Secretarul profitase de învălmăşeală şi se strecurase spre partea cealaltă a came-
rei,unde era telefonul.Ridică receptorul şi avu timp să strige cât îl ţineau bojogii:
Ne omoară banditii... Un par se roti prin aer şi în aceeaşi clipă secretarul tăcu pen-
tru totdeauna.Pavel plătise deja tot şirul de crime.Zăcea cu capul în băltoaca de sânge
ce se adunase lângă cel care fusese ucis de glonţul lui.

Se lăsase de acum seară,când au părăsit clădirea Sfatului.Peste câteva clipe,un fum
negru răbufni prin uşa scoasă din ţâţâni,prin ferestrele cu geamurile sparte.Apoi,limbi
de foc,roşcat şi înfricoşetor începură să se amestece cu fulgii care cădeau cu nemiluita
din cerul negru.Nimic din ce fusese înăuntru nu fu scos,afară de ţăranii din beci şi
de preşedinte,care tremura ca varga,aşteptând din clipă'n clipă să fie sfâşiat de popu-
laţia răsvrătită.La lumina roşcată a flăcărilor,chipurile palide ale morţilor căpătau
reflexe bizare.Fuseseră întinşi pe zăpada murdară.Ca la un semn nevăzut,toţi cei de fa-
ţă îşi ridicară căciulile.Apoi,cu voce gravă,preotul bătrân,care venise prea târziu ca
să poată evita nenorocirea,rosti,pătruns de durere,o rugă scurtă: Doamne,întoarce-ţi
privirea spre suferinţele noastre şi nu ne părăsi.Primeşte sufletele acestor sărmani şi
ne fereşte de năpastă.Căci dela Tine aşteptăm,Doamne,de acum dreptate.- Ţăranii îşi fă-
cură semnul crucii.Toader Spătaru privea în tăcere.Peste câteva clipe se întoarse încet
şi,cu voce domoală dar hotărîtă,se adresă tuturor:

- Fraţilor,Domnul ne ajută,dar nu ne pune în traistă.Şi nici alţii nu se gândesc la
noi.Dacă nu ne ferim noi singuri,totul este zadarnic.Cred că ştiţi de acum ce ne aş-
teaptă.Alte cruci vor răsări la marginea satului,alături de ale bătrânilor.Dar copiii
noştri nu vor mai putea să scrie pe ele "Căzuţi pentru apărarea credinţei".Numai Vran-
cea mai poate să ne adăpostească.Şi asta,cât nu-i încă prea târziu.Eu unul,plec.Cine
vrea,n'are decât să mă urmeze.- Işi înfundă apoi căciula peste urechile însângerate şi
porni legănându-se spre casă.Se opri la vreo zece paşi,se întoarse din nou spre ţărani
şi le spuse: Cine vine,peste o oră să fie la troiţa din marginea satului,pe drumul ce
duce spre Focşani.Şi cine are puşcă şi gloanţe,să le ia cu el.O să avem nevoe.

Gloata se risipi.Femeile începuseră să bocească.La flacăra care mistuia ultimele
resturi ale clădirii,cei trei morţi,cu gurile şi ochii deschişi,întrebau parcă nedume-
riţi cerul vânăt:"De ce oare toate acestea?"

Dela Galaţi la Cudalbi,calea e destul de lungă.Viscolul troenise şoseaua şi maşini-
le batalionului de securitate înaintau cu destulă greutate.

In noaptea aceasta nimeni nu dormise în Cudalbi.Peste douăzeci de flăcăi,desgropând
armele ascunse încă de pe vremea retragerii din 1944,luaseră drumul codrului.Merseseră
grăbiţi,pe drumuri pustii,ocolind satele,luptându-se din greu cu viscolul şi troenele.
Toader Spătaru îşi recăpătase puterile.Tălpile îl mai dureau încă,dar frigul nopţii şi
zăpada îi făcuseră mult bine.După peste zece ore de mers,când zorile răsbeau cu greu,
sub norii negri,negurile nopţii,pădurea dela poalele Vrancei îi înghiţi.

Cam la aceeaşi oră,prima maşină a securităţii îşi făcea apariţia la marginea satu-
lui.Maiorul Colef,cu pistolul-mitralieră în mână,se coborî din GAZ.Aşteptă sosirea tu-
turor maşinilor,apoi ordonă adunarea.

- Tovarăşi,intrăm într'un sat de răsvrătiţi.Din fiecare fereastră poate să vă pân-
dească moartea.Trageţi în oricine veţi vedea,fără să mai somaţi.Ceeace se va întâmpla
aici trebue să servească de exemplu satelor dinprejur.

Cuvântarea fu întreruptă de dangătul clopotului din sat.Feciorul bătrânului Cârje,
întors deabia de o lună dela armata muncii,din minele dela Petroşani,chema satele din-
prejur la răscoală.Se întorsese cu sufletul încărcat de durere.Acolo cunoscuse adevărul
asupra vieţii minerilor,"cei mai fericiţi muncitori" după spusele "Scânteii".Un băiaş
bătrân,care avea un fecior dispărut de mai bine de opt ani prin închisorile din republică,
îi spusese odată,când erau singuri:

- Noi nu mai putem să facem nimic.Suntem amestecaţi cu toate neamurile,şi spionii mi-
şună printre noi.Oricând ne pot astupa gura minei.Şi murim ca şoarecii.Doar la voi a
mai rămas o ţară de nădejde.In voi,copiii ţăranilor,care aveţi sufletul încă neîntinat.-

Vorbele bătrânului miner îi ardeau urechile.Crezuse că a sosit momentul.Işi amintea
de poveştile bunicului,care îi spunea cum "se ridicau satele" la auzul clopotului,când
năvăleau Tătarii pe vremuri.

Limba muşca din arama îngheţată,străpungând zările cu o chemare desnădăjduită şi în-
fricoşetoare.Lumea începuse să iasă pe la garduri.Bărbaţii se înarmaseră cu ce putuseră.
Şi aşteptau.La marginea dinspre sudul satului,o mitralieră începu să ţăcănească ritmic.
Şi,în acelaş timp,un vaer lung începu să înseţoşească dangătul clopotului.Pe strada albă,
primii maci înfloriră devreme.Lumea dădu înapoi,lăsând risipiţi prin zăpadă peste două-
zeci de morţi.Clopotul continua să tragă... Mitralierele începură să latre şi pe alte
străzi.Peste tot un zeu nebun făcu să înflorească noian de maci sângerii,pe trupurile
încă calde ale ţăranilor.Şi clopotul continua să tragă,să tragă,mai cu foc,mai sfâşie-
tor,mai înfricoşetor.. De peste drum,din fereastră,bătrânul Cârje se ruga privind spre
clopotniţă.Peste rănile din obraz,lacrimile se prelingeau încet,domoale.Fiecare dangăt
de clopot îi sfâşia inima. "Doamne,de-ar coborî odată...".Un pluton îşi făcu apariţia
la marginea uliţei.In faţă,un căpitan blond,cu mustaţa răsucită provocator,se apropie
de gardul bisericii.Ţeava pistolului automat luci scurt,ridicându-se spre clopotniţă.

Inima bătrânului încetă să mai bată. Un răpăit scurt, şi clopotul încetă şi el să mai bată. Ultimele gloanţe izbiră arama, smulgându-i ultimul geamăt. Apoi plutonul trecu mai departe, să semene alţi maci.

Din diferite părţi, plutoanele se adunară în centrul satului. Maiorul Colef, asudat, dădu ordin ostaşilor să strângă în piaţă toată lumea rămasă prin case. Apoi se întoarse spre căpitanul blond, care se apropiase de el.

- Tovarăşe maior, l-am curăţat pe banditul din clopotniţă.

- Voi raporta comitetului central despre devotamentul tău. Şi fii sigur că partidul nu va lăsa nerăsplătită această dovadă. - Căpitanul îşi aprinse satisfăcut o ţigară.

Se apropia ora prânzului, când ultimii ţărani, împreună cu familiile lor fură aduşi în piaţă. In cele patru colţuri pândeau patru mitraliere. Securiştii înarmaţi se plimbau printre oameni, cu degetul pe trăgaci. Mohorîţi sub sumanele negre, bătrâni şi tineri, femei şi copii, aşteptau în tăcere. Maiorul ordonă să se formeze un careu. Ostaşii împinseră lumea din spate şi apoi o încadrară. La capătul străzii îşi făcu apariţia o altă maşină. Din ea coborî secretarul regiunii de partid, Dunaev, însoţit de doi civili. Maiorul luă poziţia reglementară şi raportă cu voce joasă cele petrecute. Dunaev dădea din când în când afirmativ din cap, apoi, când acesta termină, se întoarse spre ţărani:

- Partidul şi guvernul, în marea lor grije pentru cei ce muncesc, fac tot ce se poate ca să vă făurească o viaţă mai bună. După experienţa marei noastre prietene, Rusia Sovietică (ostaşii aplaudară), am pus în aplicare planul de colectivizare a agriculturii. Noi ştim cu câtă dragoste primiţi voi, cei ce munciţi pe ogoare, creerea colectivelor. Ştiţi că numai prin ele puteţi scăpa de sărăcie şi exploatare. Dar duşmanii ascunşi ai partidului fac tot ce pot să împiedice această muncă. Agită spiritele, împrăştie svonuri alarmante, influenţează pe cei slabi. Şi când văd că încercările lor nu dau rezultate, când văd că ţăranii ascultă cu drag sfaturile partidului, trec la acte criminale, cum a fost cel petrecut aseară în satul vostru. Aseară au murit de mâna banditilor cei mai buni fii ai poporului, locotenentul Pavel şi secretarul Petruţă. Dar partidul nu poate tolera asemenea acte.. Să vă intre odată în cap că orice încercare de rasvrătire va fi pedepsită cu severitate. Cele întâmplate aici să fie de exemplu şi altor sate dimprejur...

Ţăranii ascultau tăcuţi. Nimeni nu răspundea. Auziseră de atâtea ori aceste fraze.. Acum fiecare se gândea la morţii neîngropaţi.

Cât timp vorbea Dunaev, maiorul şi căpitanul blond se plimbau prin mulţime. Urmăreau pe ţărani, să vadă efectul cuvântării. Bătrânul Cârje cu obrazul pământiu, care părea şi mai livid pe fondul cenuşiu al sumanului, îşi fixase privirea de turla bisericii. Şi gândul lui era la copilul rămas pe zăpadă. Singurul lui fecior, speranţa bătrâneţelor lui.. Dunaev continua să tune şi să fulgere împotriva banditilor care se mai ascundeau printre ei, împotriva lui Spătaru, pe care zadarnic îl căuta cu ochii printre ţărani.

Deodată bătrânul tresări. In faţa lui se oprise căpitanul blond, cu spatele spre el, încercând să-şi aprindă o ţigare. De sub sumanul cenuşiu, un baltag scânteie palid, ridicându-se deasupra capului. Apoi fulgerător, cu toată vlaga care mai rămăsese în braţele lui veştejite, îl izbi în capul blond, spintecându-l până la jumătatea spatelui. Ofiţerul se clătină scurt, apoi se prăbuşi cu faţa în zăpadă, împroşcându-l cu sângele care ţâşnea din despicătura spatelui. Dunaev tăcuse. Lumea privea înspăimântată. Numai bătrânul Cârje era absent. Pe chip i se aşternuse o linişte nefirească. Ochii îi scânteiau, cuprinşi de o flacără ciudată. Ii fixase din nou spre turla bisericii. Baltagul însângerat îi căzuse din mâini la picioare. Braţele îi atârnau moi, neputincioase, sub suman.

Dunaev se apropie cu pasul încet. Ochii îi ardeau de furie. Smulse de sub şubă pistolul şi-l descărcă întreg în capul bătrânului. Cârje nu schiţă nici un gest de apărare. Dimpotrivă, când văzu metalul strălucind în mâna secretarului regiunii, zâmbi cu ochii mari, ca un copil surprins de un dar neaşteptat, adus de moş Crăciun. Se lăsă moale, încet, parcă ştiind că la drum lung nu se porneşte niciodată repede. Căzu într'o parte, cu ochii fixaţi mai departe pe turla bisericii.

Peste o oră, o sută de ţărani erau încărcaţi în maşinile securităţii şi duşi în necunoscut. Restul de femei şi bătrâni, cei cari rămăseseră ascunşi prin şure, cu sape şi lopeţi curăţau zăpada din spatele cimitirului vechi. Aveau mult de lucru. Nu este uşor să sapi în pământul îngheţat peste o sută treizeci de gropi. Şi, durere mare, morţii trebuiau îngropaţi fără slujbă. Pentrucă prima groapă a fost săpată pentru bătrânul preot..

Peste Cudalbi, cerul cerne mai departe noian de zăpadă. Ea acoperă cu giulgiu alb, neprihănit, câmpul de maci roşii, timpurii, răsăriţi din trupurile răzeşilor. Şi tăcerea de acum este mult mai adâncă decât cea de eri dimineaţă.

R. Vironga

---

§§ După eşecul revoluţiei paşoptiste, - Vasile Alecsandri, aflându-se la Paris, cerşea şi el, ca toţi, sprijinul Occidentului contra Puterilor vecine ce sugrumau Principatele. Doi ziarişti francezi, Armand Bertin dela "Debats" şi Mauguin, sunt de părere că Moldo-Valahii trebue să renunţe la orice iluzie şi să plece capul definitiv în faţa Ruşilor. (Nu altele sunt sfaturile de azi ale anumitor Apuseni). Dar Alecsandri replică ferm: "N'au pierit Românii în 20 de secole, şi or să piară acum, în plin secol al XIX-lea"!

"Oriunde e o fărâmă din neamul nostru, de ea trebue să ţinem seama mai întâi!" (Laurian)

SURPRIZE NEPLACUTE

Intr'un lung articol din "Le Figaro" stă scrisă bravura regelui Mihai - arestarea lui Ion Antonescu. Deşi articolul ocupă două pagini întregi, nu se arată pricina pentru care Mareşalul a fost arestat, nu spune la ce primejdii era expusă Ţara Românească în cazul când Antonescu ar fi fost lăsat mai departe în fruntea oştirii să-şi apere patria. Se vede că era singura piedică, singurul care ştia că oamenii Kremlinului sunt fără cuvânt - oameni cari niciodată nu şi-au respectat angajamentele. Pentru el, aceştia erau duşmanii de totdeauna; făţarnici, hrăpăreţi, neîntrecuţi în matrapazlâcuri politice, de aceea a rămas neînduplecat la oferta sovietică.

Vodă Mihai, însă, n'a stat prea mult la gânduri, când Stalin i-a întins o mână prietenească.. Iar arestarea, cursa în care-a căzut Antonescu n'a fost decât un joc de copil, cum relatează ziarele: Când Antonescu pătrunse în palat, chemat de urgenţă să ia hotărîri de care atârna soarta neamului, se pomeni oprit de un căpitan de gardă cu pistolul întins: Domnule Mareşal, din ordinul Majestăţii Sale Mihai Intâi sunteţi arestat!

- Cum îndrăsneşti?.. îngăimă Mareşalul, înmărmurit. Insă, înţelegând că nu-i vorba de-o glumă şi pentrucă-l cunoştea bine pe acel căpitan, zise: Tocmai tu, căpitane? tu mă arestezi?.. Apoi, întorcând uşor capul, îi trânti un scuipat gros drept în obraz. Asta a fost tot - au sărit îndată gărzile, l-au legat zdravăn pe bietul om şi l-au dus. Şi dus a fost.

Surpriza a fost uluitoare pentru toată suflarea românească - şi încă şi mai uluitoare fu a doua surpriză: radio Bucureşti anunţa "pacea foarte avantajoasă" încheiată cu ruşii, şi întoarcerea armatelor române împotriva nemţilor! Multe mame îşi plâng copiii căzuţi sub gloanţele nemţeştii ori morţi de mizerii şi frig pe culmile munţilor Tatra pentru cauza ruşilor. Iată, dar, pe cine nu laşi să moară.

Ce-a urmat după aceea aflăm mai mult din auzite, căci după minciunile şi trucajul ziarelor comuniste ce-au apărut odată cu pacea rusească, nu te poţi lua. Se povesteşte că Stalin n'a rămas nepăsător la gestul regelui Mihai. I-a trimes câteva rânduri de mulţumire printr'un ministru al său, scriindu-i: Bravo Sire, halal să-ţi fie. Nu mă aşteptam din partea unui ţângău la atâta deşteptăciune şi la aşa vitejie. De mare belea m'ai scăpat prin arestarea lui Antonescu. Pentru această bravură îţi trimet, prin cel mai civilizat ministru sovietic, cea mai înaltă şi mai valoroasă decoraţie sovietică - ordinul lui Lenin. S'o porţi sănătos, Sire, iar pe viitor să te comporţi tot aşa. Al Dumitale nestrămutat prieten şi sincer protector, Iosef Visarionovici Stalin.

Nu-şi mai încăpea în piele, de bucurie, tânărul rege. Trebue să fie om tare de treabă "genialul", - îşi zicea el. Dar iată că-i fu dat, cu toată prietenia ce-i arăta satrapul în scrisoare, să întâmpine una după alta două surprize destul de neplăcute. Prima fu când văzu că trimisul lui Stalin, în timpul ceremoniei decorării cu ordinul lui Lenin, nu catadicsise măcar să-şi scoată şepca de pe măgar. (Desigur, vodă nu s'ar fi simţit jicnit de această comportare, dac'ar fi ştiut metehnele miniştrilor sovietici: când se descoper în faţa unui cap încoronat, sau a unui om mare li se pare că le sboară creerii din cap - dar aşa, cu şapca, pălăria ori căciula trasă bine pe urechi, au oarecare protecţie; omul coboară mai jos de nivelul mitocanului, însă, în ce priveşte glagoria, îi rămâne intactă...).

A doua surpriză, şi mai supărătoare o întâmpină vodă când, după plecarea ministrului, s'a dus să se privească într'o oglindă mare din perete, ca să vază cât de bine-i şade cu
Lenin pe piept. Nu-i sta tocmai rău, decoraţia - dimpotrivă, îi stătea chiar mai bine de-
cât lui Chiorcil, pe care l-a potcovit satrapul cu aşa o gingăşie că n'o să-şi mai vază
dominioanele pierdute în vecii vecilor (iar aceace el n'a reuşit s'aducă, adică falimentul
total, apoi de bună seamă va aduce sir Macciolan, care a'nceput să tocească pragurile Krem-
linului); în timp însă ce-şi umfla pieptul în faţa oglinzii, - uitându-se mai atent şi mai
de aproape la decoraţie, i se păru că nu e de aur curat: semăna mai degrabă cu tinichelele
ce se dau la soldaţi şi gradele inferioare sovietice pentru anumite bravuri (de pildă
când desbracă câte-un nevoiaş în stradă şi-i iau banii şi ceasul dela brâu ori din mână).
Aşadar Stalin îl păcălise bine. Vodă începu să aibă îndoeli asupra sincerităţii "genia-
lului". Cine ştie ce surprize, ce nenoroceiri mă aşteaptă dela aşa om, gândea el.

Ruşinea şi surprizele de care se temea n'a întârziat a le vedea cu ochii. "Armisti-
ţiul" încheiat, armata română întoarsă împotriva nemţilor, ruşii ocupau milităreşte oraş
după oraş, comună după comună şi când se văzură stăpâni peste tot, temerile lui vodă se
întemeiară deabinelea. Prin pieţe, începură să se ţină întruniri publice; de frica urmă-
rilor, lumea se ferea să lipsească - venea oamenii grămadă de unde şi cum puteau. La una
din aceste întruniri, în piaţa Ovidiu din Constanţa, se adunaseră mai toţi muncitorii din
port, căruţaşii, lucrători din fabrici şi fel şi fel de public; iar sus, în balconul pri-
măriei, se aflau oratorii în frunte cu Valerie Vagabondu, Pandele Canibalu, un anume Sin-
can, un altul Popescu şi trei jidani cari se plângeau că au luat parte activă la munca
de folos obştesc. Se plângeau ovreii, însă ştiut este că munca pentru aşa numitul folos
obştesc a fost singurul mijloc folosit de Antonescu pentru a cruţa jidovimea de lagărele
lui Hitler. Valerie Vagabondu e un individ care într'o noapte a spart cazinoul din Con-
stanţa, de unde a furat toate covoarele şi multe lucruri de preţ; apoi, fiind prins a fă-
cut patru "coţi", adică patru ani de puşcărie. Iar Pandele Canibalu, pe când se afla cu
chef într'o bodegă, a şterpelit şi el o raţă din galantar şi a mâncat-o crudă; pentru
această bravură, tovarăşii l-au supranumit "Canibalu", şi aşa i-a rămas numele şi în ziua
de azi. - La porunca criminalului Antonescu era de-acum judecat şi condamnat la moarte

şi încă mulţi oameni ca el,cari au luptat pentru binele naţiunii,au pierit în aceleaşi împrejurări.Ocupanţii schingiuiau şi condamnau pe capete.De aceea poate,în cartea lui Pasternak,doctorul Jivago scapă o frază îndrăsneaţă,declarând că în timpul revoluţiei ruseşti "au murit oamenii" şi au rămas scursurile - puroiul şi miasmele aducătoare de nenorociri.- Revenind la întrunire: se putea constata încă de pe-atunci că Stalin avea puternice motive să fie gelos pe regele Mihai.Când din balconul primăriei din Constanţa începură să vorbească pe rând alde Valerie Vagabondu,Canibalu şi cei câţiva jidani,regele era încă rege - şi comuniştii,cu tot servilismul ce voiau s'arate Sovietelor,nu puteau trece peste Coroană; iar vodă Mihai,cu toate calităţile şi defectele lui,se ştie c'a fost sincer iubit de popor - mai mult poate din cauza nefericitei sale copilării. Deci oratorii din balcon,fiind instruiţi în această direcţie,începură a striga:

- Trăiască regele Mihai I,care a avut înţelepciunea să strângă călduros mâna tovarăşului Stalin şi să intre sub aripa-i protectoare... Toată suflarea adunată'n piaţa Ovidiu răspunse cu cele mai nesfârşite urale: Urrraaa,urrraaa,trăiască regele Mihai!- şi până ce oratorii nu-i făcură semne să tacă,lumea nu mai contenea cu strigătele.Indată după urările adresate regelui veni şi rândul lui Stalin şi al armatei sovietice desrobitoare... Catastrofă! - în toată piaţa nu se mai auzi nici musca; degeaba făceau oratorii semne să strige: glasurile amuţiseră,oamenii scuipau în vânt sau pe asfalt ca şi când ar fi scuipat o spurcăciune.Numai un biet muncitor din port,Manase,care se cinstise bine înainte de întrunire,- neînţelegând dece tace lumea,începu să răcnească cât îl ţinea gura: urrraaa,urrraaa,trăiască Manassssece,trăiască Manaaassee!- iar o parte din muncitorii din jur se porniră şi ei: urrraaa,urrraaa,trăiască Manaaassece,trăiască Manaaassee - şi aşa a luat sfârşit întrunirea comuniştilor din piaţa Ovidiu la Constanţa.

Urările la adresa regelui nu puteau fi pe placul lui Stalin - prin urmare trebuia înlăturat,- şi lucrurile au mers mai lesne decât ar fi crezut chiar el,satrapul.Intr'o zi,ofiţerul care făcea de gardă la palat,împodobit ca o sorcovă în fireturi,epoleţi şi pompon alb,se pomeni c'un vistavoi sovietic,cunoscut de altfel,că vine foarte agitat.

- Unde e regele Mihai? întrebă el cu ifos.
- Poate vreţi să spuneţi Majestatea Sa,domnule ministru,răspunse ofiţerul politicos.
- Eu te'ntreb unde e regele,- strigă ministrul,şi,fără a mai aştepta să fie anunţat, îşi trase zdravăn căciula pe urechi şi dădu buzna în sala tronului.In timpul ăsta vodă stătea la biroul de lucru şi privea pierdut la o fotografie ce-o ţinea în mână - contempla cu nesaţ trăsăturile fine ale viitoarei regine - şi cum văzu că intră cineva,lăsă fotografia pe masă şi se'ndreptă să strângă mâna mosafirului neaşteptat.Ministrul însă, fără să vadă că regele-i întinde mâna şi fără să-şi scoată şeaua de pe măgar,îi strigă pe nerăsuflate: Dragă tiniri,viu cu naltă poruncă dela tavarăşu Stălină să-ţi alegi din două una: or că-că,or să-că...
- Cum vine aceasta? întrebă vodă într'o românească arhaică.
- Uite cum: Ori iscălieşti actul abdicării şi pleci ca un băiet di triabă pi poarta principală nesupărat de nimeni,sau ieşi pe unde l-ai scos pe Antonescu!

Când auzi vodă cuvântul "Antonescu",i se muiară picioarele,o sudoare de ghiaţă îl năpădi până'n carâmbii cismelor; gândea: cum să se ducă el la Antonescu - să-i înfrunte privirile mustrătoare şi să-l cinstească Mareşalul aşa cum l-a cinstit pe căpitanul pus să-l aresteze?! Aşa ceva nu se poate! hotărî vodă,tremurând - şi,fără să mai stea la tocmeală,iscăli nervos actul abdicării de bună voie; apoi îşi strânse lucrurile personale cât au încăput în tren - şi a pornit în lunga şi trista pribegie,de unde luptă cu toate puterile pentru eliberarea patriei.In alte împrejurări,şi-ar fi adus poate aminte că atunci când trimişii sultanului au intrat la Ţepeş Vodă cu fesurile pe cap,şi au refuzat să şi-le scoată,Ţepeş a pus de le-a bătut în cuie cu scăfârlii cu tot,ca să nu le mai scoată niciodată; însă acum,cu tancurile sovietice pe la răspântiile capitalei,a chibzuit că tot mai bine-i acolo unde-l aşteaptă o prinţesă tânără,graţioasă şi fecundă,decât s'ajungă într'un loc neştiut de nimeni,ca acel care a fost Mareşalul Ion Antonescu.

Costache Barbu

<u>V E C E R N I E</u> de Dumitru Bacu

Dangăt de clopot în seară...
Ceru'ngenunchie domol spre altare,
S'asculte vecernia.
Prin aer,pluteşte miros de ceară.
Pe drum,
Şiruri de care,
Scârţâie lung,adâncind tăcerile.

Sleite,puterile,
Cu gând de odihnă îşi cântă smerenia.
....
Dangăt de clopot în seară....
Copacii par veghe de sfinţi.
Se'ntunecă iară...
E ora spovedaniilor cuminţi.

§§ Scrie "<u>România</u>" dlui <u>Vişoianu</u>,în Febr.: "Greşesc acei cari îşi închipuie că a intervenit o schimbare şi că dirigenţii sovietici de acum sunt patrioţi ruşi,a căror singură grijă este securitatea ţării lor.Ceeace urmăresc într'adevăr este revoluţia mondială şi nu se vor da la o parte de la niciun manevră,dela niciun compromis,dela nicio mârşăvie pentru a atinge acest ţel".- Sacrosancte adevăruri! Ce păcat că dl Vişoianu le-a aflat aşa târziu,în loc să le fi ştiut pe vremea când se juca,pe socoteala ţării,de-a cartea rusească!

S C R I S O R I   D I N   P A R I S

§ Zece Mai s'a sărbătorit ca oricare altă zi de sărbătoare,fără paradă,fără bătae cu flori; după Sf.Liturghie,s'a oficiat un Te Deum,iar corul a cântat Pe-al nostru steag. Fundaţia a organizat o serbare,la care a fost invitat şi Paul Reynaud,-

§ In seara de 29 Mai,dl Paul Costin Deleanu a ţinut,la "Recherches",o conferinţă despre Mişcarea Legionară.Ascultători,mai mulţi ca de obicei.. Am auzit că,la urmă,careva din aceştia a rugat pe conferenţiar să spună ceva şi despre.. Mişcarea Legionară.

§ Duminică 31 Mai preoţii Boldeanu,Brânzeu şi Garici au făcut în biserica română un parastas pentru John Foster Dulles,despre ale cărui merite a vorbit părintele paroh.

§ Cu fuga lui Dalai Lama,câţiva enoriaşi şi-au exprimat dorinţa să se facă rugăciuni pentru isbăvirea lui.Dar cum el este însuş Dumnezeu în persoană,ne întrebăm cum va privi amestecul altui Dumnezeu în afacerile sale...

§ Evenimentele din Mai 1958 au adus la cârma statului francez pe încercatul general De Gaulle,iar în fruntea treburilor enoriei noastre pe păr.Boldeanu.Şi treburile merg foarte bine şi într'o parte şi în alta.Cucernicia sa,agreat de unii,clevetit de alţii,a realizat lucruri frumoase.Ajutat de păr.Graţian,şi de corala dlui Traian Popescu,imprimă cu adevărat o atmosferă de catedrală.La apelul său pentru repararea şi curăţenia casei paronia1e şi-au dat nepreocupeţit concurs dnii Ionel Rotaru,Cotabiţă,Nastu,Guguianu,Anastase,I.Stănescu,Gh.Florea,C.Zarcada,etc.Cum de Paştele catolic ministrul de finanţe francez a iertat anumite impozite celor mai nevoiaşi,şi exemplul acesta a mai fost cunoscut de noi la Rostock când conducerea de după dl N.Pătraşcu a suprimat integral impozitele, am sugera să se ceară consiliului parohial dacă nu suprimarea;cel puţin reducerea taxelor de cult,moştenite din moşi strămoşi.Că te simţi cam rău când cineva te roagă să-l cununi sau să-i botezi copilul şi trebue să-l refuzi.Propunerea n'ar putea fi respinsă de consiliu,căci acolo se găsesc nişte socialişti,al căror program zice-se e pentru ridicarea clasei proletare; mai sunt nişte oameni apolitici şi cu multă înţelegere,cum mai sunt nişte legionari şi foşti legionari,cari n'au decât să aplice ce preconizau odată. Altfel,să nu păţim ca ţiganul din poveste:

Cică un ţigan,tot auzind el spunându-se între domni "servus",întreabă pe popa din sat:
- Don părinke,ţucu-ţi dreapta!.. spugne-mi şi mie,hrogu-ke!.. şe-i aşeia "servus"?
- Ei,ce să fie,măi ţigane!.. ori ţi-ar spune cineva servus,ori ţi-ar da o sută de lei tot aia e! - răspunse fălos popa.

Trecu dela această întâlnire o bună bucată de vreme,şi întâmplându-se să-i moară ţiganului un copil,hai iar la taica popa.
- Don părinke,mi-o murit Ionică mânca-te-aş şi te-aş ruga să-i faci o înmormântare la care să ceteşti toţi stâlohii,că bigne ţi-oi plăki.
- Bine măi - răspunse cucernicia sa,ştiind că balaoacheşul câştigă frumuşel cu cetera.
După înmormântare,se adresă din nou ţiganul preotului: Hapoi,cât costă don părinke?
- Trii suke ghe lei.
- Servus,servus,servus,şi încă un servus pe gheasupra,că bigne-ai cântat - răspunse ţiganul,şi-şi luă tălpăşiţa.
- Ei,că m'ai ars balaure - îşi spuse popa'n sine,dar ţi-o coc eu,n'ai grijă.
Şi iată că veni şi ocazia cu "coptul",că-i muri ţiganului alt copil.
- Să treşki don părinke,mi-o murit şi Vasalie şi ke rog să vini să-l îngroki.
- N'am vreme,răspunse popa supărat.
V... aceasta ţiganul,se întoarse acasă,băgă mortul într'un sac şi când se lăsă ... peste sat se duse şi-l lăsă la popa pe prispă sub fereastră,Şi bătându-i în geam îi strigă: Don părinke,când oi avea vreme,să-l îngroki.

D'aia cu taxele acestea ce sunt pe capul nostru,să nu ne pomenim cu morţii lepădaţi la uşa bisericii,că atât ne mai trebue.

...

Nota noastră.Biserica din Paris,nefiind susţinută de statul român,ni se pare firesc să fie sprijinită de cei ce o voiesc independentă,adică de credincioşi.Aceştia plătesc importante taxe şi în America,unde Biserica nu-i susţinută de stat.Dacă cineva poate plăti corul,la o cununie,cu 20-50.000 franci,sau o colivă cu 6.000 franci,de ce s'ar codi să dea o contribuţie şi bisericii,cu atât mai mult! care nici n'are alt venit? Cât despre înmormântări,noi cunoaştem preoţi cari şi-au plătit singuri şi transportul.

§ S'apropie Paştele,şi mânat deceele ce se spun prin prooroci ca să uităm totul pentru înviere şi să zicem fraţilor şi celor ce ne urăsc pre noi,mă gândeam să propun să-l mai lăsaţi dracului pe Horia Sima să se odihnească'n pace cu toată curtea şi ostaşii lui,dar cum vedea însă că iar scoate capul la drum,fac şi eu mea culpa ca celălalt brigadir de rândul trecut din "doruri şi necazuri".Pentrucă sunt unele vieţuitoare ce trăesc pe lângă casa omului,cărora,dacă le dai de două-trei ori peste bot se astâmpără şi nu-ţi mai fac niciun neajuns,- după cum mai sunt şi altele pe care oricât le-ai lovi peste rât tot nu se învaţă minte.Şi atunci trebue să stai mereu cu jordia în mână şi cum îşi bagă râtul unde nu le fierbe oala,cum să le faci să guiţe puţin.A început să dea iar circulări,împopoţonându-se ca.. şef al Mişcării Legionare.Şi de ce n'ar crede? Cum glagoria lui nu e mai bălţată ca a acelora dela Mărcuţa,să nu ne trezim odată că-şi ia titlul de Dalai Lama! Că el,dacă ar avea un pic de conştiinţă,s'ar gândi acum,în preajma

Paştelui,puţintel mai mult şi-ar constata că Iuda a mai avut ceva bun în el,că şi-a scos brăcinarul şi s'a spânzurat.I-a intrat în cap că el este coloana vertebrală a neamului românesc şi pace.El o alfa şi omega.

Pe scama unui teatru din capitală se juca o comedie de Vicol.Acţiunea se petrecea într'o instituţie.Doi şefi de birou,fiecare cu consoarta,se gâlceveau totdeauna socotindu-se unul mai deştept ca celălalt,până ce într'o zi se prezentă la direcţie un inventator ce făcuse o maşină de măsurat inteligenţa.Directorul dă dispoziţia ca toţi amploiaţii şi personalul de serviciu să facă cunoştinţă cu faimoasa maşină.Cei doi şefi fură catalogaţi în cel mai scăzut grad de tâmpenie,iar Lache,omul care mătura pe acolo,fu descoperit că-i geniu.La început nu ştia el ce balivernă mai e şi aia,dar după ce i s'a băgat în cap cine e el şi cine a mai fost ca el în lume,şi-a schimbat numele în "Lavoisier" şi să fi încercat cineva să mai stea de vorbă cu el. Ca Lache fă fetică!.. că te ia mama dracului acu!.. tu nu vezi că sânt geniu(cu accentul pe i),- răspunse el unei funcţionare,care-l chema să ia coşul cu hârtii.Ne mai putându-se înţelege cu el,direcţiunea fu nevoită până în cele din urmă să-l concedieze,ca să se scape de geniu.

Aşa şi cu crăişorul nostru.E şef şi pace.Cine oare poate să privească mai bine peste veacuri ca el! De-ar mai fi un Caragiale,sau un Speranţă,ce-ar mai scoate din Horia Sima! Să priveşti numai târâturile ce-i duc fanionul şi-i ţin sfeşnicul şi ţi se întorc maţele pe dos.Nu degeaba profesorul Codreanu a spus că acest HiroShima întrece pe Belzebuth!

§ Conform datinelor,Vinerea Sf.Patimi a fost sărbătorită cu ritualul cunoscut,prohod şi procesiune în jurul bisericii,Sf.Epitaf fiind purtat de preoţii Boldeanu şi Graţian şi de consilierii parohiali col.Tomoroveanu şi dr.Iliescu,iar răspunsurile date de corul lui Traian Popescu.Liturghia Sf.Invieri s'a celebrat cu fast deosebit.Munca de două luni a voluntarilor,bărbaţi şi femei,a îmbrăcat localul parohiei în haine de sărbătoare,iar părintele paroh,căutând să fie cât mai fidel sfintelor noastre obiceiuri,a pregătit un adevărat prasnic pascal,mesele întinse parcă se prăbuşeau de greutatea mormanelor de ouă roşii,cozonac,mezeluri şi brânzeturi,şi a nenumăratelor sticle de purpuriu,spre mulţumirea sufletească a organizatorilor şi bucuria trupească a celor ce dau năvală la invitarea făcută din uşa altarului,că cei ce-au postit,caşi cei ce n'au postit,să ia parte la ospăţ. Şi dacă la apelul făcut pentru lucru au răspuns 35-40 de credincioşi,la această ultimă invitaţie făcută prin rugăciunea Sf.Ioan Gură de Aur s'au repezit ca lăcustele mulţi drept măritori creştini.

Un muncitor din Issy les Moulineaux,stabilit de peste 30 de ani în Franţa,se apropie de mine şi mă întreabă: Ascultă şăf!.. Spugne-mi,rogu-ke.. şigne-i aista ghe colo în căput gnegru ghe ploae,care vorovoaşke cu domnul şeala cu fekiţa ghe mână?

- E un comerciant - îi răspunsei eu,când văzui de cine este vorba.
- Unghe?...
- La Paris!.. Are butică pe St Denis.
- No trăsgni-l-ar!.. Apăi aista-i miliogner!.. şi se-ndopa acolo cu oauă ghe cregheai că crapă,Zic zău lu Dumgnezău drăguţu,c'o mâncat la oauă cât ai pugne la trii cloaţe.Am luat şi eu,de,ca tăt oreşkinul să cicgnesc un ou roşu în noapkea ghe Paşki,dar tăt mă zuitam pe lângă migne să nu mă vadă oarecine care mă cunoaşke şi să dzăcă "Uiko mă şi Nisipariu,o vint să mânge oaule ghe la Besoarecă"... Ascultă dumgneta.. Era la noi un ţăgan lăcomos.. Şi la un Paşke,tăt mânca la oauă,ghe să-i crape foalele!.. ca şi aista bată-l Dumgnezău! Şi atunci,unul,pregăkise şi un ou cloşit şi l-a dat ţăganului cu altele la un loc.Şi l-o mâncat ţăganul şi numai şe o luat-o la fugă că l-o apucat pânkecaria, şi trii zile tăt o trecut prin el.. Aşa trebue făcut şi la miliognerul aista..

Făcea aceste reflecţii un muncitor,cu idei de stânga,ca majoritatea clasei muncitoare de aici,pe când cel în cauză face parte din aceia cari s'au jurat să trăiască în sărăcie şi să jertfească în permanenţă pentru neam.Cum a şi făcut de altfel.

E un exemplu din grămadă,căci s'au văzut şi alţi distinşi enoriaşi,"cetăţeni onorabili",cu bună stare şi cocoţaţi sus de tot pe scara socială,cari se blestemau poate că n'au burtă şi buzunar de popă.Eşeau înpănaţi şi pe dinăuntru şi pe dinafară de credeai căs niştе caltaboşi,în timp ce alţii nici n'au reuşit s'ajungă la masa prasnicului.

§ Un cunoscut iubitor de folclor românesc,care şi-a trecut de curând doctoratul la Sorbona,prezentând Academiei franceze farmecul producţiunilor noastre populare,- tot cercetând prin biblioteci ca guzganii prin pubele,a descoperit,zice-se,că Mioriţa,frumoasa noastră baladă,nu e deloc românească,ci furată dela Egipteni.Şi că de acest fapt relatează chiar Herodot în operele sale... (Biata noastră mioriţă! Nu e destul că,numai la Rostock,o sfâşiau toţi ca lupii... unii vroiau s'o mulgă,alţii s'o jupoaie!).Dar dacă doctorul nostru are dreptate,n'ar fi exclus că Alecsandri,auzind vreo prelegere la Sorbona pe vremea când el era diplomat la Paris,iar eruditul istoric,profesor,să fi furat această versiune,prezentând-o după aceea ca producţie pur românească.Şi cum adevărul nu poate sta ascuns prea multă vreme sub obroc,ci când nu te gândeşti el scoate capul la lumină,s'ar putea ca adevărata versiune să fi sunat cam aşa:

Pe-un picior de plai
Pe-o gură de rai
Iată vin în cale

Se cobor la vale
Pe un crac de Nil
Vreo trei crocodili

Ce poartă prin valuri
Tot pe lângă maluri
Trei mândri feciori

Toţi trei negustori,
Negustori de soi
Cu turme de oi.

Unu-i Egiptean
Altu-Asirian
Şi altu-i Jidan.
Iar cel egiptean
Şi cel asirian
Mări se vorbiră
Şi se sfătuiră
Să-l facă păsat
Pe cel perciunat
Şi să-i dea la moacă
Colo pe toloacă.
Că-i geambaş murdar
Ingoală la cântar.
Şi-al său crocodil
Ce'noată pe Nil
Să-l ducă frăţie
La tăbăcărie
Şi de bună seamă
Tot pantofi de damă
Să facă din el
Că-i mai frumuşel
Şi de Anul Nou
Să ducă cadou
La Faraonoaică
Blană de leoaică
Şi geantă brodată
Cum n'a mai fost altă.
Iar lui Faraon
Pe Ben-Gurion.
Pe Goldiţa Maier
Să o ia de caer
Şi s'o dea mon cher
Lui Abdel Naser.
Iar lui Ramses "doi"
Nişte cisme noi
Cu pinteni la ele
Şi cu două stele.
Şi un ceas cu cuc
Cu capac de nuc...

D. Em. Popa

§§ "Trebue ca cineva să aibă într'adevăr o dragoste neţărmurită pentru neamul său pentru a se putea preocupa, în condiţiile vitrege ale exilului, şi de fraţii noştri care trăesc de secole departe de ţară şi fără nici un contact fizic cu neamul românesc",- scrie dl col.Ivanovici; când această dragoste lipseşte, cineva poate participa şi la banchetele călăilor fraţilor noştri din Macedonia: cum a făcut tocmai, nu de mult, chiar directorul "Buletinului militar"! (Dar s'ar putea să greşim; ziarele, care publică poza iudelor româneşti la sindrofia din N.York, nu redau şi discursurile ţinute: poate că dl colonel a mers acolo, unde era şi consulul Atenei, anume ca să protesteze contra crimei ce se face cu Românii din Balcani...).

§§ "Curierul românesc" din 28 Febr. publică unele lucruri interesante cu privire la membrii aşa zisului "comitet naţional". Astfel, Vişoianu "şi-a făcut soţie americană, ca să ia locul unui refugiat la 'Vocea Americii' cu 600 dolari pe lună"; Sabin Mânuilă, în timp ce era salariatul lui Antonescu tipărea ziare comuniste, transmitea Americanilor veşti despre mişcările trupelor române ce luptau în Rusia şi, mai târziu, şi-a căsătorit feciorul cu sora ministrului comunist Bârlădeanu; evreul Zissu a lucrat cu comuniştii până ce aceştia l-au lepădat; fratelui lui Gusti Popa, comuniştii i-au dat o catedră la Universitatea din Cluj; A.Crihan e căsătorit cu o nepoată a lui Groza; Bunescu, "căsătorit cu sora lui Kişinevski, a trecut încă din 1940 la iudaism"; copiii lui Veniamin au burse reperiste. Membrii acestui "comitet" de rezistenţă.. anticomunistă primesc între 400-600 dolari pe lună. La Free Europe, şefi văzuţi sunt evreii Yarrow şi Leisersohn. Şef peste ei însă este, din umbră, evreul Dubinski, aghiotantul lui Troţki. "Scribălăii de la Free Europe sunt plătiţi cu salarii dela 500 la 2.000 dolari pe lună".- Aceste amănunte explică multe lucruri ciudate din viaţa politică a exilului românesc.-

§§ La 28-30 Mai a avut loc, la Freiburg (Germania), al XIII-lea congres al Noilor Echipe Internaţionale. Deviza: unitate şi libertate. Punctul 2 al moţiunii votate cere "recunoaşterea dreptului de autodeterminare al popoarelor astăzi ne libere, conform Cartei Naţiunilor Unite". Au participat, dintre români, dnii Papanace, Enescu, Vălimărescu. Dl Veniamin a deplorat lipsa din programul discuţiilor geneveze a problemei ţărilor robite, demonstrând necesitatea europeană a liberării lor. N'a fost lămurit dacă vorbeşte în nume personal, sau altfel. Şi a fost bine: căci l-ar fi putut întreba, careva, despre "eforturile" Comitetului, din care face parte, pentru înscrierea pe ordinea de zi dela Geneva a problemelor, a căror lipsă o deplora...

- Noile Echipe Internaţionale (de factură democrat-creştină), întrunite în congres, au dat la sfârşitul lucrărilor, un banchet. Masa a durat numai 3 ore; dacă ţinea mai mult, poate se găsea timp şi pentru o rugăciune...

- Am întâlnit, la acest banchet, un italian, plecat copil în Franţa după primul războimondial. De-atunci, în cei 40 de ani, n'a putut merge decât de două ori în patrie. Şi totuş, cu toate dificultăţile legate de calitatea de "străin", a refuzat să ia cetăţenia franceză. Eu nu sunt de pe drumuri -îmi spunea; sunt italian, şi înţeleg să rămân aşa sub toate aspectele posibile.- Cazul poate fi un răspuns şi pentru refugiaţii ce, luptând din greu cu viaţa, ne-au cerut sfat în privinţa "cetăţeniei"; caz cu atât mai valabil pentru noi, cu patria în flăcări, cu neamu'n agonie, cu puzderia de lifte ce se îndeasă să fie "români" în ţara pe care-o stăpânesc cu spanga...

§§ "Carpaţii" publică declaraţiile lui Maniu la procesul Căpitanului: "Dl Codreanu este de aceeaşi convingere cu mine că, fără a respecta regulile de corectitudine în viaţa particulară şi publică şi fără a ţine seama de morala creştină, nu se poate asigura cârmuirea unei naţiuni; şi că părăsirea acestora ar însemna şi pentru poporul nostru ceea ce a însemnat şi pentru multe popoare din trecut: distrugere şi pieire. Pentru aceasta suntem de acord în tendinţa de-a impune în viaţa particulară, socială şi politică corectitudinea, onoarea şi morala creştină pe care astăzi -durere- atâţia o calcă".- Apropos: dl Sima e abonat la "Carpaţii"?...

§§ "Dacă vrei să fii totdeauna bine documentat în ale Bisericii, citeşte regulat Buletinul ARA", sfătueşte zisa publicaţie. Dacă însă vrei să fii documentat în ale gramaticii, sau istoriei, nu-l mai citi: ca să nu dai, de pildă, de "proclamarea Independenţii la 10 Mai 1866", cum scrie textual, în numărul pe Mai, chiar directorul Buletinului...

§§ O gazetă din exil publică poza d-lor Raţiu şi vicepreşedinte Nixon, cari-şi strâng mâna "cu cordialitate": încă o speranţă...

DIN ZIARE, CARTI, REVISTE

§ "Common Sense", New Jersey, U.S.A.: Comunismul a fost pus pe picioare de Evrei în 1917: o conspirație evreiască destinată a robi popoarele şi a domni asupra lor ca regii asupra sclavilor. Pentru a ajunge la aceasta ei deslănţuesc războaie, revoluţii şi crahuri economice, ca să poată pune mâna pe putere în timpul haosului provocat. In acest scop au acaparat rezervele de aur ale lumii şi au imprimat omenirii ficţiunea că aurul e bogăţia, nu pământul şi celelalte bunuri. Prin controlul asupra aurului ei au sclavizat toate naţiunile pe calea împrumuturilor: acum ţin lumea într'o cămaşe de forţă economică; ei controlează deasemenea mijloacele de propagandă, excluzând dela publicare ştirile pe care nu vor ca lumea să le cunoască. Toate ziarele vorbesc de actuala criză mondială, dar niciunul nu informează publicul asupra complotului evreiesc ce se ascunde în spatele acestei crize; dac'ar face-o, ele s'ar prăbuşi.

Congresul internaţional evriesc din Basel, 1897, a lansat "Protocoalele Inţelepţilor Sionului" ca formulă pentru planul de a avea controlul omenirii. Revoluţia din Rusia a fost finanţată de evreii Iacob Schiff, Otto Kahn şi Paul Warburg. Ei au vărsat 48 milioane dolari şi au instruit 278 revoluţionari evrei din New York, cari au fost trimişi în Rusia pentru a dirija răsturnarea guvernului şi a instala regimul comunist. Aceştia au trecut prin Germania -cu care noi ne găseam în război- cu permisul special al fratelui lui Paul Warburg, care era şeful serviciului de spionaj al Kaizerului, şi cu al cancelarului german Bethman-Hollweg(evreu).

Bernard Baruch şi Paul Warburg au dat 50.000 dolari pentru campania electorală a lui Woodrow Wilson, în urma promisiunii că vor obţine dela acesta aprobarea şi semnarea "Actului Rezervei Federale", care punea rezervele bancare ale Statelor Unite sub controlul bancherilor evrei Rotschild, Kuhn şi Lehman. Baruch a ajuns şef al Oficiului Industriilor de Război, Warburg şef al intereselor bancare americane, iar Meyer şef al acţiunii pentru Imprumutul Libertăţii. Baruch a cheltuit 10 miliarde dolari din banii aliaţilor, oferind contractele cele mai bune propriilor sale companii, care puteau astfel să fixeze cum vor preţurile. El şi-a închinat viaţa realizării complotului expus în "Protocoale"; personal a cheltuit 10.000 dolari spre a aduce înapoi din Spania pe comuniştii incendiatori de biserici, cari arseseră de vii pe preoţi după ce-i stropiseră cu benzină(The Magazine, 2 Jan., 1939).

Ultimul război mondial a fost impus Germaniei de către bancherii evrei, care în acest scop au sufocat Germania din punct de vedere financiar. Evreul Samuel Untermayer a iniţiat boicotul contra Germaniei, în 1933. Scopul: provocarea revoluţiei şi stabilirea comunismului şi acolo. Al treilea război e pregătit acum cu scopul de a împinge întreaga lume sub comunism, care-i în realitate un supra-capitalism evreiesc, având un mic număr de goimi în faţă pentru camuflaj. Două milioane şi jumătate de evrei din Rusia ocupă aproape toate posturile guvernamentale, trăind în lux şi îmbuibare, în timp ce populaţia trăeşte în sclavie. Al treilea război e destinat să slăbească naţiunile în aşa măsură încât să accepte fără rezistenţă Guvernul mondial evreiesc. Naţiunile Unite controlate de evrei sunt menite a deveni guvern mondial: steagul Naţiunilor Unite e o combinaţie între drapelul Israelului şi al Rusiei comuniste. Statele Unite sunt deja în cursă. Guvernul nostru e controlat de cele 11 milioane de evrei, stăpâni pe cele 160 milioane de americani.-

"Common Sense", ziar american, nu "fascist" sau "rasist", - continuând cu documentarea conspiraţiei evreeşti în America, publică şi fotografiile a 50 de dirigenţi ai acestei conspiraţii, ce deţin poziţii cheie în St. Unite: Bernard Baruch, Felix Frankfurter(judecător la tribunalul suprem), Henry Morgenthau(fost ministru al tezaurului), C. Duglas Dillon (actualul subsecretar la Externe), David Lilienthal(preşedintele comisiei energiei atomice), g-ral Feldman, Anna M. Rosenberg, Arthur Burns, Zellerbach(azi ambasador în Italia), amiral Rickover(însărcinat cu construcţia submarinelor atomice), Louis Strauss(fost preşedinte al Comisiei Energiei Atomice), Louis Rothschild, g-ral Curtis E. LeMay, etc., etc.

§ "Orientări", Martie 1959.- Numărul evreilor ce împânează administraţia ţării e considerabil, mai ales în posturile cheie. O identificare.. a devenit mai grea după 1949, când li s'a permis să-şi schimbe numele. Majoritatea au adoptat nume neaoşe româneşti. Totuş prezenţa lor masivă se trădează prin comportamentul lor caracteristic. Sunt sectare, mai ales în domeniul întreprinderilor de stat, unde ei deţin aproape exclusivitatea. Se ştie că ministrul comerţului exterior este evreul Marcel Popescu ginerele lui Gheorghiu-Dej, iar ministru adjunct la Industrie este evreul rus Bielcovski. La justiţie e ministru adjunct Rosman. Şeful securităţii e colonelul Dulgheru(Dulbeger); col. Zeller e directorul închisorii dela Aiud.. La editura de stat, aproape întreaga aparatură e formată de evrei. Mentorii criticei literare şi artistice sunt aproape numai evrei. Savin Bratu, rector la litere, fost ofiţer de securitate, noaptea ancheta pe arestaţi, ziua ţinea prelegeri. Tot la această facultate funcţionează profesorii O. Krohmălniceanu, dentistul Vitner, Sorin Arghir, Silvian Iosifescu.. In dramă: Davidoglu(evreu armean), Sergiu Dan, Ion Călugărul, I. Ludu. In poezie: Dan Deşliu, Marcel Breslaşu, Ion Brad, Veronica Porumbacu, Nina Cassian. In muzică: Rubinstein, Klein, etc. Deasemenea în cinematografie, radio şi mai ales televiziune; evreii deţin aproape întreaga conducere.- Straşnic antisemitism!

§ "Il Quotidiano", Roma, 29 Martie 1959.- In zilele de 26-28 Martie a avut loc la Montevideo "al doilea congres internaţional pentru frăţia universală", organizat de asociaţia

masonică a "Frăţiei universale" cu scopul de a înlesni expansiunea comunismului în toa-
tă lumea In cursul lucrărilor,după cât se spune în comunicatul oficial,congresiştii au
examinat măsurile potrivite pentru "a lupta pentru frăţia umană şi pacea lumii".Cu acest
obiectiv -relevă agenţia "Mondo migliore"- masoneria şi comunismul tind să-şi ascundă p
perversele intenţii,şi nu vor lipsi să facă impresie asupra celor mai naivi şi neajuto-
raţi."Marxismul şi masoneria -a declarat marele Maestru al Lojei din Paris- au idealul
comun al fericirii pământeşti.Un mason poate accepta integral concepţiile filosofice ale
marxismului,căci niciun conflict nu există între principiile acestuia şi ale masone-
riei".Pentru a-şi atinge scopurile în comun,masoneria,care e o sectă puternic organi-
zată în toată lumea,se serveşte de marea finanţă,de organizaţiile politice şi de presa
mondială,pe când marxismul se foloseşte de revoluţie în societate şi în economie,contra
patriei,familiei,proprietăţii,moralei şi religiei.Masonii îşi ajung scopul cu mijloace
secret subversive,comuniştii cu mijloace deschis revoluţionare.Masoneria vizează minori-
tăţile politice sectare,pe când comunismul se sprijină pe o politică de massă,speculând
nevoile poporului,setea sa de dreptate socială..

§ Gr.Scorochirţa,"America",Cleveland,9 Aprilie 1959. (La cedarea Basarabiei,în 1940): N'am auzit niciodată dela nimeni ca vreun basarabean să fi jubilat.Au lovit în armata română care se retrăgea numai străinii,basarabenii au plâns şi s'au pregătit de răstignire şi surghiun.Acest eveniment m'a prins militar la Chişinău.. Oraşul era în fierbere.Străinii din oraş se pregăteau să primească pe musafiri,iar moldovenii plângeau şi ne întrebau: Cui ne lăsaţi? Imi amintesc,la marginea oraşului,la poarta unei grădini, trei fete tinere,în uniformă de liceu,care plângeau...

<u>MARŞ DE UNIRE ŞI DE LUPTA</u> de Traian Miron

Un glas din adâncuri ne cheamă la luptă
E sângele celor căzuţi;
Ce n'are odihnă în Patria frântă
De vrăjmaşi şi nemernici vânduţi!

Sub cnut bolşevic,Românul se zbate
Copiii de foame se sting;
Altarele sfinte ne sunt dărâmate
Căminele'n flăcări se'ncing.

Sunt smulse din sate convoaie române
Ce'n drumul Siberiei mor;
Copile,cu sila târâte'n ruşine
Ne strigă plângând,ajutor!

Ogorul pe care strămoşii-l păstrară
Cu spada şi ghioaga'n trecut,
Mişeii tovarăşi cu Ruşii-l furară
Căci astăzi e fără de scut.

L'al Patriei strigăt,s'adună Românii
Sub umbra drapelului sfânt;
In iureş năprasnic zdrobi-vom păgânii
Ce'nealcă al Ţării pământ!

Prin ploaia de gloanţe zâmbind de vom trece,
Chiar moartea fugi-va de noi;
Păşind peste leguri cu sângele rece
Din jertfe s'or naşte eroi!

Semnal de alarmă îl cer viii şi morţii
Din plaiuri cu sate ce pier;
Unirea-i porunca,juraţi fraţi cu toţii
Să'nfrângem "Cortina de Fier"!

§§ <u>Bălcescu şi Căpitanul</u>, Cât de asemănitoare sunt destinele eroilor! Chemaţi nu numai de idealurile,spre care tind şi cărora li s'au jurat,ei trebue să lupte în acelaş timp cu probleme umane din cele mai mişcătoare.Compare cititorii noştri ce scriu,la distanţă de 90 de ani,Nicolae Bălcescu,în 1849 şi Corneliu Codreanu,în 1936:

Scrie <u>Nicolae Bălcescu</u>: "Biata mama mea-singura dragoste şi adoraţie a mea,e aşa de nenorocită.Totdeauna am sacrificat-o datoriei mele către ţară.De zece ani de când tot o fac să sufere pe dânsa,care nu poate găsi mângâiere în convincţii puternice ca ale noastre.Imaginea mamă-mii: bătrână,bolnavă,nenorocită,ea care e aşa de bună,care a jertfit atâta pentru noi şi care acum suferă atât,e neîncetat înaintea ochilor mei".

Scrie <u>Corneliu Codreanu</u>: "Să-mi fie permis ca la capătul acestui şir de lupte,să-mi îndrept gândul către mama mea,al cărei suflet m'a urmărit an cu an şi ceas cu ceas,tremurând la fiecare lovitură pe care o primeam şi tresărind la fiecare primejdie în care soarta mă arunca.Percheziţii peste percheziţii,cu procurori şi comisari brutali şi necuviincioşi,i-au tulburat în fiecare an liniştea casei,de pe deasupra căreia au dispărut de mult orice rază de bucurie şi de linişte.Răsplată din partea unui neam,înjosit de politicianii săi,pentru o mamă care,în cea mai amară privaţiune,şi-a crescut şapte copii în dragostea de ţară.Fie aceste câteva cuvinte un omagiu pentru toate mamele ai căror copii au luptat,au suferit sau au căzut pentru neamul românesc".-

§§ Statul Israel s'a născut la <u>15 Mai 1948</u> ,zi în care se împlineau 1878 de ani dela
dărâmarea Templului şi Ierusalimului de către legionarii împăratului Titus.Suprafaţă,
20.218 kmp.Locuitori evrei,la înfiinţare,650.000; astăzi,circa 1.830,000,plus vreo 200.
000 arabi.Alţi vreo 600.000 arabi,fugiţi din ţară,aşteaptă sub corturi pe lângă fronti-
ere,"liberarea" patriei.Evreii,veniţi din 70 de ţări,locuesc în 20 de oraşe şi 691 sate.
Problema diversităţii limbilor au rezolvat-o nu adoptând vreuna dintre ele,ci reintrodu-
când ebraica,modernizată însă.E limpede pentru oricine că o ţărişoară aşa mică,şi aşa
săracă,n'are cum adăposti pe toţi evreii; dacă aceştia au ţinut să-şi aibă o vatră na-
ţională,e pentru alte scopuri,spera probabil,în lumina aşteptărilor de veacuri,şi a
Kahalului organizat pe mapamond,să facă din Sion capitala lumii.-

Din faptele Sf. Apostol Horia Sima, citire

Făceam parte din aşa zisa echipă de cerberi dela "Imperial", cum ne botezase cineva, şi cu camaradul Z. îndeplineam onorabila funcţie de pază a Comandantului, care din mila lui Dumnezeu şi voinţa lui Hitler ajunsese prim ministru şi şef de stat. Postaţi de-o parte şi de alta a biroului său, ca fiii lui Zevedeiu de-a dreapta şi de-a stânga Domnului, aveam consemnul că, afară de feciorii săi de casă şi de membrii guvernului, nimeni nu are voe să calce pragul cancelariei statului român din exil. Nici chiar miniştrii, în ochii cărora am fi putut citi o umbră de necredinţă. Insă cea mai mare misiune a noastră era ca ori de câte ori sună alarma să coborîm în beciurile preşedinţiei arhiva secretă a statului ce se găsea îndosită în două geamantane mari, zăvorîte şi răszăvorîte. Şi cum ordinul suna ca să le păzim ca pe ochii din cap, vă puteţi imagina frica ce-şi făcuse culcuş în sufletele noastre, dar şi în acelaş timp, mândria că cea mai frumoasă misiune comandantul găsise cu cale să ne-o încredinţeze nouă. Insăşi existenţa sa şi a întregului popor românesc erau puse pe umerii noştri. Aşa că toate valurile de sudoare pe care le vărsam cu ducerea şi aducerea lor dela pivniţă deveneau pentru noi un balsam, gândindu-ne la recunoştinţa pe care o vom avea dela neam.

Cheile erau ţinute de către Borobaru, iar arhiva se deschidea numai în prezenţa lui şi a lui Petre Ponta. Bine'nţeles, sub agerul ochiu al şefului. Acest ceremonial al deschiderii se făcea cu foarte mare precauţie. După ce ni se dădea ordin să nu fie conturbaţi absolut de nimeni, nici chiar de d-nii Corneliu Georgescu sau Iasinschi, se zăvorau înăuntru şi se puneau pe lucru. De ceilalţi membri ai guvernului nici nu mai vorbesc, pentru că ortodoxia lor era pusă la îndoială.

Intr'una din zile, când bombardamentul Vienei de către aviaţia anglo-americană începu înainte de darea alarmei, - sub povara geamantanului, al cărui sclav devenisem şi de care depindea soarta unui neam încătuşat, fugeam val-vârtej pe scări în jos, ca să prind pe camaradul Z. care, mai iute de picior, îmi făcea impresia că-i distanţat cale de-o poştă. Dar nu ştiu cum se face - ori din cauza bombelor, a căror explozie sgudula tot hotelul, ori din sfinţenia ce pusese stăpânire pe mine - că în fuga mea disperată călcai alături de treaptă, - şi-apoi să mă fi văzut cum mă duceam de-a rostogolul cu geamantan cu tot, când el peste mine, când eu peste el. Cum am ajuns la capătul drumului, nu ştiu, dar, în căzătura lui, încuetoarele geamantanului s'au rupt, - şi acum tot conţinutul era înşirat pe scări. Incepui să dârdâi de-mi clănţăneau dinţii. Cum nu era însă de stat pe gânduri, mă şi repezi să bag corespondenţa la loc. Când mă uit eu mai bine în jurul meu, mă apucă groaza: ori că m'am lovit prea tare la cap şi acum visez, ori că sunt deja pe lumea cealaltă, - pentru că pe drumul parcurs plouase cu cârnaţi. Mă ciupi atunci tare de obraz şi văzui că nu e vis ci adevărul gol-goluţ. Deoarece camaradul Z. era deja la adăpost, strigai cât mă ţineau bojogii: Hai măi frate de-ţi ajută camaradul căzut în nenorocire!.. Ceeace şi făcu. Şi să ne fi văzut acum la măturatul scărilor! Cum după cartelă nu aveam dreptul decât la 5 grame de margarină sau 4 de untdelemn, şi 15 de carne vă puteţi închipui cum ne îndopam cu arhiva şi pe dinăuntru şi pe dinafară. Buzunarele erau neîncăpătoare, aşa că ne-am legat şi cracii jos la pantaloni. Vedeam cum muşcă trădarea din noi, dar nu mai puteam rezista păcatului. Ştiam că orice individ, dacă va fi prins asupra lui cu vreun document de care depinde existenţa statului, va fi pedepsit cu moartea, dar odată apucaţi pe această cale nu ne mai puteam opri. Conştienţi că coasa morţii se apropie de grumazul nostru, şi cum tot cu-o moarte eram datori, hai acum să deschidem şi celălalt geamantan. Şi ce să vezi? numai şunci afumate, împachetate frumos şi puse una peste alta. De-abia acum pricepui eu dece Comandantul cerea mereu ordine speciale de deplasări în Ungaria şi Protectorat pentru Ponta!

Dar iată că goarna sună încetarea focului, iară noi cu arhiva în spate urcam încet de tot pe drumul care ducea la preşedinţie. Odată ajunşi în faţa comandantului, - la vederea lui, a lui Valu şi a lui Ponta, iată că se trezi conştiinţa legionară din mine: luai poziţia de drepţi, atât cât îmi permiteau împrejurările, şi raportai din fir în păr cele întâmplate. Valeriu Borobaru se făcuse galben-vânăt, iar Pătru Ponta strângea din măsele. Comandantul scoase un oftat, gândindu-se probabil la educaţia omului nou, şi după ce tustrei ne scotociră şi prin turul pantalonilor iată că ne uşurară de păcate. Drept pedeapsă, ne-a înălţat în grad şi cu neţărmurită încredere ne-a păstrat mai departe în slujbă.

Stând acum la postul nostru numai ce aud într'o vreme pe camaradul Z. că-mi spune: Măi frate.. ştiam eu că e mare Comandantul... dar atât de uriaş nu mi-l închipuiam.

Culeasă de D. Em. Popa

§§ In cadrul probabil al programului de "zidire sufletească" a propriilor aderenţi, "Credinţa" din Ind.-Febr. publică nişte, să le zicem versuri, în care Dumnezeu e rugat să facă aşa fel ca Trifa să moară "cu funia de gât", iar pe preoţii săi Sfântul Ilie "să-i taie la beregată". Pentru imoralii în schimb, foaia episcopului Moldovan nu cere vreo pedeapsă; nici nu era nevoe, de vreme ce -cum citim pe altă pagină- "cine se aruncă în braţele desfrânării, se sinucide singur", - evitând astfel a fi sinucis de lectura "Credinţei".

§§ "Vocea libertăţii" spune că la serbările de Zece Mai în America, preoţii Haţegan (ortodox), Babuţiu (unit) și Moisiu (baptist) "s'au rugat pentru sănătatea regelui Mihai". - Deosebirea confesională i-a împiedicat se vede să-i facă şi un maslu...

§§ Duminică 19 Aprilie s'a cununat în biserica din Piazza Quadrata (Roma), d. Luigi d'Ecclesia, bucureştean, fiu de româncă, veteran al închisorilor [illegible] ... Mul[illegible] ... [illegible] ani!

DORERI ŞI NECAZURI

A.-St.Unite: Cu ocazia Sf.Sărbători de Paşti,primiţi vă rog un cald salut creştinesc. Dumnezeu să învie odată şi pentru neamurile vândute caşi Cristos,şi răstignite!

P.-Argentina: Azi este Paştele,mă aflu cu vaporul pe apele lui Dumnezeu,navigând spre New York.Când am plecat din Buenos Aires am luat cu mine şi "Vatra".Azi când toţi ai noştri preamăresc Invierea Domnului,eu muncesc aici jos în căldura de foc la maşini. Am luat cu mine jos,să văd ce mai scrie în "Vatra".Primul articol a fost din întâmplare "România Mare".Cum nu am avut fericirea să asist la Sf.Inviere,deoarece pe vaporul meu nu este preot,citind acest articol m'am simţit că iau parte la învierea scumpei mele patrii România Mare,ce zace sub tirania barbarilor bolşevici.Scriu cum pot aici jos la maşini,considerând aceasta ca singura mea rugăciune făcută azi de Sfintele Paşti,pe apele Oceanului Atlantic,punctul Rio-Trinidad.. Vă trimit alăturat şi două exemplare din Buletinul Informativ al Cercului Unirea Românilor din Buenos Aires,

M.-Canada: Vă comunicăm entuziasmul şi bucuria noastră la primirea şi citirea "Vetrei",pentru a vă da acea satisfacţie morală care natural,în lipsa celei materiale,de care aţi avea atâta nevoe,este o mare consolare în sărăcia în care trăiţi.. Nu ştiu dacă de Paşti veţi avea ouă roşii şi alte bunătăţi.Vă doresc să sărbătoriţi un Paşte creştin,cu imaginea Invierii Mari; această cruce de mizerie materială ce-aţi luat-o voluntar în străinătate,să fie plină de roade,să apropie venirea Invierii României Legionare, a patriei noastre pusă azi la pământ.

Z.-România: Azi am fost chemat la Sfatul Popular.Eram pe punctul să rămân de tot fără pământ.După ce-au terminat cu "chiaburii",au început cu mijlocaşii.M'au întrebat cât din pământ vreau să cedez statului.Am răspuns că nimic,fiindcă este existenţa mea.Pe mine mă apără legea,întrucât sunt trecut de 70 de ani şi am dreptul să am ajutor la muncă.Ceilalţi trebue să-şi lucreze singuri puţinul pământ lăsat.Un vecin împărţise cu copiii pământurile,şi-au trebuit acum copiii să-l cedeze tot statului,neavând dreptul să cheme oameni să ajute la muncă.- Suntem fripţi de dorul cărnii.De trei luni n'am gustat-o.Altă dată erau miei pe vremea asta.Nu mai pot bieţii ţărani să mai ţină ca odată.Cu ce să le hrănească? Se-apropie Paştele şi ouăle au ajuns la 2 lei.Cum să mai poţi trăi?

H.-România: La noi e primăvară,frumos,flori,mai ales liliac mult.. D-na Codreanu, soţia Căpitanului,pare că s'a prăpădit la închisoare,unde stătea de mai multă vreme.

R.-România: De-aici îţi pot da numai veşti sumbre.Arestările continuă,mai ales printre legionari.Pedepsele sunt de neînchipuit: pentru o simplă omisiune de denunţ,până la 10 ani! Deasemenea situaţia economică destul de proastă.Nivelul de consum al muncitorului descreşte permanent datorită controlului riguros al normelor.Orice depăşire a normei în prima lună,trece automat în luna următoare la norma obligatorie.Ruşi mai sunt, deşi au anunţat c'au părăsit ţara.Lumea e pe deadreptul descurajată de "baletul coexistenţei" şi îngheţării statuquoului pe care îl doresc occidentalii.Ultima speranţă tot în Germania rămâne.Şi,natural,în Dumnezeu.Dacă m'ai întâlni,cred că nu m'ai recunoaşte. Mă ştiai un "ţânc",acum am început să încărunţesc.Sunt doar atâţia ani,şi atâta suferinţă la mijloc!

K.-România: Cât despre evrei,poziţia lor continuă să predomine,cu peste 30.000 de funcţionari de toate gradele,plasaţi în posturi-cheie,mai ales la ministere.Numai la Interne şi Securitate sunt în proporţie de 80%! Pentru a-şi camufla origina,unii şi-au luat nume româneşti.Sunt "deputaţi" evrei: Sigismund Blau,Mayer Grun,dr.Mimi Drukman, ing.L.Schachter,Chaim Ghidalo,Matilda Leizer,etc.La şantierul Bicaz,unde se utilizează munca forţată a deţinuţilor politici,director este evreul Jack Barbu; tot aci,director de secţie este ing.M.Grunberg,fostul director general dela Canal.La Uniunea cooperativelor,mare şi tare e Samuel Landman; la fel,la uzinele "Record",David Mihaly.In dirijarea vieţii artistice şi culturale deţin posturi-cheie evreii Elly Roman(Goldenberg),Arthur Kreindler,Alfred Mendelsohn,Iser,Beate Fredanov,Barbu Lăzăreanu,P.Rubinstein,E.Saculeţ, E.Reiningher,H.Schwartzmann,D.Rubin,Simele Schneider,Ludvic Druckstein,E.Stolper,Idel Weinfield,A.Spiegelblat,etc.Marele rabin Moses Rosen,în timp ce cere israeliţilor să respecte toate sărbătorile evreeşti ca Sabbath,Yom Kippur,Rosh Hashana,Passover,etc., inspiră toate măsurile contra bisericilor creştine.

In posturile neocupate de evrei sunt indivizi legaţi cu evreimea prin căsătorii,ca Gheorghe Apostol,însurat cu evreică; fiica patriarhului Marina e măritată cu Solomon S. din Timişoara; fata mai mare a lui Dej,măritată şi ea cu evreu.Foştii miniştri evrei aşa zis"înlăturaţi din posturile lor",ca Anna Pauker(Rabinson),Teohari Georgescu(Burăh Tescovici),Kişinevski(Broitman),etc.,n'au căzut în disgraţie,cum se spune,ci au fost mutaţi în posturi secrete,dupăce şi-au împlinit cu prisosinţă rolurile criminale în subjugarea noastră.Toţi sunt liberi şi pot fi văzuţi adesea pe străzile Bucureştiului.A fost doar o manevră destinată a camufla realitatea că regimul comunist e creaţie evreiască şi menţinută de evrei cu ajutorul trupelor sovietice şi al teroarei.Aşa zisul antisemitism nu există în cercurile oficiale ale guvernului,ci în masele largi ale poporului,care şi-a dat de mult seama că comunismul nu-i decât un instrument al iudaismului, destinat să ne subjuge,şi nu aşteaptă decât ceasul răfuelilor.Evreii ştiu aceasta şi

de aceea țin cu dinții de soarta regimului, pe plan intern cât și internațional. Până când vor putea ține? Și pe urmă?.. In rândurile masei evreiești se manifestă o dorință deschisă de a emigra, nu că nu i-ar plăcea regimul, pe care l-a creiat, ci de teama unei schimbări neprevăzute.. Antisemitismul a pătruns în ultimul timp chiar în cadrele inferioare ale partidului, integrate mai mult de români și unguri. Deasemenea în armată, compusă în majoritate din fii de țărani. Guvernul se opune emigrării evreilor, căci cu plecarea fiecărui evreu pierde un om de absolută încredere; dacă totuș unii mai pleacă, faptul se datorează unor nevoi mai importante ale iudaismului: fortificare poziției israelite în Palestina și introducerea în Occident a unui nou contingent de spioni și agenți comuniști, cu școală și îndelungată practică. Ei vizează mai ales Statele Unite..

S.-Germania. Nenorocirea ce s'a abătut peste țara noastră n'a fost voia Domnului, ci exclusiv vina politicienilor miopi înhăitați cu venetici galițieni, venetici cari și azi sunt stăpâni absoluți în țările subjugate. Rusia nu va admite niciodată realipirea Germaniei sovietice la Germania liberă, după cum nu admite realipirea "Republicii Moldovenești" la RPR, deși aceste două Românii sunt sub directă dominație sovietică. Destinul nostru și al Germaniei merg împreună. Sângele comun vărsat pentru Europa creștină va fi și în viitor cimentul ce va asigura frățești raporturi.- Un ziar al nemților din România pune la punct afirmația unei gazete maghiare din exil, că Horty ar fi învins armata lui Bela Kuhn, scăpând Ungaria de comunism: Horty n'a avut niciun rol în această luptă, ci numai vitejia armatei române a salvat atunci Ungaria de hoardele roșii.

F.-Grecia: Am impresia că exilul e foarte slab informat asupra realităților "scriitoricești" din țară. Nu vreau să disculp pe nimeni, ci numai să încadrez problema în limitele ei firești. Cei cari "trădează" azi nu pot fi acuzați de trădare, pentrucă nu fac altceva decât să continue vechea linie. Lui "Jidoveanu" i se ardeau, doar, lucrările în piețe prin 1936/38! Dorul de haiducie și Cosânzene nu numai că nu s'a curmat, dar a dat naștere la adevărate perle literare, care însă, din păcate, nu au cum vedea lumina zilei. Ar fi suficient să citez baladele lui Radu Gyr, "Balada clopotarului din stele", a "cetății fără icoane" sau a codrului fără haiduc, lucrări de închisoare, de proporții (150-200 strofe), ori Baldovin și Mădălina a lui Crainic, poate cea mai superbă baladă care s'a creiat vreodată în literatura noastră cultă. "Preoții jertfei" au călușul în gură, sunt condamnați la muțenie; dar călușul nu poate fi și în gândire. Să nu uităm că cei opt cerberi ai criticii, deși cu nume curat românești, sunt de cea mai pură esență jidovească. Și asta cred că este suficient. Apoi faptul că majoritatea subiectelor din literatură sunt luate din trecut, chiar și de Sadoveanu, e un indiciu clar că scriitorii noștri fac tot ce pot să nu cadă la fund.

Dacă cineva ar sta de vorbă cu proaspeții absolvenți ai facultăților de litere din țară, și-ar da seama că climatul n'a reușit să modifice nimic din structura lor sufletească, ci dimpotrivă ciocnirea cu realitatea comunistă a tonificat destul de mult chiar unele caractere mai puțin decise, desvelindu-le orizonturi care în alte împrejurări ..

Fără îndoială că nu există pădure fără uscături, și chiar în Occident, unde filoxera roșie nu are în mână securea, fenomenul nu este rar. Ticăloșia unor Români (sau mai bine scris români) este ticăloșia care mocnește în sângele fiecărui neam, și nu suntem noi cei cari am fi avut posibilitatea să lecuim plaga levantinismului într'un timp atât de scurt! Nu văd care "neam" ar fi putut în asemenea împrejurări să ne servească de îndreptar. Cât privește pe Strâmbă-lemne, de care pomenește o gazetă din exil, îmi pare rău dar nu știu cum se spune în ebraică sau în idiș.. Poate ar face excepție dela această regulă Cezar Petrescu, dar în incapacitatea eroilor de altădată mocnea vizibil renegatul de azi.

R.-St. Unite: Urmăresc lupta voastră cu cel mai viu interes. Cu atât mai mult cu cât e lipsită de orice șansă. Sdhul e prea adânc. Voi vreți să fiți, de pildă, mai macedoneni decât macedonenii înșiși. Iată, în Februarie, Asociația Grecilor din România, veniți în America, a dat un banchet. Știți cine a participat? N'aveți să credeți: <u>colonelul român</u> Ivanovici, <u>preotul român</u> Găldău, Augustin Popa din <u>Comitetul național român</u>, președintele societății <u>Românești</u> "Avram Iancu", al tineretului <u>român</u>, Pascal Teodorescu (dela secția <u>românească</u> a lui Free Europe),- și, alături de Iancu Zissu -Gulmen!- <u>macedonenii</u> d-tale: prof. Traian Bațu, cu soția (tot macedoneancă!), Pandele Talabac, etc. Nici un pic de demnitate la oamenii aceștia, ai căror frați sunt tratați în Grecia ca negrii <u>de pe vremuri</u> (nu de acum). Dar soarta nu i-a cruțat, Grecii înșiși și-au bătut joc de ei, răzbunându-se parcă arătându-i cu degetul au publicat poza banchetului în "Vocea" lor de la Atena.. Bravo! să-i știe și copiii!

C.-Argentina: Ai noștri se pierd pe rostul. Destul să spun că cei vechi, la "Circulo Union Rumana", fac invitațiile în limba "castellana". Am putea lua exemplu dela jidani, mari și tari aici, cari-și fac afișele și țin discursuri în idiș.

B.-St. Unite: Pe aici sunt tare multe de făcut în ordine românească, dar toți cei ce au avut inimă, veniți aici, s'au descurajat: țara-i mare, Românii sunt răspândiți împărțiți în diferite grupări și confesiuni. Tineretul nu știe românește. Popa vorbește copiilor numai englezește, școlile de limba română sunt organizate numai pe hârtie. Mulți dintre Români și-au schimbat numele, nu toți din cei vechi își cunosc origina. In plus, circulă și svonuri tendențioase că Românii sunt de origină țigănească. Aici nu s'a făcut

în trecut o propagandă absolut nefavorabilă,prin presă au fost răspândite fotografii de ţigani cu ursul,ţigănci cu flori(daţi drept "români"),apoi filme cu şatre ţigăneşti,etc. Interesant însă că în sprijinul nostru sunt aproape toate enciclopediile.- Lucrez într'o fabrică,toată ziua în picioare.Sunt extrem de obosit seara şi dacă am scris aceastä scrisoare pentru Vatra,e o dovadă mare că ţin nespus de mult la ea.

S.-St.Unite: Să-ţi spun drept,n'am vrut să mă încadrez din cauza confuziei în care se sbăteau cei de la comandă: mă refer la dl Iasinschi,mai ales,care trăgea mereu alături.. După păţania d-tale dela Madrid m'am hotărît să stau deoparte şi să tac.N'am făcut-o pentru prietenia care mă leagă de d-ta,te rog să mă crezi.D-ta erai numai victima. Decizia am luat-o pentrucă mă simţeam legat de Vatra şi pentrucă ştiam că în momentele în care toţi tăceau,numai Vatra(şi în special d-ta) a avut sinceritatea să ridice o problemă de demnitate legionară şi de mândrie omenească în faţa imposturii.M'a uluit uşurinţa cu care mulţi au crezut că după încheierea păcii toţi cei ce îl ascunseseră pe Sima se făcuseră automatic sfinţi,îşi recăpătaseră respectabilitatea şi dreptul de a da norme,sub autoritatea unui trecut indepărtat şi fără să se mai gândească şi la cel apropiat.. Chestiunea devenea şi mai gravă când ceilalţi îşi dădeau asentimentul ori nu aveau curajul să lămurească lucrurile.Oricine ar fi fost în locul d-tale,aş fi luat aceeaşi decizie.Cu atât mai mult însă în cazul d-tale,cu cât te cunoşteam şi'n viaţa personală şi în cea "publică".Aşa dar,înţelegi de ce aş vrea să-mi scrii pe larg care e situaţia actuală,dincolo de forme., Imi dau seama că de o anumită doză de otravă suntem toţi intoxicaţi.Ar fi curios dacă ar fi altfel.Aş vrea să ştiu însă care e realitatea adevărată în conducerea Mişcării,dincolo,repet,de faţadă..

Să nu crezi că ce se scrie prin jurnalele de aici corespunde realităţii.Nicidecum. Când bătrânii se vor duce pe lumea cealaltă,s'a terminat şi cu sentimentul românesc.Aşa zişii tineri umblă după locuri de frunte,unele plătite frumos,în organizaţiile create de cei bătrâni.Româneşte însă nu simt.Toată afacerea românească îi priveşte exclusiv pe cei bătrâni,restul e balon umflat în bâlciul trivial al unor interese meschine.Semnele sunt evidente: cărţi tipărite în englezeşte pentru biserică; predici pentru tineret,tot în englezeşte; oridecâteori cineva dintre cei născuţi aici vrea să zică ceva ca să-l înţelegi,trebue să vorbească în englezeşte.

P.-Elveţia: In activitatea mea publicistică de 3 decenii în România,Balcani şi Orientul Apropiat,am cunoscut şi pe Zelea Codreanu şi pe cei mai mulţi dintre conducătorii Mişcării Legionare.N'am fost totdeauna de aceleaşi păreri cu Mişcarea,şi nici nu sunt tocmai convins de scrisul Dv în Vatra.. dar asta nu m'a împiedicat să susţin o mişcare de care am avut convingerea că e sinceră şi purtată de intenţii bune pentru ţară,care era şi atunci nedreptăţită şi subjugată.Fiindcă România e o ţară relativ tânără,n'a putut să-şi croiască drumul cu aceleaşi metode ca Elveţia,care are o istorie cu totul altă.Sunt lucruri pe care le înţeleg foarte bine şi îmi dau seama de diferenţă! Vă rog deci să mă înţelegeţi şi Dv dacă fac anumite rezerve de păreri,citind totuş cu mare interes Vatra.. Poate că m'oi decide să scriu o mică carte despre cele trăite şi suferite de poporul român.. Vă rog să-mi trimiteţi şi mai departe Vatra.Vă mulţumesc pentru o anumită ţinută consecventă,pe care o aveţi în publicaţie.Sunt de acord cu atitudinea faţă de "comandantul" Horia Sima,pe care l-am văzut câteva ore înainte de plecarea lui din ţară într'o stare lamentabilă şi lipsită de orice demnitate,

N.-Germania: Am citit în ultimul număr că Enescu ar fi amintit ca evrei.In "Lexikon der Musik",Stuttgart,e menţionat ca "amerikanischer Geiger".. Pentru evreii din ţară, la recensământul din 28 Nov.1956 e dată cifra de 144.198; la 13 Febr.1959,în săptămânalul "Die Zeit" din Hamburg se menţionează 250.000!

L.-Germania: Niculai Constantinescu nu era din Vrancea,cum scrieţi în ultimul număr, ci născut la Galaţi.După moartea tatălui,familia s'a mutat la Focşani,unde stă şi astăzi. Un Niki Constantinescu nu şi-ar fi spurcat onoarea punând pistolul în ceafa unui asasin,unui vândut jidanilor,cum era Duca.Insă duşmanii să latre până li se va duce gura la urechi: va veni ea şi ziua răfuelilor...

V.-St.Unite: Cred că primeşti "România" dela N.York,pe care-l numeau mai bine "Jidovia",că văd că-şi dau silinţa pe toate căile să scoată pe jidani mari martiri în ţară. In nr pe Martie,publică într'o notă că jidovii sunt "expatriaţi" din România în ţara lor,pentru ca imediat mai jos să spună în altă notă,că jidovii cer vizele cu sutele de mii.Păi dacă singuri îşi cer vizele,cum dracu îi expulzează?.. In acelaş timp însă,uită cu intenţie să spună vreun cuvânt despre jidovii cari arestează,împuşcă,trimit în lagăre şi în Siberia pe bieţii români. Cei din Comitetul dela Washington trebue să fie mari găgăuţi dacă-şi închipue că făcând martiri şi eroi pe jidovii cari extermină în ţară pe români,vor putea să fie mâine conducători ai ţării noastre.

P.-St.Unite: Un circ de-al lui Vişoianu pretinde că "americanii au interes să ne ţină desbinaţi,pentru a-şi face afacerile lor".Cred că asta-i numai o versiune interesată,pentrucă bunii români,cari ar urmări exclusiv interesele naţionale şi nu pe ale propriilor buzunare,s'ar putea uni şi peste voinţa americană.La venirea refugiaţilor aici pun piedici trădătorii şi vânzătorii de totdeauna ai sângelui românesc,acei cari

până în prezent au schimbat toate cetăţeniile din lume şi ca atare o au azi şi pe cea americană,plasaţi prin toate posturile de unde Naţia noastră s'ar mai fi putut face vie tocmai spre a o ţine cât mai necunoscută,cât mai necunoscute suferinţele fiilor ei,pentru ca ei să aibă timp destul să-şi umple cât mai bine buzunarele cu dolari.Aceştia se opun ca bunii români să se apropie de centrul intereselor Naţiei noastre,căci îşi dau seama că atunci s'ar termina epoca lor de aur şi terenul le-ar fugi de sub picioare.Azi îşi permit luxul să cheltuiască într'o seară în localuri de noapte o sută de dolari de căciulă,cum singuri se laudă,adică cam trei sferturi din ce câştig eu într'o lună cu cele mai istovitoare şi umilitoare munci,ori cât v'ar trebui Dv să trăiţi omeneşte vreo două luni pe-acolo.Cei ce-au fost împiedicaţi să vină aici să nu uite mâine această gaşcă.Aceşti fii ai mahalalelor sunt capabili de orice,multe s'ar putea întâmpla..

I.-St.Unite: La 11 Decembrie,privind cea mai frumoasă panoramă pe care o oferă uscatul văzut dinspre mare,am intrat în Palermo.Prima ţintă ne-a fost vizitarea mormântului marelui Bălcescu.Am ajuns cu tramvaiul la Cimitero dei Rotoli.Funcţionarul cu administraţia nu prea era informat,dar a intervenit un îngrijitor,spunând că el ştie unde se află "il grande storico romeno".Ajunşi,am depus o cunună de flori,am îngenunchiat,am făcut cu toţi un jurământ de credinţă,am fotografiat şi am plâns la mormântul lui N.Bălcescu,refugiat caşi noi,dar desigur într'alte condiţii cu 107 ani înainte.Mormântul e situat între brazi şi tei,la poalele muntelui Pelegrino.Pe el scrie: "Nicolae Bălcescu MDCCCLII.Cel din urmă al meu cuvânt va fi încă un imn ţie,Ţara mea dragă.Nella fossa comune n.15 giace Nicola Balcescu,storico e patriotta romeno,morto in esilio a Palermo il 29 Novembre MDCCCLII".

Călătoria până la Lisabona a fost de plăcere; de-aci şi până după insulele Azore, oceanul a fost înfuriat,valurile mari cât munţii s'au jucat cu "Vulcania" noastră de 25.000 tone.Frica ne-a cuprins când valizele au început să danseze prin cabină,şi mai ales când sirenele au anunţat că trebue să îmbrăcăm costumele de salvare.Răul de mare cu durerile de cap,stomac şi spate le-am uitat de furia valurilor.Când am ajuns în Halifax-Canada şi-am pus piciorul pe uscat,am observat că toţi eram pământii la faţă,parcă fierţi.La New York am stat o săptămână pentru a ne odihni şi petrece Crăciunul.Church World Service ne-a împrumutat bani pentru mâncare,hotel şi transport.Oraşul se impune prin masivitatea clădirilor şi bogăţie.Străzile,largi şi perpendiculare una pe alta.Sub ele circulă trenurile subterane.In seara de Crăciun,un prieten ne-a plimbat prin cartierele german,italian,chinez,japonez,unguresc,negru,portorican.Cei mai puternici sunt însă evreii.Am auzit că sunt vreo mie şi din România,cari petrec,cântă şi persistă chiar în vorbirea limbii române.Românii n'au cartier,sunt răspândiţi.Cei mai mulţi ar fi în Manhatan.In ajunul Crăciunului am fost la Istroromâni.Nefericirea,pe unde i-a purtat,i-a învăţat să fie mai organizaţi decât ceilalţi.Sunt aici peste 400.Am cunoscut pe mulţi prin feciorul familiei din Triest,unde buna istro-română -eleva lui Glavina- ne-a servit cu rachiu de pe plaiurile copilăriei ei.Macedo-românii din N.York îşi menţin limba..

C.-Austria: Am auzit că din România vin la festival 350 de cămăşi roşii.Nu vreau să-i văd,cred că nu m'-aş putea ţine lacrimile să văd copiii ţării mele dragi prefăcuţi în unelte ale satrapilor cari ne-au robit patria.Străinătatea aceasta,tare multă tristeţe şi durere a adus,lungă ispăşire ne-a fost hărăzită.Cât vom mai duce oare crucea pribegiei? In fiecare zi aştept minunea,pe care numai Dumnezeu o poate face,oamenii sunt prea laşi să lupte pentru sdrobirea cătuşelor.Cei ce pot huzuresc în lux şi depravări, uitând că puterea drăcească se întinde şi-i va cuprinde şi pe ei.

C.-Germania: In urma desfiinţării Bisericii Unite,Blajul deja se desnaţionalizează: e o dovadă tragică că desfiinţarea ei nu înseamnă consolidarea unităţii naţionale.Ce face acum Biserica Ortodoxă,care a colaborat la crimă,ca Blajul să nu se desnaţionalizeze - şi ca regiunile bogate în uraniu din vestul ţării să nu fie colonizate cu ruşi? Dacă e adevărat că patriarhul Marina a fost arestat,el a fost deja pus în libertate,cum aflăm din revista Sf.Sinod sârb "Misionar" şi din "Der Christliche Osten",1959/2,Würzburg.Să fi fost arestarea o înscenare? Cum de a fost liberat aşa de vreme? Nu cumva pentrucă o fi cedat presiunilor? Şi dece nu-s puşi în libertate episcopii uniţi? Pentrucă ei,slavă Domnului(şi cu ajutorul Domnului),nu cedează.Spunea ortodoxul Petre Carp la Cameră,în şedinţa din 28 Sept.1879: "Să nu ni se vorbească,în aceste momente,de ortodoxie,căci dacă am permite ca ortodoxia să iasă din biserică şi să intre pe tărâmul politic,cred cu d-Maiorescu,că am cădea în braţele Rusiei,şi ce sunt acele braţe noi o ştim,o ştim aşa de bine,încât ne întrebăm când sunt ele mai periculoase,atunci când ne strâng cu ură,sau când ne strâng cu drag?".

C.-St.Unite: La Geneva cei patru democraţi vor să pună treburile la cale şi se stră-
duesc cu icre şi vodcă să se convingă unul pe altul că ameninţările trebue să ia sfârşit
şi că treaba-i treabă.Insă pălăvrăgeală şi tergiversări de astea au mai fost,fără ni-
ciun rezultat pentru cei oropsiţi.Sorocul acestei conferinţe e ştiut,căci atâta timp cât
creştinii vestului stau la aceeaşi masă cu anti-creştinii estului,totul e dela început
negativ pentru Vest.Foster Dulles a murit tocmai când era mai mare nevoe de hotărîrea
lui.Dumnezeu să-l aşeze cu drepţii,căci de multe ori a vorbit cu inimă despre naţiunile
oropsite de peste cortină.Tot de boală incurabilă a murit şi Mac Carty,care a răscolit
cuiburile de comunişti.Ciudată a fost şi destituirea lui Mac Arthur..

N.-Spania: Te felicit pentru articolul asupra lui Ioan XXIII. Imi reamintești în cele scrise conversațiile ce-am avut cu El, tocmai în vederea unirii bisericilor, când era nunțiu la Paris. Am avut ocazie să-l vizitez de vreo 10 ori și mi-am dat seama ce uman este și ce păstor putea să devie.

E.-Turcia: Vatra a constituit întotdeauna un instrument util în activitatea mea din domeniul literelor și culturii românești. Constat că ați primit publicațiile mele. Incerc pe toate căile să interesez opinia turcească la problema de eliberare a României. Dar nu întotdeauna reușesc și mai ales nu-mi este așa de ușor să găsesc înțelegere - dacă nu chiar contrariul. Insă încredințat că lupta ce o duc pe aceste meleaguri pentru sfânta dreptate a Românilor e o luptă dreaptă, continui să merg înainte, căci Dumnezeu e cu noi. Sunt fericit că acum în lupta anticomunistă dispun de prieteni mai peste tot. Având intenția de a lega Vetrele ce am, îmi permit a nota aici numerele ce-mi lipsesc..

P.-Italia: Fiind la Milano, am avut ocazie să vizitez "Fiera", expoziția, și natural primul lucru a fost să văd pavilionul RPR-ului. Mi-a părut cel mai sărăcăcios și prost organizat dintre toate statele participante, de aceea și presa l-a ignorat, cași publicul.. Anexez o mică recenzie a ziarului "La Notte", care "îi" ia direct peste picior, afirmând că stațiunile balneare de pe Malul Mării Negre sunt preferate doar de... ruși.

T.-St. Unite: In parte din scrisorile ce reproduci sunt atacate probleme minore, văzute în plus și printr'o prismă eronată. Sunt probleme majore, de care ar trebui să țină seamă intelectualii noștri. Aici, în Statele Unite, jidovimea duce o propagandă defăimătoare la adresa neamului românesc. Și nu numai jidovimea. Iată deci un câmp de luptă și activitate aproape nelimitat, mai ales pentru refugiații cu pregătire intelectuală.- Am primit Vatra. Foarte bună. Mi-a plăcut articolul "România Mare". Cred că e bine ca Vatra să fie trimisă mai departe celor săraci.- Trimit o tăetură dintr'un ziar, cu opinia unui mare strateg. Pentru 2 milioane de berlinezi -zice el- se riscă viața a 50-60 milioane de prețioși americani; cât timp se va menține statuquo în Berlin? 100,1000 de ani? Vor ține americanii trupe acolo tot timpul acesta? Soluția strategului nostru ar fi: mutarea celor 2 milioane de berlinezi în Germania occidentală! Vă puteți imagina o mai tâmpită strategie? Și ziarele sunt pline de astfel de "idei". Așa fiind, Dumnezeu e singura salvare. S'ar putea să fim din nou și definitiv vânduți la viitoarele "conferințe". Deși n'am pierdut cu totul speranța întoarcerii acasă, căutăm un domiciliu mai stabil. Sufletește vom fi mereu exilați, mereu vom jăli după Arcadia noastră românească. Recent am cumpărat un covor oltenesc, foarte frumos. Avem discuri cu sute de cântece românești...

D.-St. Unite: Vă trimit alăturat suma de 5 dolari, vă rog să o primiți ca banul văduvei din parabolă, pentru cheltuielile cu Vatra. Puțin, dar din toată inima.

D.-Grecia: Vatra îmi satisface setea de a vedea slovă românească neotrăvită de minciună sau interese meschine. Mă doare faptul că apare atât de rar și sunt sigur că nu lipsa de material e cauza. Dar ce putem face? Să mulțumim Domnului că și atât este posibil în împrejurări atât de ostile celor ce caută să-și păstreze integritatea sufletului într'o lume care a reîntronat vițelul de aur și se închină numai materiei. Dar nu mă pot abține dela o întrebare care mă macină dela primul număr pe care l-am primit: Oare atât de precară e situația refugiaților cinstiți, încât să nu poată sprijini nici măcar singurul mijloc care le dă putința de a mai comunica între ei? Sau, mediul, a doua natură, și-a pus pecetea și pe felul de a gândi al celor chemați "cândva" să fie model de virtute și renunțare? Ar fi atât de dureros! Eu vin dintr'o lume care gândește oarecum mai altfel. Eroismul trăește din însuș actul eroic, din el se hrănește, și moare odată cu acesta. Se pare că și suferința determină în sufletul omului o stare pe care cred că o cunoașteți și cei care nu ați trecut prin iadul din care vin eu. Tocmai această suferință păstrează încă nealterat crezul și determină starea de care vă vorbesc. Sacrificiul din lumea de peste cortină este real și desinteresat. Mi se pare că nu acelaș lucru se petrece aici. Să fi obosit oare oamenii? Mă așteaptă și pe mine aceeași soartă? Iată ce mă obsedează aproape de când am venit în așa zisa lume liberă.

Ceeace vă spuneam referitor la dureroasa surpriză ce-am avut când am constatat halul în care se găsesc românii în exil, rămâne valabil. Dimpotrivă, am impresia că sunt mult mai mult de condamnat decât cu disprețul celor din țară. Pentrucă voluntar și-au asumat pe umeri răspunderea de a reprezenta neamul, fără ca acesta să poată interveni în actele lor; or, impresia lăsată de aceste acte nu corespunde nici pe departe cu ceeace așteaptă robii de acasă. Să nu vi se pară că exagerez când spun că regret că am plecat din iad. Se suportă cu adevărat mai ușor durerea alăturea de cei mulți. Pentrucă și "visele" erau sugrumate.- De intelectualii dela noi n'am decât cuvinte de laudă - indiferent dacă astăzi sunt obligați, pentru o bucată de pâine amară, să tacă sau să urle în haită. De-ați ști câte manuscrise stau prin funduri de scrin, așteptând răbdătoare o zi mai bună pentru a vedea lumina! Să nu mă credeți pesimist. In sufletul meu nu mai poate încape așa ceva. A supraviețui însă mocirlei, deși e splendid, mai frumos e când poți să seci mocirla. Și de aceea am uneori momente de revoltă...

ca pâinea caldă și citită dintr'o sorbire.

N. Argentina: "Vatra" e mereu așteptată
In afară de cazul cu Viorel Trifa, toată lumea încântată.

N.-Australia: Impreunoă cu Cristos a înviat! Îţi trimit 2 dolari pe care-i am la îndemână. Vatra, caşi Orientări, îmi ţin conştiinţa treazà. Vă sunt recunoscător pentru asta. Nu crede că Australia face fericit pe oricine. Bănuesc că şi în alte ţări e la fel. Trăim într'o lume ce nu ne aparţine. Iţi doresc tăria şi sănătatea de a continua..

C.-Argentina: Mulţumiri pentru Vatra. E în adevăr un "monitor" în care se înregistrează tot. Cu obiectivitate exemplară. O icoană fidelă a epocei de băjenie prin care trece, în epoca tristă de azi, neamul nostru. Mâine, când va veni vremea răfuelilor -căci această zi va veni-, tot ce s'a scris în Vatra -inclusiv arhiva ei, cu ceea ce nu se poate încă publica-, va fi obiect de cercetări, interpretări, comentarii.. Am auzit de emigrarea unui mare număr de evrei din România. Dv şi alţii au interpretat acest fapt ca o fugă, ca a şobolanilor care presimt scufundarea vasului, NU! Şi ca dovadă, puneţi-vă simplu întrebarea: Pentruce nu-i expediază cu vapoarele direct Constanţa-Haifa? Pentruce via Viena? De ce nu calea cea mai scurtă, mai sigură, mai puţin costisitoare, a transportului pe mare? Pentrucă ceeace se poate realiza pe-aci, e mai greu din Israel: ar trezi bănueli. Pe când aşa, "nenorociţii" refugiaţi evrei, în majoritate spioni perfect iniţiaţi, vor putea afla prin lagărele din Viena sau pe traseu, cu ajutorul complicităţilor de care dispun, "rubedenii" inexistente în oricare din statele unde sunt destinaţi a activa. In plus, în loc de a fi o"povară"pentru Israel, ar fi primiţi generos de toate popoarele, îmbrăţişaţi, aflând astfel un câmp deschis activităţii lor subterane, nesuspectaţi de nimeni.

I.-St.Unite: Ca unică revanşă a satisfacţiei produse de lectura "Vetrei", vă prezint felicitările şi viile mele mulţumiri, secondate de infima contribuţie de 10 dolari. Calificarea profund justă a cetăţenilor de care se ocupă "Vatra", indiferent că este Trifa, Teodosiade, Ghiţă Ionescu sau Vişoianu, vă impun ca suprem procuror al exilului, căci sentinţele aplicate sunt fondate pe etică şi obiectivitate, în riguroasă conformitate cu spiritul compatrioţilor integri. Curajul cu care susţineţi problemele româneşti vă plasează în primele rânduri ale luptătorilor naţionali, iar stilul expunerilor v'a confirmat de mult ca pe un decan al formei şi supleţei, atrăgându-vă admiraţia cititorilor oneşti. Aprecierile acestea sunt conforme cu certificarea marei majorităţi a refugiaţilor. De Sf. Paşti îmi permit a vă adresa cordiale urări de sănătate şi succese Dv personal şi colaboratorilor, pentru a menţine "Vatra" pe culmi de ofensive şi biruinţe româneşti.

B.-St.Unite: Trimit alăturat 10 dolari pentru Vatra. Din nou ţin să-ţi încunoştiinţez plăcerea ce o am citind Vatra. Felul impecabil cu care materialul e redactat arată competenţă şi meşteşug în gazetărie. Păcat că n'ai posibilitatea de a o edita în condiţiuni tehnice mai bune. La tipografie, bunăoară. Cred că despre rolul Vetrei în promovarea românismului în obosita noastră diasporă, se va vorbi cu prisosinţă, mâne sau mai târziu; când se vor număra bobocii, adică.

R.-Franţa: Târziu de tot, dar cu inima plină de recunoştinţă, vin să vă mulţumesc pentru bunăvoinţa tenace cu care aţi continuat să-mi trimiteţi Vatra. N'am timp de citit - şi totuş o aştept şi o citesc (bob cu bob, cum s'ar zice') cu mare interes - şi deseori cu o emoţie rară: aceea a înstrăinatului care aude limba strămoşească la câţiva paşi de el! Dar nu e vorba numai de limbă - ci de acel "curat românesc" care străbate dealungul articolelor - bun şi rău - aşa cum e Românul -(cum suntem toţi)- şi cum îl iubim cu atât mai mult că este rău prigonit şi oropsit, nu numai pe Pământul nostru sfânt, dar şi în exil. Vă rog să transmiteţi tuturor colaboratorilor D-voastră cele mai frumoase urări de Sfintele Paşti - şi vii mulţumiri pentru tot ce găsim în Vatra. Cristos a înviat!

L A C U L de Mihai Eminescu

Lacul codrilor albastru
Nuferi galbeni îl încarcă;
Tresărind în cercuri albe
El cutremură o barcă.

Şi eu trec de-alung de maluri,
Parc'ascult şi parc'aştept
Ea din trestii să răsară
Şi să-mi cadă lin pe piept.

Să sărim în luntrea mică,
Ingânaţi de glas de ape,
Şi să scap din mână cârma
Şi lopeţile să-mi scape;

Să plutim cuprinşi de farmec
Sub lumina blândei lune -
Vântu'n trestii lin foşnească,
Unduioasa apă sune!

Dar nu vine... Singuratic
In zadar suspin şi sufăr
Lângă lacul cel albastru
Incărcat cu flori de nufăr.

§§ Calendarul de perete al "României" vişoieniste publică şi câteva date, aducând istoriei naţionale importante modificări. Astfel -poate din milă pentru dorobanţi..- căderea Plevnei e mutată din frigul lui 28 Noembrie, când o situa proastă învăţătură a dascălilor de pe sate, în zăduful lui 10 Iulie; iar luptele dela Mărăşti şi Mărăşeşti, ca să nu se lungească căscatul cititorilor, le concentrează într'o singură zi, de 11 Nov., mutându-le şi pe ele respectiv din Iulie şi August, când istoria pretinde c'ar fi avut loc. Tot după ştiinţa "Comitetului naţional", "Ruşii ocupă pentru prima oară Principatele" abia în 1812,- măcar că bietul domn Arnăutu, în cartea sa "Douze invasions russes en Roumanie", s'a trudit să arate, de acord cu Istoria, că năvălirile ruseşti în Principate încep la 1711 şi că invazia de care vorbesc istoricii "comitetului" este a cincea,- începând ea, apoi, nu în 1812, ci în 1806! Cu aşa cunoştinţe despre istoria neamului românesc, de ce să ne mai mire uşurinţa de cafenea cu care s'a jucat "cartea rusească"?...

SEMNALĂRI

Intre multele curiozităţi ale exilului nostru este şi aceea a neregularităţii publicaţiilor,volume şi reviste; în sensul că sunt perioade de mare ariditate,cum sunt altele,dimpotrivă,de fertilitate binecuvântată.Ne găsim,de data asta,în zodie bună(dar rea pentru cronicarul conştiincios,care abia poate prididi cu înregistrarea lucrărilor ce i se trimit sau,mai mult sau mai puţin întâmplător,îi cad în mână).

Fapt îmbucurător e îndesirea publicaţiilor cu caracter religios.Părinţilor franciscani şi îndeosebi preoţilor Bonaventura Morariu,Tocănel şi Boreatti le datorim a doua ediţie din "Noul Testament al Domnului nostru Isus Cristos"(Il Messaggero di S.Antonio, Basilica del Santo,Padova,1959),într'o elegantă tipăritură şi cu preţ destul de redus.- La Roma s'a retipărit,modest,dar oportun,cărtulia păr.protopop Clemente Pandrea "Un ceas cu Isus",pe când la Youngstown,în Ohio,păr.Petre Gherman a dat,în documentata broşură "Ten years ago",editată de Asociaţia Românilor catolici din America,o "istorie a persecuţiei bisericii catolice de rit bizantin în România".- In Statele Unite activează şi o Asociaţie a Românilor baptişti,cu sediul la Detroit,unde editează "Luminătorul",acum la al 46-lea volumaş.- Nu stau cu mâinile în sân,fireşte,nici ortodocşii din America.Dovadă,calendarul pe 1959 "Candela",publicat -scrie pe copertă- "pentru Românii din Statele Unite,Canada şi refugiu de Episcopia ortodoxă-română din emisfera de vest": cea controlată,adică,în debandada scandaloasă a ortodoxiei noastre,de episcopul dr.Teofil Ionescu, sub a cărui oblăduire se află,între altele,biserica ortodoxă română din Paris.- La rândul său,"Asociaţia tineretului ortodox român din străinătate",cu sediul la Bonn,în Germania,condusă de prof.Paul Miron,a reeditat "Catehismul creştinului ortodox" din 1931 al păr.prof.Ioan Mihălcescu,fost mitropolit al Moldovei,cu numele Irineu.Cartea(cu citirea relativă) e recomandată frumos,la început de arhipresviterul Emilian Vasiloschi,superiorul bisericii române ortodoxe din Germania,şi,la sfârşit,de profesorul Miron,dela Bonn.- Germania,fiind ţara de vest unde se află mai mulţi refugiaţi,e şi ţara unde polemica,să-i spunem confesională,e mai aprinsă.Ca răspuns la republicarea unei conferinţe din 1940 a lui Iorga despre "Concepţia românească a ortodoxiei",iniţiativă a prof.Ion Popinceanu,dr.D.C.Amzăr editează în colecţia "Lucrătorul creştin" a "Frăţiei ortodoxe" (Wiesbaden,1959) o antologie din "Spaţiul mioritic" al lui Lucian Blaga,sub titlul "Spiritualităţi creştine".Textele,bine alese,ale filosofului dela "Gândirea",au scopul să întărească tezele cunoscute ale dr.Amzăr -susţinute şi cu ocazia editării precedentului "Indreptar ortodox" al lui Nae Ionescu- despre "ortodoxie şi românism".Exprimându-ne dorinţa,vie,a unei atenuări a tonului polemic -fiindcă religia e destinată,şi etimologic, să ne unească,darmite în situaţia actuală a luptei anticomuniste pe un front unit!-,suntem de părere că se cuvin mulţămite oricui ne oferă pagini de meditat din cultura noastră liberă,creştină înainte de a fi ortodoxă sau catolică,de ieri.

Ca să nu ne îndepărtăm prea mult de ale religiei,înregistrăm,deşi la alt nivel şi cu alte finalităţi,volumul "Naissances mystiques"("essai sur quelques types d'initiation") al lui Mircea Eliade,editat de NRF la Gallimard şi care cuprinde,uşor revăzute, lecţiile ţinute de marele savant în 1956 la Universitatea din Chicago: operă de înaltă ţinută,ce reia acea temă sugestivă a iniţierii,pe care Eliade a tratat-o în lucrări precedente şi o va redesbate,cu noi motive,în volumul în pregătire "Mort et initiation".

Foarte fecund este,de asemenea,prof.George Uscătescu dela Madrid,care,în editura "Dossat",ne dă,după un acut "elogiu al biografiei","Nuevos retratos contemporaneos",printre care-i aflăm,precis conturaţi,pe Hölderlin,Ezra Pound,Maurras,Prezzolini,Milovan Djilas,Enescu,Brâncuş,Camus,Roger Martin du Gard,Brasillach,Pasternak,şi alţii,cu problemele felurite pe care ei le ridică ori le comportă.Eseul "Ovidio,poeta del destierro" ne dă ocazia să vorbim de o altă foarte importantă iniţiativă editorială: dela Roma,asta. E vorba de primele trei volume ale Societăţii Academice Române,intitulate modest: "Acta Philosophica et Theologica"(cu colaborarea lui Mircea Eliade,Zevedei Barbu,Ştefan Teodorescu şi Flaviu Popan); "Acta Philologica"(la care-şi dau contribuţia Ion Popinceanu,Alexandrina Mititelu,Ion Guţia,Mircea Popescu,N.I.Herescu şi Eugen Lozovan; cu o anexă substanţială,consacrată bimilenarului ovidian,la care colaborează N.I.Herescu,D.St. Marin,Al.Gregorian,Vintilă Horia,G.Uscătescu,cu eseul amintit,şi Mircea Popescu); şi "Acta Historica"(unde scriu cu ştiută competenţă Dinu Adameşteanu,N.P.Comnène,Octavian Bârlea şi G.Pordea).E vorba de trei volume -al patrulea: "Acta Scientiarum Socialium" e în pregătire-, care fac cinste mare exilului românesc; şi pentru acest lucru trebue felicitat în primul rând preşedintele instituţiei academice dela Roma.Iarăş nu trebue să uităm că Societatea a editat de curând un splendid album consacrat activităţii de 25 de ani a lui Eugen Drăguţescu,cu ocazia expoziţiei personale,pe care maestrul dela Assisi a deschis-o în Mai-Iunie,la Roma: atestat de recunoştinţă unuia dintre cei mai dotaţi, şi devotaţi artei,dintre pictorii noştri.

Am pomenit mai sus numele prof.N.I.Herescu; şi e desigur cazul să amintim că fostul preşedinte al Societăţii scriitorilor români e mereu,tinereşte,pe baricadă.A reprezentat cu mare cinste nu numai ştiinţa proprie,dar şi cultura românească liberă,la primul congres internaţional de studii ciceroniene,dela Roma(2-7 Aprilie 1959),unde a vorbit despre "Cele trei exiluri ale lui Cicero",alegând nu la întâmplare tema.Savantul dela Paris a ţinut apoi o serie de conferinţe la Universităţile din Sicilia,dând prilej marilor ziare din insulă să-şi mai aducă aminte,chiar pe prima pagină,că illo tempore exista o Românie occidentală,pe care o sugrumă astăzi bolşevicii.După "Ovidiana" de luminoasă me-

morie,prof.N.I.Herescu a mai publicat o serie de studii şi articole,în special în "Revue des études latines" dela Paris şi în "Zeitschrift für Romanische Philologie",a lui Walther von Wartburg,dela Tübingen.

Pe prof.Herescu îl găsim şi printre colaboratorii de elită ai ultimului număr din "Cuget românesc",dela Buenos Aires: revista tot mai densă şi grea de conţinut şi valoare a prof.Dim.Găzdaru,care şi-a asigurat colaborarea,pe lângă devotata echipă din jur (N.Seitan,Stan Ionescu,D.Tărăoiu,Marcel Nicolau,toţi angajaţi serios la rodnica treabă), a unor D.N.Ciotori,Emil Turdeanu,D.St.Marin,şi,pe alt plan,J.N.Manzatti.Directorul publicaţiei e omniprezent: în recenzii,care sunt adevărate studii şi aduc completări de mare preţ,în note polemice (îl ia de barbă serios pe imprudentul arhimandrit Lucaciu,care încearcă să vândă pepeni la grădinar..) ori informative,în profiluri obiective cu ample recunoaşteri(Basil Munteanu; Ilie Gârneaţă),în continuarea savantei lucrări "Publicaţii rare sau necunoscute despre limba şi poporul românesc",cu date inestimabile scoase mai ales din arhivele dela Vatican şi Propaganda Fide.Cum se ştie,în anii trecuţi prof.Găzdaru ne-a dat,tot în "Cuget românesc",vastul şi binevenitul studiu despre "Contribuţia Românilor la cultura Slavilor".Domnia sa,cum vedem dintr'un extras,a participat şi la primul congres internaţional de limbă şi literatură din sudul Franţei,ţinut la Avignon, cu o interesantă comunicare despre "Les plus anciennes allusions aux Roumains dans la littérature provençale".E cu atât mai remarcabilă,la un savant de această talie,onesta, făţişa profesiune de credinţă legionară,care-l face să sublinieze,împins,am spune,de aceeaşi obiectivitate ştiinţifică ce-l călăuzeşte în studii,enorma importanţă a luptei generaţiei lui Corneliu Zelea Codreanu în istoria neamului românesc.Fără petarde retorice,- în felul acesta,şi numai acesta,Căpitanul poate fi înscris încă de acum printre "clasicii" istoriei noastre,alături şi completând pe un Horia,pe un Tudor Vladimirescu, pe un Cuza-Vodă.

"In perspectiva a douăzeci de ani" ni-l prezintă pe Corneliu Z.Codreanu,într'o elegantă publicaţie,şi editura "Libertatea" dela Madrid.Colaborează cu articole în diferite limbi directorul revistei Vasile Iasinschi,profesorii Ion Protopopescu şi George Uscătescu,I.Paulescu,care -toţi- subliniază sfinţenia bătăliei codreniste şi în acelaş timp se străduesc să impună adevărul asupra Gărzii de Fier într'o lume,ca cea occidentală,infectată de virusul iudaic.Broşura publică şi traduceri,bine selecţionate,din scrierile Căpitanului,precum şi o serie de fotografii.

Un frumos număr Căpitanului,la 30 Nov.1958,două decenii dela nelegiuitul asasinat, îi e consacrat de revista "Carpaţii" dela Madrid,cu un lung poem de Aron Cotruş şi articole,evocări,consideraţii sub specia istoriei semnate de Grigore Manoilescu,Traian Popescu,Nicolae Toban,I.V.Emilian(care aminteşte frumos "anii de la Dealu"),N.S.Govora mai ales(cu o documentare impresionantă asupra setei de sacrificiu şi martirajului legionar, sub ticăloasa "democraţie" de pe malurile Dâmboviţei).Se publică deasemenea poezii,vechi şi noi,dedicate figurii legendare a lui Codreanu(Gyr,Valeriu Cârdu,Tolescu,Silistreanu), despre care scriu cu admiraţie şi câţiva străini.Sub o fotografie,în care apar Carol-Lupescu şi Iorga,discutând animat,apar cuvintele de instigare la asasinat ale istoricului(pe care ni le-a amintit pe larg,în "Orientări",şi G.Racoveanu): "Dacă dispare păstorul,turma se împrăştie".A propos: această crimă a lui Iorga le-a fost adusă la cunoştinţă de cineva savanţilor străini,cari l-au plâns la congresul Fundaţiei ca să poată insulta liber Mişcarea Legionară(şi e de remarcat că "La Nation Roumaine" a avut pudoarea să nu reproducă infamiile lui Henri Grégoire şi ale spionului-agent provocator Seton-Watson)?

Revista "Carpaţii" a avut,de altfel,în ultimul timp,câteva numere foarte preţioase, cu colaborarea lui Pamfil Seicaru("Un învins: Ion Mihalache"; "Tudor Arghezi: tejgheaua cuvintelor") şi a lui C.Xeni(Take Ionescu"),memorialişti de înaltă clasă.Deasemenea,centenarul Unirii Principatelor a fost bine amintit,nu cu unul,ci cu două numere speciale ale revistei şi cu publicarea,în volumaş separat,a discursului rostit de directorul Institutului de Cultură hispanică,Blas Piñar,cu ocazia celebrării Unirii la Madrid.

La fel,"Stindardul" dela Germering b.München a comemorat demn centenarul Unirii,în lumina actualităţii şi cu numeros material documentar.Alături de vajnicul director,I.V. Emilian,care scoate cu grele sacrificii revista,îl aflăm,printre colaboratori,pe prof. N.I.Herescu.- Tot din Germania ne-a sosit,consacrat şi el Unirii,mai modestul "Buletin informativ al Asociaţiei Românilor Liberi din Germania",unde,între altele,ni se arată cum a fost comemorată la Washington,Unirea cu participarea multor demnitari străini,de către "Liga Românilor Liberi",condusă de Mihail Fărcăşanu.- Un nou "Statut al Românilor liberi"("La Charte des Roumains Libres"),ne îmbie dela Paris renăscuta "La Roumanie indépendante" a lui Costel P.Constantinescu.

Şi n'am înregistrat încă totul..Bilanţul este,deci,cât se poate de pozitiv,sub raportul numărului şi,uneori,şi al calităţii: exilul îşi cunoaşte datoria.Rămâne totuş,gravă, problema eficacităţii acţiunii noastre,pe cât de intensă,pe atât de dispersivă,în raport cu cealaltă lume,neromânească,dela care aşteptăm un sprijin substanţial,o solidaritate sau măcar o simpatie.Asupra acestei eficacităţi ar fi multe,prea multe,de spus.Vom încerca-o în numerele viitoare.-

Adrian Popa

Notă. Următorul număr al VETREI va ieşi la începutul lunii Septembrie.-